

DS. III

66

Calendarul

VESTUL

pe anul

1939

TIPOGRAFIA ROMANEASCA

BIBLIOTECA CENTRALA
A REGIUNII BANAT

M. S. Regele Carol II al României

Regele către fiul Său

Cel Atotputernic a voit să fii însemnat pentru o înaltă și frumoasă misiune, una care cuprinde mai mult îndatoriri decât drepturi, dar care cuprinde totuși acel drept suprem de a face tot ce-Ți stă în putință pentru binele și propășirea poporului Tău.

Casa Domnitoare

Maiestatea Sa CAROL II, născut la 16 Octombrie 1893, proclamat Rege al României la 8 Iunie 1930.

Marele Voevod MIHAI, moștenitor al Tronului, născut la 21 Octombrie 1921, în Cotroceni.

1. *Principesa Elisabeta*, născută la Castelul Peleş (Sinaia) la 20 Septembrie 1894.

2. *Principesa Marioara*, născută în Gotha la 27 Decembrie 1899, căsătorită la Belgrad cu Regele Alexandru al Sârbilor, Croaților și Slovenilor, în 8 Iunie 1922.

3. *Principesa Ileana*, născută în București, la 23 Decembrie 1908, căsătorită la Sinaia cu Arhiducele Anton de Habsburg, în 26 Iulie 1931.

State din Europa

MAREA BRITANIE (Anglia), monarhie constituțională.
Rege: George VI.

FRANȚA, republică. Președinte: Lebrun.

ITALIA, monarhie. Rege: Victor Emanuil III.

GERMANIA, republică. Președinte: Adolf Hitler.

POLONIA, republică. Președinte: Moscinski.

CEHOSLOVACIA, republică.

UNGARIA, regim provizoriu. Regent: Amiral Horthy.

JUGOSLAVIA, monarhie constituțională. Rege: Petru II.

GRECIA, monarhie. Rege: Gheorghe.

TURCIA, republică. Președinte: Ismet Inonu.

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
Dum. înainte de Botez. Ev. Marcu: „Începutul Evangheliei lui Isus Hristos”. Glas 4 inv. 7. Apost.: Fiule Timotei priveștează...			
1	Duminică	(†) Tăier. I. Sf. Vas.	(†) Anul nou
2	Luni	P. Silvestru	Macarius
3	Mărti	P. Malachia	Genoveva
4	Miercuri	C. Teoctist, S. 70 Ap.	Titus
5	Joi	M. Teopempt	Telesfor
6	Vineri	(†) Botezul Domn.	(†) Bot. Dfui
7	Sâmbătă	(†) Sf. Ion Botezăt.	Balint
Dum. după Botez. Ev. Matei: „În vremea aceea, auzind Isus, că Ioan s'a prins...” Glas 5 inv. 8. Apost.: Fraților, fiecăruia din noi.			
8	Duminică	C. Gheorghe și D.	Sever
9	Luni	S. M. Polieuct	Iulian
10	Mărti	p. Grig. Dometiu	Paul
11	Miercuri	C. Teodosiu cel M.	Higinus
12	Joi	Muc. Tațiana	Ernest
13	Vineri	M. Ermil Stratonice	Ilarion
14	Sâmbătă	SS. Păr. uciș în Sin.	Felix
Dum. 29 după Rusali. Ev. Luca: „În vremea aceea intrând Isus la Pau întâmpinat 10 leproși...” Glas 6 inv. 9. Apost.: Fraților, mulțumim Tatălui.			
15	Duminică	C. Pavel, I. Colib.	Mauriț pust.
16	Luni	Inch. Ap. Petru	Marcel
17	Mărti	C. Antonie cel M.	Antoni
18	Miercuri	SS. păr. Atanase	Prisca
19	Joi	C. Macarie	Canut
20	Vineri	C. Eutene cel M. 3	Fabian
21	Sâmbătă	C. Maxim. Valer.	Agneta
Dum. 30 d. Rus. Ev. Luca: „Zi-a Domnului pilda aceea: doi oa- meni au intrat în biserică...” Glas 8, inv. 11. Apost.: Fiule Timotei, urmat-ai învățăturii.			
22	Duminică	S. Ap. Timoteiu	Vicențiu
23	Luni	SS. Clement, Agat.	Logd. Mariei
24	Mărti	C. Xenia Sărb. Naț.	Timoteu
25	Miercuri	(†) C. Grig. Teol.	Intorc. lui Paul
26	Joi	C. Xenofon	Policarp
27	Vineri	Ad. m. I. G. de Aur	Ioan Crisost.
28	Sâmbătă	C. Efrem	Carol cel mare
Dum. Vameșului și Farizeului. Ev. Luca: „Zi-a Domnului pilda aceea: doi oa- meni au intrat în biserică...” Glas 8, inv. 11. Apost.: Fiule Timotei, urmat-ai învățăturii.			
29	Duminică	Aduc. m. S. M. Ion.	Francisc
30	Luni	(†) S. I. Vas. Grig. și I.	Adelgunda
31	Mărti	S. Chir. Ioan	Petru

1 Ianuarie.

Soarele răsare la ora
7.52 m. apune la ora
4.46 m.

Luna răsare la ora 7.21
m. apune la ora 16.45 m.

15 Ianuarie.

Soarele răsare la ora
7.50 m., apune la ora
5.1 m.

Luna răsare la ora
16.27 m., apune la ora
6.44 m.

Zodia Vărsătorului

Cei născuți în această
zodie, adică între 8 Ianu-
arie și 7 Februarie, sunt din
fire liniștiți, buni cu toată
lumea și cu recunoștință
față de acei cari le-a făcut
un bine. Au înclinații spre
lucruri frumoase, sunt
iubiți de cei ce îi înconjo-
ară fiindcă sunt buni la
inimă și au o purtare
demnă cea ce le aduce
succes în viață.

Fetele născute în acea-
stă zodie, vor fi totdeauna
vesele și cu surisul pe
buzes; sunt statornice în
dragoste și prin purtarea
lor chibzuită, promet că
măritându-se, vor aduce
noroc în casă. Vor fi bune
gospodine, credincioase și
cu fire cumpănită.

Femeile sunt bune gos-
podine, cu fire așezată și
credincioase.

Bărbații sunt vioi, buni
la inimă și știu răzbi
greutățile vieții.

Rădăcinile învătă-
rei sunt amare, dar roa-
dele dulci.

Frumusețea vestejește,
dar înțelepciunea crește.

Cunoșcută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofa care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 5 (18) 1859. Se alege Domn al Moldovei A. I. Cuza.
8 (21) 1892. Congresul Memorandului la Sibiu.
12 (25) 1878. Isbânda dela Smârdan. (15) 1438. Românii și Ungurii iobagi se revoltă contra nobilimei.
15 (28) 1850. Sa născut Mihai Eminescu.
(24) 1859. Unirea Principatelor.

TÂLCUL VREMII

În ziua anul nou de se va roși cerul spre răsărit va fi an ploios. Noaptea de anul nou, de va fi lină și senină, an bun prorocește. Ploaie ori moină, în ziua de Bobotează, scumpete mare. Ianuarie moale aduce primăvară friguroasă. În 8 Ianuarie soarele intră în zodia vărsătorului de apă cu stăpânire până 7 Februarie. De va tuna în aceste zile, plugarii vor avea pagube în semănături. În 14 de va fi senin, anul va fi bun, de va fi turburat boală la dobitoace; ploale, vestește scumpete.

MERSUL VREMII:

Ianuarie, 1, 2 ger, 3, 4, 5 zăpadă, 6, 7, 8, 9 moină, 10, 11, 12 bine, 14, 15 vânt și ger, 16, 17, 18 moină, 19 vifor, 20 liniște, 21, 22 moină, 23 zăpadă, 24 nor, 25 până la 31 vifor și ger tare.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se cară gunoier pe locurile sărace, se cercetează semănăturile și se păzesc de vite și păsări sălbatice, se cercetează hotarele și — dacă vremea o prielnică — se urmează cu făcutul ogoarelor. Se gunoiesc livezile și pășunile slabe, se scot buturugile și mărăcinii, și dacă pământul nu e înghețat, se grăpează puternic cu o grapă de fier.

În grădina de legume: Dacă pământul nu e înghețat și dacă nu e prea ud: se gunoește și se sapă locul liber. Se pot face desfundări pentru culturile noi. Se repară sculele de grădinărie. Se pregătește pământ și compost pentru semănături. Se repară lăzile și ferestrele pentru răsadnițe. Se fac paturi calde pentru castraveți, salată, mărar, ridichi.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

căci aceasta ferește ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Miercuri	M. Trifon, Perpetua	Ignatius
2	Joi	(†) Întâmpin. D-lui	(†) Înt. D-lui
3	Vineri	D. Simeon și Ana	Blasius
4	Sâmbătă	S. C. Isidor	Veronica

Dum. Fiului răstăcit, Ev. Luca: „Zis-a D-nul pilda aceasta, un om avea 2 feciori...” Glas 1, inv. 1. Apost.: Fraților, toate îmi sunt îngăduite.

5	Duminecă	M. Agata	Agata
6	Luni	P. Vucol și Elian	Doroteia
7	Mărți	C. P. Partenie	Romuald
8	Miercuri	M. Teodor Stratil.	M. Ioan
9	Joi	S. M. Nichifor	Apolonia
10	Vineri	M. Haralambie	Gabriela
11	Sâmbătă	M. Vlasie, Teodora	Desideriu

Dum. lăsat de carne, Ev. Matei: „Zis-a Domnul: Când va veni Fiul omenesce...” Glas 2, inv. 2. Apost.: Fraților, mâncarea nu ne va pune.

12	Duminecă	P. Melentie, Sat.	Eulalia
13	Luni	C. Martinian	Eduard
14	Mărți	C. Auxentie	Valentin
15	Miercuri	Ap. Onisim.	Faust
16	Joi	M. Pamfilie	Iuliana
17	Vineri	M. Teodor Tiron	Sabas P.
18	Sâmbătă	P. Leon p. Romei	Coloman

Dum. lăsat de brânză, Ev. Matei: „Zis-a Domnul, de veți ierta oamenilor greșele lor...” Glas 3, inv. 3. Apost.: Fraților, msi aproape este nouă.

9	Duminecă	Ap. Archip	Susana
20	Luni	C. P. Leon ep.	Eucherius
21	Mărți	C. Timoteiu	Eleonora
22	Miercuri	M. din Eug.	Petru intr.
23	Joi	M. Policarp	Roman I. d. s.
24	Vineri	Afl. cap. sf. Ion Bot.	Ziua intercală
25	Sâmbătă	C. Tarasie	Matia

Dum. 1 din poarta ort., Ev. Ioan: „În vremea aceea vrea Isus să meargă în Galileia...” Glas 4, inv. 4. Apost.: Fraților prin credință Moise mare făcându-se...

26	Duminecă	S. Porfir episc.	Valburga
27	Luni	C. Pr. Decapol.	Alesandru
28	Mărți	P. Vasilie mărt.	Leandru

1 Februarie.

Soarele răsare la ora 7.35 m., apune la ora 5.24 m.

Luna răsare la ora 7.36 m., apune la ora 18.40 m.

15 Februarie.

Soarele răsare la ora 7.17 m., apune la ora 5.43 m.

Luna răsare la ora 19 (7 seara), apune la ora 7.11 m.

Zodia „Peștilor“

Născuții în zodia Peștilor, dela 7 Febr. până la 9 Martie, vor deveni oameni cu bună stare, datorită hărniciei și spiritului de economie. Bărbații nu vor fi prea mari de statură, foarte îndrăzneți însă, puțin lăduroși și iuți la supărare.

Fetele născute în zodia Peștilor, sunt drăguțe și dacă sunt stăpânite de o fire liniștită, pot să aibă mare noroc în viață. Mai presus însă de orice vor fi harnice gospodine.

E bine ca cei născuți în această zodie să se ferească de leacuri băbești cari le pot aduce moartea.

Bărbații sunt firi schimbătoare, se înflăcărează ușor și repede pentru ce e frumos, dar nu sunt prea statornici.

Sunt în fine darnici și înclinați spre facere de bine.

Fărniciul e ca un cărbune acoperit care pe neștiute te arde.

Cunoscuta tuturor
Poarta doar marca

„SOCHOR“

Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 9 (19) 1600. Mihai Viteazul convoacă Dieta Transilvăneană la Alba Iulia.
11 (23) 1866. Abdică Cuza Vodă.
18 (3/III) 1915 Moare Regina Elisabeta.
(21) 1277. Sașii sub comanda Alard, devastează Alba Iulia.
26 (10/III) 1785. Horia și Cloșca sunt condamnați la moarte.

TĂLCUL VREMII

Zăpada în Faur întărește semănăturile. Faur urât și Malu frumos e an mănos, dacă nu-i înghețul prea mare. Apele curgătoare calde vestesc ger. Dacă ziua 16 (Pamfilie) va fi cu soare, va urma încă iarnă în putere. Vânturile ce nu vin în Faur se răsbună la Paști. Negura din apus arată ger. La Blagovește (2 Febr.) iese ursu din bârlog și de-și va vedea umbra (adecă de va fi soare) intră iarăși în culcuș, că va fi mai ger.

MERSUL VREMII:

Februarie, 1 bine, 2 vânt, 3, 4 nor. 5, 6, 7 ploaie cu zăpadă și vânt, 22 până la 29 bine și cald.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se îndreaptă greșelile de semănat. Se cercetează semănăturile de toamnă slab răsărite și se iau măsuri de întoarcere, dacă sunt pierite sau mâncate de gândaci. Se urmează cu ogoarele pregătitoare pentru semănatul grâului de primăvară, orzului, mazărei, lufernei, trifoiului și — dacă vremea și pământul îngăduie — se începe și semănatul. Se grăpează lufernierele, pășunile și livezile. Se sporește porția de hrană vitelor de muncă, în vederea muncilor din primăvară.

În grădina de legume: Se strânge bălegarul de cal pentru paturi calde și se împrăștie cel putred pe loc. Se pregătește pământ pentru semănături. Se începe cu facerea răsădițelor calde, semănându-se în ele către sfârșitul lunii: pătlăgele roșii, vinete și ardei; iar în cele mai puțin calde: varză timpurie, gullii, conopide, salată, etc. Se sămănează pe loc, afară de bătala soarelui: bob, mazăre, fasole, ologă, ceapă, spanac, măcriș, pătrunjel. Se pune arpagic mare pentru ceapă verde și usturoiu, se împart rădăcinile de tarhon și de hîrean și se plantează la loc bun, păstăran și pătrunjel pentru sămânță.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

numai cu cremă

căci aceasta forțează ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

31 zile

Martie**Germănar**

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Miercuri	C. Eudochia	Albin
2	Joi	S. M. Teodot	Simplicius
3	Vineri	M. Eutropiu	Cunigunda
4	Sâmbătă	C. Geras	Teofil

Dum. 2 din post a Sf. Grigore făc. de m. Ev. Marcu: „În vremea aceea intră-a isus în Capernaum.” Glas 5, inv. 5. Apost.: Întru început Tu Doamne și Fraților, Arhiereu ca acesta.

5	Duminecă	M. Conon	Eusebius
6	Luni	42 m. din Amorea	Friderich
7	Mărți	MM. Vasile, Efrem	Toma
8	Miercuri	C. Teofilact	Gotfrid
9	Joi	(†) SS. 40 Mucenici	Francisca
10	Vineri	Mart. Codrat	S. 40 Martiri
11	Sâmbătă	C. Sofronie	Constantin

Dum. 3 din post a Crucii. Ev. Marcu: „Zis-a Domnul, cine vrea să vină după mine...” Glas 6, inv. 6. Apost.: Evrei VII: Fraților, având Arhiereu mare.

12	Duminecă	C. Teofan, Grig.	Grigoriu
13	Luni	Păr. Nichifor	Rozina
14	Mărți	C. Benedict	Matilda
15	Miercuri	M. Agapiu, Romil	Cristof
16	Joi	M. Sabin, Anin	Henrich
17	Vineri	C. Alexiu	Gertrud
18	Sâmbătă	P. Chiril, m. Euc.	Alexandru

Dum. 4 din Post alui Ion Scărarilor. Ev. Marcu: „În vremea aceea venit-a un om la Isus...” Glas 7, inv. 7. Apost.: Ev. VI: Fraților, lui Avram făgăduindu-se și Fraților, ca fiul luminei.

19	Duminecă	M. Chrisant și D.	Iosif
20	Luni	SS. uciși Sava	Ioachim
21	Mărți	Păr. Iacob mărt.	Benedict
22	Miercuri	M. Vasilie și Dros.	Octavian
23	Joi	C. Nicon., și 199 m.	Victoria
24	Vineri	P. C. Zaharie	Gabriel
25	Sâmbătă	(†) Bunavestire	(†) Bunavest.

Dum. 5 din Post a Mariei Egiptenei. Ev. Marcu: „În vremea aceea luând Isus pe cei 12...” Glas 8 inv. 8 Ap.: Fraților, Hristos fiind Arhiereu și Evrei 11: Fraților mai înainte de venire.

26	Duminecă	S. M. V. Gavril	Emanuil
27	Luni	C. Matr. din Tes.	Damaschin
28	Mărți	C. Stefan făc. de m.	Guntrad
29	Miercuri	C. Marcu	Eustatiu
30	Joi	Păr. Ion Scărarilor	Ioan
31	Vineri	C. Ipatie, Avda	Benjamin

1 Martie.

Soarele răsare la ora 6.55 m., apune la ora 6.2 m.

Luna răsare la ora 6.5 m., apune la ora 17.32 m.

15 Martie.

Soarele răsare la ora 6.30 m., apune la ora 6.21 m.

Luna răsare la ora 17.50 m., apune la ora 5.39 m.

Zodia Berbecului

Cei născuți în zodia Berbecului, adică dela 9 Martie până la 9 Aprilie vor fi oameni voinici și stăpâniți de multă ambiție și curaj. Foarte iuți la ceartă, mai ales în căsnicie, le trece însă repede focul. Vor fi deschiși la vorbă și cu oarecare talent ceiace îi va ajuta să se ridice în posturi de conducere. Le place să fie lăudați și lingușiți. Printre prieteni vor avea și mulți dușmani.

Această zodie aduce fete din fire domoale, că-rora le place să se gă-tească frumos, ca să fie iubite și lăudate pentru frumusețea lor.

Bărbații născuți în a-ceastă zodie sunt foarte ambițioși, curajoși, prea încrezuți în sine, câteodată pătimiși, dar totdeauna au caractere cinste și vorba deschisă, sinceră și cinsti-tă; le sare țandă pentru orice fleac, dar se astâm-pără ușor, uitând repede arțagul; le place să steie totdeauna în fruntea me-sei și să facă pe cel mai cuminte.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR”

Stofa care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 3 (101). Traian cu oastea sa trece Dunărea la Turnu Severin.
12 (24) 1812. Sa nascut istoricul Gheorghe Barițiu.
14 (26) 1881. Camerele Române proclamă regalitatea.
15 (27) 1863. Cuza Vodă oprește slujba grecească în biserica română.
23 (4/IV) 1847. Ard 2500 case și 13 biserici în București.
23 (4/IV) 1812. Răpirea Basarabiei.
27 (9/IV) 1918. Unirea Basarabiei cu țara mamă.

TÂLCUL VREMII

De va fi frig în 7 Martie, vine iarna cea mică. De multe griji va scăpa plugarul, dacă în noaptea de Buna-vestire va fi senin. Martie răcoros n'aduce an mănos. Cu cât mai uscat va fi Martie, cu atât mai umed va fi Aprilie. Zăpada dela sfârșitul lui Martie împuținează vinul. Roua din Martie se face ploaie în Aprilie. TUNETE în Martie arată an mănos.

MERSUL VREMII:

Martie, 1, 2, 3 bine, 4, 5 vânt dela răsărit și zăpadă, 6 liniște, 7 până la 13 nori și ploaie, 14 vânt, 15, 16, senin și cald, 17, 18, 19 nor, 20, 21 zăpadă și vânt friguros, 22 până la 25 senin și noaptea frig, 26, 27 zăpadă și vânt friguros, 28, 29, 30 31 senin și frig.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se împrăște mușuroaiele de cârțiță din livezi, pășuni și grădini. Dacă plantele au fost scoase de ger, se tăvălugesc. Nu însă prea de timpuriu, în pământurile argiloase, căci se bătătoresc prea tare. Arăturile de toamnă trebuiesc grăpate, îndată ce pământul s'a uscat puțin și s'a făcut sfârmicios. Tot așa și semănăturile de toamnă imputernicite, dacă pământul nu e prea moale. Se urmează cu semănăturile cerealelor de primăvară.

În grădina de legume: Se plantează sparanghel și fragi, se pune argagic și usturoi, se gunoiește și se mușuroiește sparanghelul care produce. Se sapă răzoarele și samănă: morcovi scurți, păstârnaț, pătrunjel, măcriș, spanac, ceapă de apă, praz și sfeclă roșii; în răsadniță caldă: pătlăgele roșii, vinete, ardei, castraveți, dovleci, pepeni, cantalupi etc., iar în răsadniță mai puțin caldă: toate soiurile de varză timpurie, guliile timpurii, pe la finele lunii, la loc bătut de soare. Se răsădesc în răsadnițe căldicele semănăturile din Februarie: pătlăgelele roșii și vinete, ardeiul etc. Se pun morcovi, țelină, varză și ridichile de sămânță. Se seamănă mazăre, bob și se pregătesc aracii.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

căci aceasta ferește ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

30 zile

Aprilie

Prier

1 Aprilie.

Soarele răsare la ora
5.49 m., apune la ora
6.44 m.

Luna răsare la ora
5.57 m., apune la ora
19.48 m.

15 Aprilie.

Soarele răsare la ora
5.34 m., apune la ora
6.58 m.

Luna răsare la ora
20.20 m., apune la ora
5.35 m.

Zodia Taurului

Cei născuți în zodia Taurului, adică dela 10 Aprilie până la 9 Maiu, sunt înalți de statură, frumoși, sentimentali, agonișitori și muncitori : au idei proprii și se lasă greu de-a fi convinși ; au calități frumoase prin cari se pot ridica în situații înalte ; li-e dragi frumusețile naturii și de aceia sunt buni agricultori.

Bărbații sunt tainici și câteodată supărăcioși, ceiace, le va aduce pagube, tot la fel sunt și femeile. Vor fi însă deștepte, bune gospodine și numai dragostea le poate împăca.

Fetele născute în această zodie nu se vor putea îndrăgosti de bărbați cu ochii verzi, căci le aduce nenoroc.

Această zodie aduce femei deștepte, bune gospodine, dar cam vajnice la mânie ; numai dragostea le poate împăca.

Cămașa copilului arată
ce mamă are.

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catholic
1	Sâmbătă	C. Marta eg. Ger.	Hugo
Dum. Floriilor. Ev. Ioan : „Mai înainte de Paști cu 6 zile...” Apost. : Fraților, bucurați-vă pururea.			
2	Duminică	(†) Floriile	(†) Floriile
3	Luni	C. P. Nichita märt. &	Richard
4	Marți	Păr. Iosif	Ambrosie
5	Miercuri	Sf. Teodul	Vichente
6	Joi	P. Eutichie	Celestin
7	Vineri	(†) Vinerea Patimilor	Vinerea Patim.
8	Sâmbătă	Ap. Irodion	Maria Egipt.

Dum. Sfint. Paști, Ev. Ioan c. 1 : „Întru început era cuvântul...” Apost. : „Cuvântul cel dintâiu am făcut...”

9	Duminică	(†) Sfintele Paști	(†) Sf. Paști
10	Luni	(†) Luniă Paștilor	(†) Luniă Pașt.
11	Marți	(†) a 3-a zi de Paști	Papa Leo
12	Miercuri	Sf. Vas. al Porosul	Marcel
13	Joi	M. Artemon	Lambert
14	Vineri	Sf. Martin al Romei	Tiberius
15	Sâmbătă	S. Aristarh	Anastasia

Dum. Tomei, Ev. Ioan : „Fiind seară în ziua aceea... Într-una din Sâmbătă...” Glas 1, Inv. 1. Apost. : „În zilele acelea prin mânie Apostolilor”

16	Duminică	M. Agapia și Irina	Cazimir
17	Luni	S. Muc. Simeon	Valeriu
18	Marți	Cuv. Ioan	Elefterie
19	Miercuri	S. M. Pafnuție	Crescentia
20	Joi	P. Teodor Trohina	Salpicu
21	Vineri	S. Ianuarie Alex.	Anselm
22	Sâmbătă	C. Teod. Sichevtul	Soter

Dum. Mironosițelor. Ev. Marcu : „În vremea aceea venind Iosif din Arimateia...” Glas 2, Inv. 4. Apost. : „În zilele acelea înmulțindu-se ucenicii”

23	Duminică	(†) Sf. m. Gheorghe	(†) George
24	Luni	M. Sava Stratilat	Adalbert
25	Marți	Ap. și Ev. Marcu	Marcu
26	Miercuri	M. Vas. ep. s. Glaf.	Anicet
27	Joi	Simeon ruda Domn.	Peregrin
28	Vineri	Ap. Idan, Sosipatru	Vitalios
29	Sâmbătă	Sf. 9 muc. din Chizic	Robert

Dum. Slăbănogului, Ev. Ioan : „În vremea aceea, s'a suit Isus în Ierusalim...” Glas 3, Inv. 5. Apost. : În zilele acele fost-a Petru trecând pe la toți...

30	Duminică	Ap. Iacob Zevedei	Catarina
----	----------	-------------------	----------

Cunescută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofă care ori când se spală
și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 1 (13) 1782. Horia în audență la împăratul Iosif al II.
7 (19) 1839. Sa născut primul rege român, Carol I.
(12) 1457. Ștefan cel Mare urcă pe tron.
14 (26) 1828. Rusia ocupă România.
20 (2/V) 1893. Moare Gheorghe Barițiu la Sibiu.

TĂLCUL VREMII

Prier frumos. Maiu viforos. Prier umed aduce binecuvântare. Negura din Aprilie, la răsărit și miazăzi, e semn bun. De tună în Aprilie, nu te mai teme de ger. Prier frumos vară furtunoasă. De vor fi flori multe de vișine și bunc, trage nădejde la vii.

MERSUL VREMII:

Aprilie, 1 până la 10 senin și vânt, 11 până la 13 senin, 14, 15, 16 căldură, 17 ploaie, 18 până la 19 liniște și bine, la 20 ploaie, 21, 22 rouă mare, 30 cald.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se grăpează semănăturile de toamnă. Se mai poate semăna: sfecla de nutreț și de zahăr, linte, bobușorul, inul, cânepa, floarea soarelui, porumbul și pepenii.

În grădina de legume: Se plivesc și se udă semănăturile făcute în Martie, se urmează cu săpătura și cu facerea răzoarelor și se seamănă afară pentru răsad: varză de toamnă, varză de Bruxelles, gulii, vinete, brojbe, salată de vară etc., iar pe loc deadreptul: scorțoneră, salsifi, ridichi de lună, bame, linte, măcriș, spanac, castraveți, dovleci, pepeni galbeni și verzi și fasole. Se pun cartofi și se resădește pe răzor: ceapă, praz, gulii timpurii, varză timpurie, conopidă, sfeclă, salată, marule. La sfârșitul lunii se începe resăditul pătlăgelelor roși și vinete, ardeiului și castraveților, dovlecilor și cantalupilor, creșcuți în ghivece.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

căci aceasta ferește ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

Soarele răsare la ora
5.8 m., apune la ora
7.19 m.

Luna răsare la ora
5.47 m., apune la ora
21.3 m.

Soarele răsare la ora
4.49 m., apune la ora
7.34 m.

Luna răsare la ora
20.47 m., apune la ora
5.24 m.

Zodia Gemenilor

Cei născuți în zodia Gemenilor, adică între 10 Mai și 9 Iunie, sunt mici la statură, ageri la minte, pricepuți în comerț, iubesc călătoriile și învață cu ușurință limbi străine; au inclinații artistice și vor ajunge să cunoască oameni mari printre cari vor trăi.

Bărbații sunt oameni de inimă, buni sfătuitori; umbra după dragoste și știu ieși din încurcătură, chiar și prin vicleșug, sunt din fire deștepti, buni în comerț, învață ușor alte limbi străine, iubesc călătoriile, ca să cunoască și alte ținuturi și obiceiuri; își schimbă ușor profesiunile și au darul de a fi invențioși, producând chiar opere de artă.

Femeile din această zodie sunt blânde, puțin sentimentale, fără prea mari pretenții, bune gospodine și se vor bucura în viață de un cămin fericit.

Când e blidul gol se bate lingura cu el.

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Luni	Pr. Eremie	Filip și Iacob
2	Marți	Aduc. m. Atanasie	Atanasie
3	Miercuri	Muc. Timotei	Aflarea crucii
4	Joi	M. Pelagia	Monica
5	Vineri	M. Irina, Gaian	Pius
6	Sâmbătă	S. și Drep. Iov	Ioan

Dum. Samarinenicii. Fv. Ioan: „În vremea aceea venind Isus în cetatea Samaritanilor... Glas 4, Inv. 7. Apost.: „În zilele acelea, Apostolii cei ce s'au risipit”.

7	Duminecă	M. M. Machie	Stanislau
8	Luni	Ev. Ion, c. Ars.	Mihail
9	Marți	Pror. Isaia	Gregoriu
10	Miercuri	S. Zilotul Sărb. Naț.	Antoniu
11	Joi	M. Mochie, m. D. ☉	Beatrix
12	Vineri	C. Epifanie	Pongrațius
13	Sâmbătă	M. Gliceria	Servațius

Dum. Orbului. Ev. Ioan: „În vremea aceea, trecând Isus, văzută a un orb...” Glas 5, Inv. 8. Apost.: „În zilele acelea, când mergeau Apostolii.

14	Duminecă	Isidor din Hio	Bonifațius
15	Luni	Păr. Pachomie	Sofia
16	Marți	C. Teodor Sf.	Ion Nepomuc
17	Miercuri	S. Ap. Andronic ☾	Ubald
18	Joi	(†) Înălț. Dnului, Ziua Eroilor. S. N.	(†) Înălțarea D.
19	Vineri	M. Patrichie	Iov
20	Sâmbătă	Mart. Talaleu	Bernhard

Dum. 7 d. Paști a Sfinților Părinți, Ev. Ioan: „În vremea aceea ridicând Isus ochii săi la ceriu...” Glas 6, Inv. 10. Apost.: „În vremea aceea socotit-a Pavel.

21	Duminecă	(†) Const. și Elena	Constantin
22	Luni	C. Vasilic, Codru	Iulia
23	Marți	C. Mihail mărtur.	Desideriu
24	Miercuri	C. Simeon, Marciana	Ioana
25	Joi	A 3 afl. a cap. I. B. ☿	Urban
26	Vineri	Sf. Ap. Carp.	Filip
27	Sâmbătă	M. Eladie, Terapont	Maria Magd.

Dum. Rusalilor, Ev. Ioan: „Iară în ziua cea mai de pe urmă, cea mare a Praznicului...” Glasul praznicului Apostol: „Și dacă s'a plinit ziua Praznicului...”

28	Duminecă	(†) Sf. Rusalii	(†) Sf. Rusalii
29	Luni	(†) Lunia Rusal.	(†) Lunia Rus.
30	Marți	Isac Gumenul	Ferdinand, Felix
31	Miercuri	M. Ermia	Angelo

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR”

Stofa care oricând se spală
și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 3 (15) 1848. Marea adunare pe Câmpia Libertății în Blaj.
10 (22) 1866. Carol I. urcă pe tron.
10 (22) 1877. Proclamarea independenței României.
10 (22) 1881. Carol I. se încoronează ca rege al României.
13 (24) 1720. Austria ocupă Banatul Craiovei.
26 (7/VI) 1848. Unirea Transilvaniei cu Ardealul.

TĂLCUL VREMII

Roua de seara și răcoarea din Maiu aduc fân și vin mult. Ploaia caldă din Mai e binecuvântare. Roiul din Maiu prețuiește un car de mălaiu. Gândacii mulți vestesc an mănos. Maiu ploios, Iunie frumos. De e brumă între Sf. Gheorghe și Armindenii va bruma și între Sânta-Mării. Când sunt greeri mulți, va fi fân puțin. Tunetele dese arată an roditor.

MERSUL VREMII:

Maiu, 1 ploaie, 2, 3 vânt, 4 ploaie, 5 răceală, din 6 până la 11 căldură, 12, 13 ploaie, 14 până la 20 căldură și bine, 21 până la 31 ploaie și vânt.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se începe plivitul semănaturilor și se prășesc semănaturile în rânduri de două sau trei cu prășitoarea mecanică. Se cârpește porumbul și se pune porumb vărătic în părțile din țară mai reci, mai ales în locurile în care a fost semănată rapiță și care s'a întors. Se seamănă nutrețurile: sorgul, paringul, meiul, porumbul, etc. Se rărește și se plivește sfecla, iar în a 2-a jumătate a lunii se sapă porumbul. Se împlinesc lipsurile la iarlalele de cartofi și cătră sfârșitul lunii, dacă vremea e prielnică. Se dă întâia prășilă cu prășitoarea mecanică. Semănaturile de toamnă, care nu sunt încă încheiate, se întorc și se samănă cu plante de nutreț, sau se pregătește locul pentru semănaturile de toamnă. În unele locuri, în întâia jumătate a lunii și în deobște după 15 ale lunii se cosește lucerna și trifoiul.

În grădina de legume: Se plivesc, se prășesc și se udă dimineața semănaturile făcute în luna Martie și Aprilie. Se urmează cu semănaturile din Aprilie și se mai samănă: castraveți mici, cicoare creastă, ridichi de vară, morcovi de toamnă și salată de vară. Se resădesc pe răzor, la începutul lunii: pătlăgelele vinete, pătlăgelele roșii, ardei, gulii, conopidă, dovlecei (de la ghiveci), praz, ceapă, țelină etc.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

numai cu cremă

căci aceasta ferește ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

30 zile.

Iunie

Cireșar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Joi	Iustin Filozoful	Grațian
2	Vineri	Păr. Nichifor	Erasmus
3	Sâmbătă	M. Luchilian, Paula	Clotilda
4	Duminică	Mitrofan al Cpolei	Quirinus, Flor.
5	Luni	M. Dorotei al Tirului	Marcelin
6	Marți	C. Visarion, Ilarie	Norbert
7	Miercuri	M. Teodot, Licarion	Lucreția
8	Joi	Stratilat Sărb. Naș.	Medard
9	Vineri	P. Chiril, s. Enata	Primus
10	Sâmbătă	M. Timotei	Margareta

Dum. Tuturor Sfinților, Ev. Matei: „Zis-a Domnul învățăcelilor săi: tot cel c' va mărturis pentru mine...” Glas 8, inv. 1. Apost.: Fraților, sfinții toți prin credință au biruit.

Dum. 2 d. Rusali, Ev. Matei: „În vremea aceea umblând Isus pre lângă marea Galileii”. Glas 1, inv. 2. Apost.: Fraților, slavă și cinste și pace.

11	Duminică	A. Vart. Varnava	Barnaba
12	Luni	P. Onofrie	Vasilides
13	Marți	M. Achilina	Anton de Pad.
14	Miercuri	Prof. Eliseiu, c. Iulit.	Antonia
15	Joi	Sf. Amos p. Aug.	Vitus
16	Vineri	Sf. Tiron	Iustina
17	Sâmbătă	M. Savel, Imanuil	Adolf

Dum. 3 d. Rusali, Ev. Matei: „Zis-a Domnul, lumina trupului este ochiul...” Glas 2, inv. 3. Apost.: Fraților, nepricepuți îndreptați fiind pe credință.

18	Duminică	M. Leonte, Eterie	Marcell
19	Luni	Ap. Iuda fratele Dlui	Gervasius
20	Marți	Muc. Metodic	Silvestru
21	Miercuri	Iulian din Tars	Alois
22	Joi	M. Evzechie, Zenon	Paulin
23	Vineri	M. Agripina, Dim.	Sidonia
24	Sâmbătă	(†) Nașt. Sf. Ion Bot.	N. I. Ioan Bot.

Dum. 4 d. Rusali, Ev. Matei: „În vremea aceea intrând Isus în Capernaum...” Glas 3, inv. 4. Apost.: Fraților, deci fiind slobod de păcat.

25	Duminică	M. Fevronia, Firmin	Prosper
26	Luni	P. David, I. Anțion	Eremias
27	Marți	C. Samson, Anect	Ladislau
28	Miercuri	Aduc. m. Chiril și Ion	Leo papa II.
29	Joi	(†) Sf. Ap. Petru, Pav.	(†) Petru și Pavel
30	Vineri	Soborul Sf. Apostoli	Leontinus

1 Iunie.

Soarele răsare la ora 4.35 m., apune la ora 7.52 m.

Luna răsare la ora 7.39 m., apune la ora 22.35 m.

15 Iunie.

Soarele răsare la ora 4.30 m., apune la ora 8.1 m.

Luna răsare la ora 21.35 m., apune la ora 6.43 m.

Zodia Racului

Cei născuți în zodia Racului, adică între 10 Iunie și 11 Iulie, sunt economi, strâng averi și dau „înainte”, nu ca racul „îndărât”, — averile adunate din nechibzuință le pot pierde.

Bărbații sunt viol, le place veselia și petrecerile, uneori prea ușurați. Nu vor fi frumoși la față, nu vor avea noroc în dragoste, dar nici nu vor sparge casele altora. În căsnicie vor avea multe neazuri.

Femeile din această zodie sunt simțitoare, harnice la toate; gata la vorbă bună ca și la sfadă, iartă însă cu ușurință; fiind istețe și iscusite la găteți, vor putea subjugă cu ușurință pe bărbați.

Nu te arăta dascăl, până a nu fi ucenic.

Nu rupe floarea dacă vrei să vezi rodul ei.

Cunoscută tuturor
Poartă doar maroa

„SOCHOR“

Stofa care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 1 (13) 1892. Delegația Română se prezintă cu Memorandul împăratului Francisc Iosif la Viena.
(8) 1930. Ziua Restaurației. Reîntoarcerea și urcarea pe tron a M. S. Regelui Carol II.
- 11 (23) 1848. Proclamarea revoluției la București.
(24) 1448. Ioan de Huniade se declară prin act public de Român.

TĂLCUL VREMII

Iunie mai uscat decât umed umple buțile cu vin. Oamenii și vântul de Iunie curând se schimbă. Iunie umed și rece, strică întreg anul. Călătoria furnicilor vestește timp bun. Omidele multe sunt semne de vin și grâu mult. Săritul peștilor vestește furtună. De sunt mulți bureți iuți, iarna viitoare are să fie ușoară. Rusalii umede. Crăciun gras.

MERSUL VREMII:

Iunie, 1 ploaie, 2 până la 6 bine, 7 până la 13 ploaie, 16, 17 bine, 18, 19 nor, 20, 21 bine, 22 până la 25 ploaie și vânt, 27 până la 30 bine.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se alege partea cea mai frumoasă pentru sămânță de grâu și orz și se recoltează deosebit. Se urmează cu seceratul rapiței pe răcoare. Se secără orzul, secara și grâul, când bobul e în pârgă. Se smulge sau se cosește mazărea. Dacă ploile sunt dese, se desfac clăile. Tot acum se începe treieratul rapiței și orzului, care cer o deosebită grijă la înmagazinare. Se lopătează cât mai des. Se întorc miriștile îndată ce s'au strâns recoltele, sau li-se dă foc și apoi se ară, pentru a se distruge astfel burueniile și gândacii. Se strânge luțerna și fânul și se clădește în stoguri cu toată grija. În caz de Cuscută, se sapă și se ard vetrele sau se udă strașnic cu zamă de Calican. Se dă a doua prășilă la proumb, sfeclă, cartofi etc. Se rărește porumbul și sfecla, iar cartofii se stropesc cu piatră vântată. Se plivește cânepa și inul.

În grădina de legume: Se udă toate legumele. Se mai seamănă direct: castraveți, morcovi scurt, ridichi, salată, fasole, etc. Se mu. uruiesc a doua oară cuiburile de cartofi. Se mai resădește pe răzor: praz, țelină, salată, gulii, sfeclă, pătlăgele roșii și vinete, ardei, varză de Bruxeles etc. Se leagă de tutori legumele cari se răresc, morcovii, păstârnacul etc.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

căci aceasta ferește
ghețele de crepături și apă, prelungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Sâmbătă	SS. Cosma și Dam. ☿	Teobald
Dum. 5 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, trecând Isus de cea parte...” Glas 4, inv. 5. Apost.: Fraților bunăvoința inimii mele.			
2	Duminică	Vest. Nc. de D zeu	Cer. Mariei
3	Luni	M. Iachint	Heliodor
4	Marți	P. Andrei, s. Ciprila	Uldarich
5	Miercuri	C. Atanasie	Ciril
6	Joi	C. Sisoie, m. Lucia	Isaia
7	Vineri	C. Toma, Muc. Chir.	Willibald
8	Sâmbătă	M. Procopiu	Antoni
Dum. 6 d. Rusalii, Ev. Matei: în vremea aceea intrând Isus în corabie și Ev. vezi zis-a D-nul... Glas 5, inv. 6. Apost.: Fraților Având daruri.			
9	Duminică	M. Pangratie	Amalia
10	Luni	S. M. 45 din Nic.	Papa Pius I.
11	Marți	M. Eufimia	Henrich
12	Miercuri	M. Proclu, Ilarie	Eugen M.
13	Joi	Sobor. Arch. Mih.	Bonaventura
14	Vineri	Ap. Aquila	Desp. Apost.
15	Sâmbătă	MM. Chiric și Iulita ☿	Maria
Dum. 7 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, trecând Isus, mers-au după Dânsul doi orbi...” Glas 6, inv. 7. Apost.: Fraților, datori suntem noi cei tari.			
16	Duminică	M. Antinogeu	Chirilian
17	Luni	Mart. Marina	Alexiu
18	Marți	MM. Iacint și Emilian	Friderich
19	Miercuri	C. Die și M. Macr.	Aurelia, Paul
20	Joi	(†) Sf. Proroc Ilie	(†) Ilie prof.
21	Vineri	PP. Simeon, Ion pust.	Daniil prof
22	Sâmbătă	M. Mar. Magdalina	Maria Magd.
Dum. 8 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, văzută-a Isus, popor mult...” Glas 7, inv. 8. Apost.: Fraților, rogu-vă pe voi.			
23	Duminică	MM. Foca, Vitalin ☿	Apolinarie
24	Luni	M. Cristina, Cap.	Cristiana
25	Marți	(†) Adorm. sf. Ana	Iacob
26	Miercuri	M. Ermolae	Ana
27	Joi	(†) M. Pantelimon	Aurel
28	Vineri	Ap. Prohor, Nic., Tim.	Victor
29	Sâmbătă	M. Calnic și Teodota	Marta
Dum. 9 d. Rusalii, Ev. Matei: „În vremea aceea, silit-a Isus pe ucenicii săi...” Glas 8, inv. 9. Apost.: Fraților ai lui Dumnezeu împreună.			
30	Duminică	Ap. Sila și Siluan ☿	Avdon
31	Luni	S. Eudoxim, Iosif	Ignatius

1 Iulie.

Soarele răsare la ora 4.35 m., apune la ora 8.4 m.

Luna răsare la ora 9.1 m., apune la ora 22.16 m.

15 Iulie.

Soarele răsare la ora 4.44 m., apune la ora 7.58 m.

Luna răsare la ora 21.6 m., apune la ora 7.33 m.

Zodia Leului

Cei născuți între 12 Iulie și 13 August, zodia Leului, sunt puternici la trup, frumoși și încrezători, se cred cumsecade, nu se așteaptă la rău, de unde vor avea de suferit dezamăgiri; le plac hainele scumpe dar și lucrul. Vor avea prieteni cari îi vor iubi. Uneori sunt vanitoși și orgolioși. Sunt rezistenți și lucrează cu multă ambiție; prin firea lor aleasă trezesc simpatii multe.

Bărbații nu sunt ca „leii”, dimpotrivă cam fără voință hotărâtă, dar ținți din scurt, duc treburile la bun sfârșit.

Femeile sunt deosemeni, harnice, istețe și frumoase, dar le place să găsească nod în papură; deși nu sunt stăpânite de intenții rele, uneori sunt răzbuțătoare. În dragoste vor avea noroc cu un singur bărbat.

Când te apuci la vreo treabă, n'o lăsa fără ispravă.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofa care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 11 (24) 1917. Bătălia dela Mărăști.
21 (3/VIII) 1919. Intră armata Română în Timișoara.
22 (3/VIII) 1877. Țarul Rusiei fiind bătut la Plevna, cere ajutorul Domnului României.
27 (7/VIII) 1718. Pacea dela Pasaroviț trece Bănatul Austriei.
28 (10/VIII) 1919. Adunarea națională pentru Bănat, în Timișoara.

TĂLCUL VREMII

Căldura mare din Iulie însemnează an bun. Dacă paiangenu l își rupe pânza în două, va ploua. Dacă luna plină are curte la amezai și răsărit, urmează timp senin, statornic. Mușuroaiele de furnici mai ridicate ca de obicei, vestesc iarnă grea.

MERSUL VREMII:

Iulie, 1, 2 bine, 3 până la 8 ploaie și vânt, 9 până la 18 bine, 19 ploaie mare, 30, 31 bine.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se urmează cu strânsul, căratul și treeratul cerealelor. Se recoltează ovăzul și se continuă cu mușuroitul porumbului și cartofilor. Se întorc miriștele, dacă acest lucru nu s'a putut face îndată după strânsul recoltelor, mai ales pentru locurile sorocite semănăturilor de toamnă. Se cosește a doua oară lucerna și nutrețul verde (borceagul), îngrijindu-se că uscatul și clăditul lor să se facă cu toată băgarea de seamă, pentru a fi ferite de ploii și pentru a nu fi dărâmate de vânturi. Se sondează cât mai des cerealele și toate semințele înmagazinate, pentru a se vedea cum stau și a se lua măsuri, în caz de încălzire. Se face aprovizionarea cu semințele necesare culturilor de toamnă, pentru a avea vremea să li se încerce puterea de încolțire și pentru a le curăța.

În grădina de legumă: Se plivesc și se sapă răzoarele cu legume. Se udă bine scara pe răcoare. Se scoate, pe vremea uscată, ceapa din arpagie și usturoiul, iar cam pe la Sf. Ilie se scoate și arpagicul și se întinde la soare. Se samănă pătrunjel cu foi pentru anul viitor și ridichi de iarnă și se strânge sămânța de legume.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuesc îngrijiti

căci aceasta ferește, ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

31 zile

August

Măsălar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Mărți	Sc. sf. crucii și M. M.	Petru
2	Miercuri	Aduc. moașt. sf. Ștef.	Portiancula
3	Joi	C. Isachie, Dalmat	Augustin
4	Vineri	Sf. 7 coconi din Efes.	Domnica
5	Sâmbătă	M. Eusigie s. Fabiu	Marta

Ev. dela Marcu: „În vremea aceea, luat-a Isus pe Petru și pe Iacob și pe Ioan...”
Glasul praznic. Apostol: Fraților, sărguiți-vă ca să faceți adevărații.

6	Duminică	(+) Schimbarea la față	(+) Sch. la față
7	Luni	M. Dometie, Narc. ☉	Caiedan
8	Mărți	Păr. Emilian, Triand.	Chiriac
9	Miercuri	Ap. Matia	Roman
10	Joi	M. Laurențiu, Sixt	Laurențiu
11	Vineri	M. Eupiu	Susana *
12	Sâmbătă	M. Fotie, Anichit	Clara

Dum. 11 d. Rusalii. Ev. Matei: „Zis-a Domnul pilda aceasta: asemănatu-s'a împărăția cerurilor...” Glas 2, Inv. 11. Apostol: Fraților, pecetea apostoliei mele.

13	Duminică	C. Maxim, Dositeiu	Hipolit
14	Luni	P. Michea, Lucin	Eusebiu
15	Mărți	(+) Ad. născ. de D-zeu	(+) Ad. Mariei
16	Miercuri	M. Dioned, Alcibiad	Rocus
17	Joi	M. Miron, Straton	Liberat
18	Vineri	M. Flor și Laur	Helen
19	Sâmbătă	M. Andreiu, c. Teofan	Ludvig

Dum. 12 după Rusalii. Ev. Matei: În vremea aceea apropiatu-s'a către Isus un tânăr... Glas 3, Inv. 1. Apostol: Fraților arăt vouă Evangheliu.

20	Duminică	Pr. Samuil	Ștefan
21	Luni	Ap. Tadeu și Vassa	Ioana
22	Mărți	A. Agatonie, Sever ☉	Timoteiu
23	Miercuri	S. M. Lup și Irineu	Filip
24	Joi	M. Eutichie, Tation	Bartolomeu
25	Vineri	Ap. Vartolom. și Tit.	Ludovic r.
26	Sâmbătă	M. Adrian și Natalia	Samuil

Ev. Matei: „Zis-a Domnul pilda aceasta: Un om oarecare era casnic, care a sădit vie...” Glas 4, Inv. 2. Apostol: Fraților privighiați, stați în credință...

27	Duminică	C. Pimen	Iosif
28	Luni	C. Moise Arabul	Augustin
29	Mărți	(+) Tăier. cap. Sf. I. B.	Tăi. c. s. Ioan
30	Miercuri	P. Alexa., Ion, P. ☉	Roza
31	Joi	Brăul Precurarei M.	Raimund

1 August.

Soarele răsare la ora
5.1 m., apune la ora
7.42 m.

Luna răsare la ora
11.22 m., apune la ora
22.15 m.

15 August.

Soarele răsare la ora
5.17 m., apune la ora
7.20 m.

Luna răsare la ora
20.58 m., apune la ora
9.34 m.

Zodia Fecioarei

Cei născuți în zodia Fecioarei, între 13 August și 12 Septembrie, sunt sensibili din fire, deștepti, talentați și cu multă trageră către învățătură. În viață vor fi buni gospodari, buni soți și prea cinstiți.

Bărbații sunt cu față luminoasă, buni gospodari, buni soți, dar pot fi ușor înduplecați, fiind de bunăcredință.

Fetele sunt rușinoase, dragălașe însă și, credincioase ca soții. Vor îmbătrîni alături de primul bărbat cu care vor avea copii mulți, iar în gospodărie sunt neintrecute.

Cei născuți în această zodie vor înregistra frumoase succese în viață.

Gânduri multe, fără treabă, dovedește minte slabă.

La multe cine gândește, nici una nu isprăvește.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 4 (17) 1919. Românii ocupă Buda-
pesta, capitala Ungariei.
6 (19) 1917. Bătălia dela Mărășești.
13 (23) 1995. Bătălia dela Călugă-
reni.
14 (27) 1916. Intrarea României în
Război.
25 (6/VII) 1916. Dezastrul dela Tur-
tucaia.
31 (13/IX) 1913. A murit Aurel Vlaicu.

TĂLCUL VREMII

Negura de pe livezi și râuri, de
se arată după apunerea soarelui, în-
seamnă timp bun și statornic. Ploaia
din August subție vinul. Vânturile
de miază-noapte aduc timp statornic.
Dacă timpul în ziua de Fotie (2) va
fi frumos, și toamna va fi frumoasă.
Dacă barza (cocostârcul) cioncăne,
plouă. Când sunt alune multe, va fi
iarnă grea.

MERSUL VREMII:

August, 1 până la 4 bine, 5 ploaie,
6 până în 13 bine și vânt, 14, 15
ploaie, 16 până la 18 bine, 19—31
bine.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU FLUGARI:

La câmp: Se urmează cu treieratul și cu strânsul nutrețurilor și se
începe coasa meiului și paringului de nutreț. Se culege porumbul timpuriu
și se pregătește locul pentru orzul, secara și grâul de toamnă. Se face a
doua arătură pentru rapiță. Se curăță și sulfatează sămânța de rapiță
grâu, secară și orz, făcându-se proba de încolțire. Se seamănă rapița, se
recoltează inul și cânepa, se bat pentru sămânță și se pun la topit. Se
culege fasolea, se fac provizii de nutreț, avându-se în vedere capetele de
vite ce sunt de iernat. Cătră sfârșitul lunii, se scot cartofii mai timpurii
și se ia ultima coasă la lăptărie și trifoi. Se pregătesc păturele pentru
strângerea porumbului și se dreg uneltele și mașinile pentru semănă-
turile de toamnă.

În grădina de legume: Se prășesc și se udă legumele de toamnă. Se
curăță locurile rămase libere și se pregătesc pentru semănăturile de toam-
nă. Cătră sfârșitul lunii, se samănă spanac și salată de iarnă, se rup foile
galbene dela sfeclă, varză și țelină, și se pregătesc răzoare pentru stoloni
de fragi.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuie îngrijiți

căci aceasta ferește ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

30 zile Septembrie Răpchiune

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Vineri	(†) C. P. Simeon	Egid
2	Sâmbătă	M. Mamant	Absolon
Dum. 14 după Rusali. Ev. Matei: Zis-a Domnul pilda aceasta: „A sămă-ștu-i s'a împărăția cerului omului împărat...” Gl. 5, inv. 3 Apostol: Celce ne adeverează pe noi...			
3	Duminecă	M. Antim, Arist.	Serafin
4	Luni	M. Vavila, Moise	Rozalia
5	Marți	Pr. Zaharia, Urban	Victoria
6	Miercuri	A. Mihail, Romil	Zaharia
7	Joi	M. Sozont	Regina
8	Vineri	(†) Nașt. N. de D-zeu	(†) Nașt. Mariei
9	Sâmbătă	P. Ioachim și Ana	Gorgonius

Dum. înaintea Înălțării Sf. Cruci, Ev. Ioan: „Zis-a Domnul... nimeni nu s'a suit la cer...” Glas 6, inv. 4. Apostol: Fraților, vedeți cu ce fel de slove.

10	Duminecă	M. Minodora	Nicolau
11	Luni	M. Teodora	Atanasie
12	Marți	M. Avtonom	Tobias
13	Miercuri	S. Corneliu Sutașul	Maternus
14	Joi	(†) Înălț. Sf. Cruci	Înălț. S. Cruci
15	Vineri	M. M. Nichita, C. V. D	Hildegard
16	Sâmbătă	M. Eufimia	Ludmila

Dum. după Înălțarea Sf. Cruci, Ev. Marcu: „Zis-a Domnul... cel ce voadeste să vină după mine...” Glas 7, inv. 5. Apostol: Fraților, dela alții știind că nu se îndreptează.

17	Duminecă	M. Sofia și ficele ei	Nicodim
18	Luni	C. Eunemie	Toma
19	Marți	Trofim, Sav., Dorim.	Lambert
20	Miercuri	S. M. Eustatie	Fustagiu
21	Joi	Ap. Codrat din Mag.	Mateiu
22	Vineri	S. Foca făc. de m. ☉	Mauriciu
23	Sâmbătă	(†) Zemisl. s. I. Bot.	Tecla

Ev. 1 Luca: „În vremea aceea sta Isus lângă Iacul...” Glas 8, inv. 6. Apostol: Fraților, cel ce sămăna cu scumpețe.

24	Duminecă	M. Tecla	Gellert
25	Luni	C. Eufrosina	Cleofas
26	Marți	(†) Adorm. Sf. Ion Ev.	Ciprian
27	Miercuri	S. M. Calistrat	Cosma și Dam.
28	Joi	C. Hariton	Vincentiu
29	Vineri	M. Chiriac Sihast.	Mihail
30	Sâmbătă	M. Grigorie, M. ☿	Hieronim

1 Septembrie.

Soarele răsare la ora 5.36 m., apune la ora 6.54 m.

Luna răsare la ora 13.15 m., apune la ora 22.44 m.

15 Septembrie.

Soarele răsare la ora 5.53 m., apune la ora 6.28 m.

Luna răsare la ora 21.33 m., apune la ora 11.50 m.

Zodia Cumpănei

Cei născuți în zodia Cumpănei, dela 13 Sept. până la 12 Octomvrie, au un fizic frumos, nu prea înalți de statură și cu însușiri sufletești alese; foarte buni din fire, gata oricând de milă față de cei strâmtorați. Au însă obiceiul de a vorbi mult și a se lăuda. Treburile și le chibzuesc bine și știu să-și asigure un trai bun.

Femeile sunt puțin vișătoare, iubesc podoabele și se fălesc cu frumusețea. Ca gospodine sunt harnice, dar cam ușurate în căsnicie.

Binele de rău te scapă, să-l arunci chiar și în apă.

Dintr'o meserie cât de mică, dacă nu curge — tot pică.

De cine nu 'nvață, relele s'agață.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofa care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 1 (14) 1916. Contraofensiva lui Falkenhayn.
4 (15) 1700. Declararea unirei cu Roma la Alba Iulia.
11 (23) 1873. Moare la Baia de Criș, Avram Iancu.
(12) 100. Traian pleacă contra Dacilor.
(28) 1396. Mircea cel Bătrân bate pe Turci la Nicopole.
28 (11/X) 1914. Ferdinand este proclamat de rege al României.

TÂLCUL VREMII

Toamnă caldă, iarnă lungă. De ca-de ghinda înainte de Sf. Mihail, iarna se pune curând. Răpciune cald, brumărel rece și umed. După Sf. Mărie să nu porți pălărie. Tunetul din Septembrie vestește neaună multă în Faur și an mănos. Plecarea timpurie a rândunelelor înseamnă că și iarna vine curând.

MERSUL VREMII:

Septembrie, 1 până la 10 bine, 11, 12 vânt, 13 ploaie, 14, 15 bine, 16 ploaie, 17, 18, 19 zăpadă, 20, 21 brumă, 22 până la 30 bine.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se fac arăturile pentru sămănatul cerealelor de toamnă. Se încep semănatul orzului de toamnă, al secării și grâului și recoltatul porumbului. Pe alocurea — către sfârșitul lunei — se începe scosul cartofiilor — mai ales când trebuie să se samene bucate de toamnă în locul lor. Se adună nutrețurile, care au fost semămate mai târziu și se clădesc în stoguri sau șiri. Se fac ogoare de toamnă pentru semănăturile de primăvară și se lasă în brazdă crudă.

În grădina de legume: Se udă țelina, prazul, varza, conopida, ardeiul și vinetele și se recoltează ceapa de apă, cartofii, fasolea și mazărea bobae. Se curăță, se gunoește și se sapă locul rămas liber și se strânge sămânța.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuie îngrijiți

numai cu cremă

căci aceasta ferește ghe-tele de crepături și apă, prelungindu-le durabilitatea.

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

31 zile

Octombrie

Brumărel

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
Ev. 2 Luca: Precum vă este vouă să vă faceți oameni... Ol s 1, inv. 7. Apost.: Fraților, Dumnezeu și Tatăl.			
1	Duminecă	Ap. Anania, c. Rom.	Remig
2	Luni	M. Cipriah, Iustina	Leodegar
3	Marți	S. Dionisie	Candid
4	Miercuri	S. P. Ieroteiu	Francisc Ser.
5	Joi	M. Charitona	Placid
6	Vineri	(†) Sf. Ap. Toma ☩	Bruno
7	Sâmbătă	M. Serg., Polichron.	Iustina
Ev. 3 Luca: „În vremea aceea mergea Isus într-o cetate...” Glas 2, inv. 8. Apost.: Fraților, arăt vouă că Evanghelia.			
8	Duminecă	M. Pelaghia	Brigita
9	Luni	Ap. Iac. a lui Alfeu	Dionisii
10	Marți	SS. M. Eulampie	Francisc
11	Miercuri	(†) S. Ap. Filip	Filomela
12	Joi	M. Andronic	Maximilian
13	Vineri	SS. M. Carp. și Papil	Coloman
14	Sâmbătă	(†) C. Paraschiva ☩	Calist
Ev. 4 Luca: Zis-a Domnul, pilda aceasta, eșit-a sămănătorul...” Glas 3, inv. 9. Apost.: Fraților, știind că nu-se îndreptează.			
15	Duminecă	C. M. Lucian	Teresia
16	Luni	S. M. Loghin Sut.	Gallus
17	Marți	Pr. Osie, Andrei	Hedvig
18	Miercuri	Ap. și Ev. Luca	Luca
19	Joi	Pr. Ioil și Bar	Ferdinand
20	Vineri	S. M. M. Artemie	Vendelin
21	Sâmbătă	C. Ilarion, Socrate ☩	Cordula
Ev. 6 Luca: „În vremea aceea, venit-a Isus cu corabia în lăturea Gadarenilor...” Glas 4, inv. 10. Apost.: Fraților, Dumnezeu bogat fiind întru milă.			
22	Duminecă	P. S. Averchie	Fortunat
23	Luni	S. A. Iacob fr. Dl.	Rafail
24	Marți	S. M. M. Areta	Crisant
25	Miercuri	SS. M. Notarie, M.	Dimitrie
26	Joi	(†) Sf. M. Dumitru	Sabina
27	Vineri	M. Nestor, Capit.	Sim. India
28	Sâmbătă	M. Terentie,	Ursula
Ev. 7 Luca: „În vremea aceea venit-a un om la Iisus...” Glas 5, inv. 11. Apost.: Fraților, Hristos este pacea voastră.			
29	Duminecă	C. Anastasia ☩	Narcis
30	Luni	P. Zeno	Claudius
31	Marți	Ap. Stahie	Wolfgang

1 Octombrie.

Soarele răsare la ora
6.13 m., apune la ora
5.58 m.

Luna răsare la ora
13.30 m., apune la ora
23.9 m.

15 Octombrie.

Soarele răsare la ora
6.28 m., apune la ora
5.34 m.

Luna răsare la ora
22.28 m., apune la ora
12.38 m.

Zodia Scorpiei

Cei născuți în această zodie, adică între 13 Oct. și 10 Noemvrie, sunt iubitori de argint, ambițioși, rezervați față de lume, iuți la mânie și gata de ceartă. Au însă și năravuri bune, vor fi drepti și cu milă față de cei în nenorocire. Pe la sfârșitul vieții devin tăcuți și morocănoși.

Femeile nu pot să păstreze taine și sunt lacome de bani; din fire sunt schimbăcioase, uneori arțăgoase și gâlcevitoare, dar ținute bine în frâu pot deveni gospodine de treabă.

Omul, în mânie, cade'n nebulie.

Dușmanului să-i dai pâine și sare.

Cum e păstorul așa-i și turma.

Lucrul la timp dăruit prețuiește îndoit.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofa care oricând se spală
și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- (10) 1394. Mircea cel Mare bate pe Turci la Rovine.
- 12 (25) 1916. Bătălia dela Oituz.
- (13) 1279. Paul Chinezul zdrobește Turcii pe câmpia Pâinei.
- (15) 1922. Incoronarea primului rege al tuturor Românilor la Alba Iulia.
- 19 (31) 1781. Horia convoacă adunarea în biserică din Mesteacăn pe ziua de 31.

TĂLCUL VREMII

Brumărel și Mărțișor sunt luni surori. Cu cât frunzele arborilor cad mai curând, cu atât mai roditor va fi anul următor. Gerul și frigul din Octombrie îmblânzește pe Ianuarie și Faur. Șoarecii de câmp, de se apropie, neaua și frigul trag către sat. Iarna de Octombrie aduce Ianuarie moale. Când arborii țin frunza mult, iarna e departe, dar va fi grea și la anul vor fi multe omide.

MERSUL VREMII:

Octombrie, 1 până la 4 bine, 5 ploaie, 6 până la 26 bine, noaptea brumă, 27 zăpadă, 28 bine, 29 zăpadă, 30, 31 vânt.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se culege porumbul și se seamănă grâul în porumbiște. Se scoate și se cară la fabrici sfecla de zahăr și se recoltează sfecla de nutreț și topinamburii, așezându-se apoi în magazii făcute pe loc svântat și ridicat. Se scot cartofii, se aleg și se pun spre păstrare în pivnițe uscate sau în magazii. Se fac ogoare pentru semănăturile de primăvară și se îndreaptă lipsurile și greșelile de semănat la semănăturile răsărite.

În grădina de legume: Se curăță răzoarele libere, se gunoesc și se sapă. Se pune arpagic și usturoiu de toamnă. Se scoate prazul, țelina, sfecele, ridichile și morcovii. Se taie tulpinele de sparanghel, se risipește mușuroaiele și se gunoește. Se recoltează guliile și varza de iarnă, algându-se verzele cele mai bune pentru sămânță și așezându-le pentru iernat. Se strâng frunzele uscate pentru răsădițele de primăvară și se aleg morcovii și pătrunjelul pentru sămânță.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuiesc îngrijiți

căci aceasta ferește ghe-
tele de crepături și apă, pre-
lungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

30 zile

Noemvrie

Brumar

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Miercuri	Cosma și Damian	(†) Toți Sfinții
2	Joi	M. Achindin	Pom. mort.
3	Vineri	M. Achepsina, I.	Silvia
4	Sâmbătă	C. Ioanich.	Carol

Ev. Luca: Zis-a Di pilda aceasta; era un om oarecare bogat., Glas 6 inv. 1.
Apost.: Fraților, vedeți ce fel de slove.

5	Duminecă	M. Galaction, Caius	Emeric
6	Luni	C. Pavel mărt. Luca	Leonard
7	Marți	S. 34 martiri și Lazăr	Engilbert
8	Miercuri	(†) A. Mihail și Gavril	Gottfried
9	Joi	M. Onisifor, Simeon	Teodor
10	Vineri	M. Orest și Olimp	Andrei
11	Sâmbătă	M. Nina, Victor	Martin

Ev. Luca: „În vremea aceea, venit-a un legiutor la Isus...” Glas 7, inv. 2.
Apost.: Vă rog cu legatul întru Domn.

12	Duminecă	Ion milostiv C. P.	Emilia
13	Luni	C. Ion Gură de aur	Sanislau
14	Marți	Apost. Filip	Serapion
15	Miercuri	M. Gurie, P. N. D.	Leopold
16	Joi	Ap. și ev. Matei	Eduard
17	Vineri	C. Grigorie, Lazar	Grigoriu
18	Sâmbătă	MM. Platon, Roman	Otto

Ev. Luca: „Zis-a Domnul pilda aceasta, unui om bogat i-a rodit țarina...”
Glas 8, inv. 3. Apost.: Fraților, ca fiii luminei să umblați.

19	Duminecă	M. Avdie, Varlam	Elisabeta
20	Luni	Proclu, Grigore	Felix
21	Marți	(†) Intrarea în biserică	(†) Intr. în bis.
22	Miercuri	Ap. Filimon, m. Tib.	Cecilia
23	Joi	C. Amfilochie, Sis.	Clemente
24	Vineri	P. Clem., m. Petru	Ioan, Flora
25	Sâmbătă	Ecaterina, Mercurie	Ecaterina

Ev. Luca: „În vremea aceea, un om oarecare s'a apropiat de Isus...” Glas 1,
inv. 4. Apost.: Fraților, îmbrăcați-vă ca niște aleși.

26	Duminecă	C. Alipie, Stelian	Conrad
27	Luni	M. Iacob Persul	Virgil
28	Marți	M. Stefan cel Nou	Sosten
29	Miercuri	SS. M. Paramon	Saturnus
30	Joi	(†) Ap. Andrei	Andrei

1 Noembrie.

Soarele răsare la ora
6.12 m., apune la ora
5.57 m.

Luna răsare la ora
13.41 m., apune la ora

15 Noembrie

Soarele răsare la ora
7.10 m., apune la ora
4.50 m.

Luna răsare la ora —
apune la ora 13.13 m.

Zodia Săgetătorului

Cei născuți în această
zodie adică între 11 Nov.
și 11 Decemvrie, au înfă-
țișare frumoasă, foarte iuți
însă la mânia. Fac lucru-
rile în pripă fără jude-
cată, le place a-și da aere
de puternici, sunt ambi-
țioși, întreprinzători și
urmăresc câștiguri mari.

Bărbații sunt ambițioși,
cu judecată sănătoasă și
vrednici de situații bine-
stabilite, cu vază și mare
câștig.

Femeile sunt harnice
și muncitoare, foarte am-
bițioase în ale pospodă-
riei, geloase și nu admit
să fie purtate de nas, în
casă le cam place să fie
ele cocoșul care cântă.
Sunt totuși femei virtuose.

Mai bine puțin cu
dreptate, decât mult cu
strămbătate.

Și firul de păr își are
umbra lui.

Căinele îmbătrânește
de drum, iar nebunul
de grija altora.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- 1 (11) 1509. Mihai intră victorios în Alba Iulia.
- 1 (13) 1781. Horea începe revoluția.
- 10 (23) 1916. Cad Bucureștii.
- 11 (22) 1760. Austriacii ocupă București.
- 15 (28) 1918. Unirea Bucovinei cu România.

TĂLCUL VREMII

De ploaie la începutul lui Brumar, săptămâna Crăciunului va fi geroasă. Brumar se potrivește cu Mărțișor. Neaua multă de pe pomi înseamnă muguri puțini de cu primăvară. Șoarecii de câmp de se mai arată, iarna e departe.

MERSUL VREMII:

Noembrie, 1, 2, 3 bine, 4. vânt și frig, 5 până la 8 bine, 9 până la 20 vânt, zăpadă, frig și ger, 21, 22, 23 bine, 24 zăpadă, 25, 26 ger, 27 până la 30 bine.

SĂ NU UITĂM:

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se termină culesul porumbului și semănăturile de toamnă: grâu și secară. Se urmează cu facerea ogoarelor pentru semănăturile de primăvară. Se îndreaptă greșurile și lipsurile la semănăturile răsărite, observându-se dacă nu sunt atacate de vermi. Se grăpează pășunile și lușierierele puternice. Se taie mărăcinii și se împrăștie bălegile și mușuroaele de cârțiță.

În grădina de legume: Se scot ultimele legume, ca țelină, praz, morcovi, varză etc. Se curăță locul de rămășițele legumelor și de gunoii și se sapă. Se acoperă cu paie, frunze sau coceni, locul unde sunt îngropate legumele pentru mâncare, sau de sămânță, și spanacul, fragii și salata. Se pun la păstrare, la loc uscat și rece, semințele de legume. Se strâng sculele, se curăță și se repară.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuie îngrijiti

numai cu cremă

căci aceasta ferește ghețele de crepături și apă, prelungindu-le durabilitatea.

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

31 zile

Decembrie

Indrea

Data	Zilele	Calendarul Iulian Ortodox	Calendarul Greg. Catolic
1	Vineri	Pr. Naum și Filar.	Oscar
2	Sâmbătă	P. Avacum și Teofil	Aurelia
Ev. Luca: „În vremea aceea, a fost când s'a apropiat Isus de Ierih n.” Glas 2, Inv. 5. Apostol: „Fiule Timotee, credincios este cuvântul...”			
3	Duminică	P. Sofronie, Teod.	Francisc X
4	Luni	M. Varvara, Ion D.	Barbara
5	Mărți	S. Sava, m. Diogen	Sava
6	Miercuri	(†) Sf. Păr. Nicolae	(†) Nicolae
7	Joi	C. Ambrosie, s. Fil	Ambrosiu
8	Vineri	C. Patapie, ap. Cesar	(†) Zem. Mar.
9	Sâmbătă	Zemislirea S. Ane	Leocadia

Ev. Luca: „În vremea aceea, învăța Isus în una din Sinagogi...” Glas 3, Inv. 6. Apost.: Fraților, întăriți-vă întru Domnul.

10	Duminică	M. Mina, Marian	Iudit
11	Luni	C. Daniel, m. Mirax	Damaschin
12	Mărți	Păr. Spiridon	Maxențius
13	Miercuri	M. Eustatie	Luci
14	Joi	M. Tirs, Arian	Spiridon
15	Vineri	M. Elenterie, Sos.	Irineu
16	Sâmbătă	Prof. Agheu, s. Teof.	Adelaida

Ev. Luca: „Zis-a Domnul, pildă aceasta, un om oarecare, făcut-a cină mare...” Glas 4, Inv. 7. Apost.: Fraților, când se va arăta Hristos...

17	Duminică	Pr. Daniil	Lazar
18	Luni	M. Sevastian	Grațian
19	Mărți	M. Bonifaciu	Manasie
20	Miercuri	M. Ignat, Filigoni	Toma
21	Joi	M. Iuliana, Temist.	Liberatus
22	Vineri	M. Anast. Chris.	Dimit. Zeno
23	Sâmbătă	SS. 10 Mart. din Crit.	Victoria

Dum. Înaintea Nașt. D-lui, Ev. Matei: „Cartea Neamului lui Isus Hristos, fiul lui David...” Glas 5, Inv. 8. Apost.: Prin credință a nemernicit Avram.

24	Duminică	Mart. Eugenia	Adam și Eva
25	Luni	(†) Nașt. D-lui Christ.	(†) N. D-lui Hrist.
26	Mărți	(†) S. Precuratei	(†) M. Stefan
27	Miercuri	(†) Arhidia, Stefan	Ioan evang.
28	Joi	20.000 m. din Nic.	Pruncii nev.
29	Vineri	Pruncii uciși de Ir.	Toma episc.
30	Sâmbătă	M. Anisia, c. Zotie	David reg.

Duminică după nașterea D-lui: Ev. Matei ..., iar după ce s'au dus Magii...” Glas 6, Inv. 9. Apostol: Arăt vouă că Evanghelia...

31	Duminică	C. Melania, Gaud.	Silvestru
----	----------	-------------------	-----------

1 Decembrie.

Soarele răsare la ora 7.31 m., apune la ora 4.39 m.

Luna răsare la ora 13.1 m., apune la ora 0.39 m.

15 Decembrie.

Soarele răsare la ora 7.45 m., apune la ora 4.37 m.

Luna răsare la ora 1.11 m., apune la ora 12.46 m.

Zodia Tașului

Cei născuți în această zodie, între 12 Decembrie și 7 Ianuarie, sunt înalți de statură și cu fața lungă, gârăa, au atragere pentru învățătură, glasul dulce sunt vioi, cumpătați și cu temperament serios. Bărbații se remarcă prin sinceritatea lor cu care își câștigă prieteni de treabă.

Bărbații sunt vrednici silitori și spornici la muncă, dar au cusurul, creștând, că alții ca dânsii nu mai sunt pe lume; în prietenii sunt neîntrecuți prin alipirea și sinceritatea, cu care își cinstește amicii.

Fetele sunt frumoase și le plac să se îmbrace numai cu lucruri scumpe. Le plac petrecerile și jocul. Ca femeii sunt bune mame și gospodine harnice.

Beția tinereții întrec pe-a vinului.

Privește-mă în față, și mă 'ntreabă de viață.

Cunoscută tuturor
Poartă doar marca

„SOCHOR“

Stofă care oricând se spală
Și pe nimeni nu înșală.

DIN ISTORIA NEAMULUI

- (1) 1918. Marea Adunare din Alba Iulia unde se proclamă unirea pe vecie a Ardealului și Bănatului cu țara mamă.
- 11 (23) 1861. Se proclamă unirea definitivă a principatelor Române.
- 25 (6/I) 1806. Rusia ocupă țara Românească.
- 27 (8/I) 1877. Războiul româno-rus-turc se termină cu victoria Rușilor dela trecătoarea Șipca.
- (28) 1438. Nobilii unguri ocupă Clujul cu asalt și se războie crunt măcelărind Români.
- 31 (12/1889. Moare la Iași, marele povestitor Ioan Creangă.

TĂLCUL VREMII

De se arată multe găște sălbatice și iepurii se apropie de sat, va fi iarna grea. Decembrie geros la început, ține gerul 10 săptămâni. Moș Crăciun zăpădos prevestește an mănos. De va fi Crăciun ploios, vor fi Paștile friguroase. Indrea geros aduce an mănos.

MERSUL VREMII:

Decembrie, 1 până la 4 bine, 5, 6 vânt, 7, 8 nor, 9 ploaie, 10 până la 13 moină, 14 până la 19 bine, 20, 21, 22 vânt și ger, 23, 24 zăpadă, 25, 26 până la 28 frig și vânt, 29 liniște, 30, 31 zăpadă.

SĂ NU UITĂM:

CURĂȚĂTORIE
BOIANGERIE

Petru Müller

TIMIȘOARA
Sucursale în fiecare circumscripție

SFATURI PENTRU PLUGARI:

La câmp: Se cară bălăgarul și se fac ogoare, dacă pământul nu este înghețat. Se taie și se cară lemne dela pădure.

În grădina de pomi: Dacă nu e zăpadă și ger, se pot face plantații de meri, peri și pruni, în locurile sănătoase. Se curăță pomii bătrâni de crăci uscate, mușchi, omizi, etc., și se apără pomii tineri de stricăciunile vitelor, iepurilor, etc. Se cară gunoier putred la pomi, când pământul e înghețat.

În grădina de legume: Se caută legumele puse la păstrare, și li se mai adaugă paie. Dacă gerul amenință, se mai adaugă frunze sau bălegar la iernat, iar — dacă a trecut gerul peste ea — se lasă până se desgheață. Se cercetează semințele să nu mucigăiască.

Oameni inteligenți știu că
pantofii trebuie îngrijiți

căci această forestă ghetole de crepături și apă, prelungindu-le durabilitatea.

numai cu cremă

„REVOLVER“

CARE SE FABRICĂ DE 30 ANI

Răvașul vremilor

- 7939 (In. de Cristos 6000 ani) dela fac. lumii după Suidos.
7670 Dela facerea lumii după cei 70 traduceri ai Bibliei.
7447 Dela facerea lumii după socoteala Bisericii Răsăritene.
6651 Dela facerea lumii după Biserica Apuseană.
5699 Dela facerea lumii după numărul evreesc.
2270 Dela moartea lui Alexandru Macedon.
2692 Dela întemeierea Romei (24 Aprilie 753 a. Ch.
1984 Dela facerea calendarului Iulian (prin Sosigene).
1939 Dela nașterea Domnului nostru Isus Cristos.
1906 Dela moartea Domnului nostru Isus Cristos.
1859 Dela risipirea Ierusalismului de către Romani.
1834 Dela descălecarea Romanilor în Dacia.
1716 Dela creștinarea Românilor.
1617 Dela fondarea cetății Constantinoopolului.
1614 Dela cel dintâi sinod ecumenic dela Nicea.
1565 Dela începutul năvălirilor barbare.
1539 Dela introducerea clopotelor în Biserica creștină.
1158 Dela începutul Egirei.
1110 Dela venirea ungarilor în Europa din Asia.
885 Dela despărțirea Bisericii Apusene de cea Răsăriteană.
849 Dela descălecarea lui Radu Negru, întemeind Muntenia.
844 Dela începutul Cruciatelor.
793 Dela venirea sașilor în Ardeal.
660 Dela fondarea orașului București.
619 Dela aflarea prafului de pușcă. (prin B. Schwartz).
595 Dela întrebuițarea celor dintâi tunuri.
593 Dela descălecarea lui Dragoș Vodă în Moldova.
566 Dela facerea hârtiei (1373 după Cristos).
535 Dela moartea lui Ștefan cel Mare.
499 Dela iscodirea tiparului (prin Gutenberg) 1440 d. Ch.
486 Dela cuprinderea Constantinopolului de către Turci.
467 Dela tipărirea primului calendar în Europa.
447 Dela descoperirea Americii prin Columb (12 Oct. 1492).
422 Dela tipărirea celei dintâi cărți românești.
429 Dela inventarea ceasului de buzunar.
409 Dela inventarea fusului cu roată.
379 Dela reformația lui Luther.
379 Dela tălmăcirea cărților bisericești în limba română.
360 Dela intrarea lui Mihai Viteazul în Alba Iulia.
357 Dela îndreptarea calendarului Iulian.
348 Dela sădirea tutunului în Europa (1591 d. Cristos).
348 Dela aducerea cartofilor în Europa.
340 Dela moartea lui Mihai Viteazul.
240 Dela aflarea mașinilor cu aburi.
239 Dela unirea cu Biserica papală (16 Sept. 1700).
207 Dela aflarea oltoilor pomilor, prin grădinarul Hold.

- 175 Dela aflarea trenului cu aburi.
- 162 Dela răpirea Bucovinei de către Austrieci.
- 156 Dela construirea primului balon.
- 155 Dela revoluția lui Horea.
- 154 Dela inventarea războiului mecanic.
- 150 Dela revoluția franceză.
- 147 Dela introducerea luminatului cu gaz.
- 146 Dela descoperirea curentului electric.
- 145 Dela introducerea vaccinării contra vărsatului.
- 129 Dela deschiderea primei bănci de credit și economii
- 127 Dela răpirea Basarabiei de către Ruși.
- 118 Dela răscoala lui Tudor Vladimirescu.
- 115 Dela nașterea lui Avram Iancu.
- 113 Dela aflarea fotografiei.
- 110 Dela facerea locomotivei.
- 110 Dela construirea mașinei de cusut.
- 106 Dela inventarea telegrafului.
- 106 Dela inventarea chibritului.
- 99 Dela inventarea revolverului.
- 91 Dela revoluția din 1848 și ștergerea iobăgiei.
- 87 Dela construirea primului dirijabil.
- 85 Dela construirea bicicletei.
- 80 Dela unirea țărilor românești sub Cuza Vodă.
- 75 Dela reînființarea mitropoliei ort. în Transilvania.
- 74 Dela improprietărirea țăranilor în România.
- 73 Dela așezarea cablului submarin între Europa și America.
- 66 Dela moartea marelui metropolit Andrei Baron de Șaguna.
- 64 Dela introducerea sistemului metric.
- 63 Dela introducerea telefonului și a fonografului (1876).
- 61 Dela războiul pentru independență.
- 60 Dela descoperirea becului electric incandescent (Edison).
- 59 Dela inventarea automobilului.
- 58 Dela întemeierea Regatului Român (10 Mai 1881).
- 53 Dela prima telegramă fără sârmă.
- 51 Dela născocirea gramafonului.
- 44 Dela născocirea cinematografului.
- 35 Dela construcția biplanului Wright.
- 26 Dela moartea inginerului Aurel Vlaicu.
- 25 Dela izbucnirea războiului mondial.
- 23 Dela intrarea României în război.
- 22 Dela prăbușirea țarismului rusesc.
- 21 Dela unirea tuturor Românilor în România Mare.
- 21 Dela descompunerea monarhiei Austro-Ungare.
- 20 Dela încheierea păcii la Versailles și Saint Germain.
- 16 Dela încoronarea primului rege al tuturor Românilor
- 15 Dela îndreptarea calendarului Iulian de Biserica ort.
- 15 înființarea Patriarhatului Român (1/IX/1924).
- 12 Dela trecerea în zbor a Oc. Atl. de către Lindberg.
- 12 Dela moartea Regelui Ferdinand I. (30 Iulie 1927).
- 9 Dela suirea pe tron a M. Sale Regelui Carol II.

România

DRAPELUL ȚĂRII. Culorile drapelului României sunt: albastru, galben și roșu, așezate vertical.

Regatul României este un stat național unitar indivizibil.

Lungimea totală a frontierelor e de 2869 km.

Intinderea teritorială a României e de 294.244 km. p.

POPULAȚIA ROMÂNIEI

România — după ultimile statistici ale Buletinului Demografic — are 19.646.151 locuitori.

Pe provincii se împarte în felul următor: *Oltenia* 1,660.732 loc., *Muntenia* 4,471.359, *Dobrogea* 912.538, *Moldova* 2,723.667, *Basarabia* 3,128.224, *Bucovina* 914.941, *Transilvania* 3,430.546, *Banat* 940.467 și *Crișana* și *Maramureșul* 1,463.677 locuitori.

POPULAȚIA CAPITALEI ȘI A ORAȘELOR DIN BANAT

Orașul *București* are o populație de 645.946 suflete; *Timișoara* 89.994 loc.; *Lugoj* 22.400 loc.; *Reșița* 19.888 loc.; *Caransebeș* 8.690 loc.; *Oravița* 6.518 loc.; *Lipova* 5.734 loc.; *Orșova* 5.560 oc.

JUDEȚELE DIN BANAT FĂRĂ ORAȘE

Jud. *Caraș* 172.036 loc., Jud. *Severin* 205.562 loc.; Jud. *Timiș-Torontal* 404.085 loc.; Satele din Banat fără orașe au 781.683 loc.

Minoritățile din România sunt răspândite după cum urmează:

Sașii mai numeroși se găsesc prin județele Sibiu, Brașov, Târnava, Năsăud în număr de 250.000.

Șvabii din Banat 421.000. Colonii numeroase de germani mai sunt și prin sudul Basarabiei, unde trăesc peste 76.000 de suflete, apoi în Bucovina sunt cam 67.000.

Sârbii locuiesc în partea de Sud-Vest a Banatului, la număr sunt 50.000 locuitori.

Rutenii locuiesc în partea de Nord și Nord-Vest a Bucovinei și Nordul Basarabiei și care se ridică la 500.000 suflete.

Rușii se află răspândiți în număr mai mare prin sudul Basarabiei și Dobrogea de Nord, suflete sunt cam 300.000.

Bulgarii 188.000 suflete locuiesc în Dobrogea, în nordul Basarabiei și în câteva sate bănățene.

Evreii sunt răspândiți în toată țara, dar mai ales la orașe. Numărul lor trece peste 1.000.000 de suflete.

Maghiarii trăesc în număr de 1.632.000 de suflete printre Români în Transilvania și Banat. Un grup numit secui (700.000) sunt așezați în partea de răsărit a Transilvaniei, iar un alt grup numit *ciangăi* sunt stabiliți în jud. Bacău și Roman.

Tătarii 200.000 de suflete trăesc în sudul Dobrogei.

Turcii 100.000 de suflete locuiesc prin Dobrogea și Ada-Kaleh.

Găgăuții 80.000 sufl. trăesc în Basarabia și Dobrogea.

† M. S. Regina Maria

M. S. Regina Maria principesă de Marea Britanie și Irlanda, fiica ducelui de Edo Edinbourg, nepoata reginei Victoria a Angliei și a Țarului Nicolae al II-lea al Rusiei s'a născut la 29 Octombrie 1875. Căsătorită cu prințul Ferdinand de Hohenzolern în Decembrie 1892, Regina România în 1914. Mama M. S. Regelui Carol II, a A. S. R. principesei Elisabeta, al M. S. Regina

Maria a Jugoslaviei, a prințului Nicolae al României și a principesei Ileana, arhiducesă de Habsburg.

Personalitate cu calități excepționale, în timpul marelui război, în momentele cele mai grele, a îngrijit pe răniți și bolnavi. S'a interesat de aproape de operele de asistență socială, devenind Înalta protectoare a celor mai multe societăți de binefacere și pentru protecția copiilor. Era marea protectoare

a artiștilor și scriitorilor, scriitoare ea însăși de un mare talent și bogată în imaginație. A început să scrie atunci când a devenit Regină, legende și povești „Visătorul de Vise“, apoi lucrarea minunată „Crinul vieții“, povești relativ la peisajul românesc, mai târziu scrisese „Romane psihologice“, apoi „Regine Incoronate Memorii, Ilderim“, piesa de teatru „Minola“, „Istoria unei inimi“. „Țara Mea“, „Gânduri și Imagini din timpul războiului“, „Din inima mea la inima lor“, volumuri de povești pentru copii.

În 18 Iulie a. c. sufletul ei curat a trecut în cele veșnice iar rămășițele-I au fost înmormântate la Curtea de Argeș alături de soțul ei gloriosul Rege Ferdinand I.

Cu creștinească smerenie Banatul a îngenunchiat, pentru pacea de veci a scânteetorului Ei suflet, prea slăvind-I binecuvântata memorie.

PENTRU MINTE ȘI SUFLET

Cuvânt către cititori

Se împlinesc 10 ani de când Călimdarul „Voința Banatului”, a apărut pentru prima oră. Cu toate că sub auspiciile gazetei Voința Banatului mai apărură și înainte calendare numite în diferite feluri și redactate de oameni diferiți, calendarul din 1929 luând numele foii a trebuit să-și îndreptățască titlul și să-și împlinească misiunea. Era în preajma unei mari victorii...

De atunci, an de an, străduințele redactorilor au urmărit să continue misiunea începută luptând cu piedici și greutatea lesne de închipuit. Și dacă munca nu le-a fost totdeauna încununată cu năzuințele pe care le-au nutrit, nu-s dânsii vinovați. Vremea ne favorizează numai uneori...

Calendarul din 1929 era începutul. Era botezat în elanul unui crez și-a unei lupte. El și-a îndeplinit misiunea lui.

Calendarul de față are o misiune mai grea — o tendință și un țel poate mai greu de ajuns. Ceiace ni se cere însă din capul locului e să nu descurajăm.

Nu știm dacă el ne va aduce o bucurie asemănătoare cu cea de atunci. Năzuințele noastre nu s-au botezat în focul unei lupte — ci în flacăra unui ideal. Și deaceia sântem parcă mai senini. Ne luminează altarul gândurilor noastre.

Că n'am putut înfăptui ceiace am fi dorit e omeneste iertător...

Să nădăjduim că vom fi înțeleși de cei ce ne urmează.
Calendarul pe 1940 să fie un calendar desăvârșit!

CALENDARUL
„VOINȚA BANATULUI”.

Unirea Ardealului și a Bănatului

de IULIU MANIU

Răsunau încă tunurile pe front și măcelul îngrozitor era încă în plin curs când în 18 Octombrie 1918 d. Alexandru Vaida-Voevod a citit în parlamentul din Budapesta declarația Comitetului Național Român prin care se proclama independența Națiunii Române din Ungaria și ruperea Ardealului, Bănatului, Crișanei și a Maramureșului de Monarchia Austro-Ungară.

Deputații maghiari au izbucnit într'un infern vacarm și multă lume a rămas uimită de acest pas cutezat al reprezentanților Poporului Românesc și de curajul extraordinar al deputaților români de a proclama sfășierea țării ungurești în înșuși parlamentul ei.

Orbiți unii de patimă, lipsiți alții de cunoștința chestiunii nu și-au dat seamă, că declarația pronunțată era actul final și logic al primei epoci în evoluția politică a Poporului Românesc din Ungaria și începutul celei de a doua; a acțiunii oficiale și fățișe pentru unirea lui cu Vechiul Regat, nizuință care

încălzea inima și oțelea voința fiecărui român de atâta vreme.

Evoluția ideii de Unire.

Pentru că originea unirei tuturor românilor izvorăște din dorul de libertate și din simțul necesității absolute de unire a forțelor răzlețe, care au trăit neîntrerupt în subconștientul Poporului Românesc și care a eșit la suprafață îndată ce la faptul unității limbei s'a adaus conștiința aceleiași origini latine, a aceleiași concepțiuni de viață și s'a putut stabili științifice dreptul neamului românesc de a-și realiza „România Unită”.

Dar până aici a trebuit să treacă multă vreme și să se schimbe din timp în timp vestmântul gândirii sale politice, la baza căreia stătea însă totdeauna acelaș dor de libertate și acelaș instinct național.

La început el se resuma în formularea pretenziunilor de libertate individuală și de eliberare a clasei țărănești cumplit robite prin groaznica iobăgie în care trăia. Apoi în manifestarea nizuinței de libertate confesională ca o necesitate sufletească pe urma persecuției ce suferea „legea românească”.

Scurt după aceasta, chiar concomitent, mulțumită împrejurării, că românii cu mică excepțiune a grănicerilor și răzeșilor numiți „armaliști” erau toți iobagi, iar feudații afară

de câțiva nobili români, foarte puțini, cari și-au păstrat caracterul românesc erau cu toții maghiari, opresiunea de clasă, intoleranța religioasă și persecuția națională se îndreptau toate contra aceluiaș popor românesc lipsit de orice influență în viața de stat, nizuințele de libertate personală, de eliberare a clasei țărănești și de egalitate a confesiunilor s'a prefăcut într'o luptă concentrică și conștientă, pentru libertatea națională, proclamată în 1848 în Blaj pe Câmpul Libertății ca desiderat colectiv al românilor din Transilvania.

Nizuința politică pentru libertatea națională astfel concepută evoluiază mai departe în 1849 când românii cer dela Împărat organizarea lor separată de celelalte popoare ale Monarchiei habsburgice.

Faze intermediare

După introducerea dualismului Românii cer prin programul din 1867 din Mercurea și prin cel din 1881 din Sibiu autonomia Ardealului, iar prin programul din 1905 recunoașterea Poporului Român din Transilvania și din întreaga Ungarie de individualitate politică și înzestrarea lui cu toate atribuțiunile naționale.

Românii din Transilvania sperau încă în posibilitatea unei vieți demne în cadrele Monarchiei Austro-Ungare. Politica externă a României libere era îndrumată cu asentimentul tuturor partidelor politice spre Puterile Centrale cu tendința de a slăbi Rusia și de a elibera întâi Basarabia. Această speranță politică însă nu putea îm-

piedeca eșirea la suprafață din ce în ce mai pronunțată a dorului de unire a tuturor Românilor, care a luat un neînchipuit avânt prin Unirea Principatelor, și prin ridicarea lor la regalitate, grandioasa operă realizată de Domnitorul Cuza, Regele Carol I, Ion Brătianu bătrânul și Mihail Cogălniceanu, a căror icoane împodobeau părășii caselor umile din Ardeal, sau se ascundeau dinaintea ochilor jandarmilor în cărțile des răsfoite ale bibliotecelor modeste.

Pilda strălucită a Italiei și Germaniei unite, contactul personal, cultural și economic nespus de ușurat prin perfecționarea mijloacelor de comunicație, stabilirea unei limbi comune literare, proclamarea Bucureștilor de centru cultural, de unde răsare soarele tuturor românilor, influența profesoriilor ardeleni cari au fost primiți cu porți largi în liceele Olteniei, Munteniei și Moldovei, activitatea Academiei Române și cercetările tot mai temeinice ale istoricilor români asupra influenței reciproce a provinciilor românești, manifestările Ligei Culturale și a studenției universitare, schimbul zilnic de ziare au încheșat sufletele tuturor românilor într'o gândire și mișcare iredentistă conștientă, care aștepta numai ocazia să izbucnească într'o acțiune fățișă pentru realizarea Unității naționale.

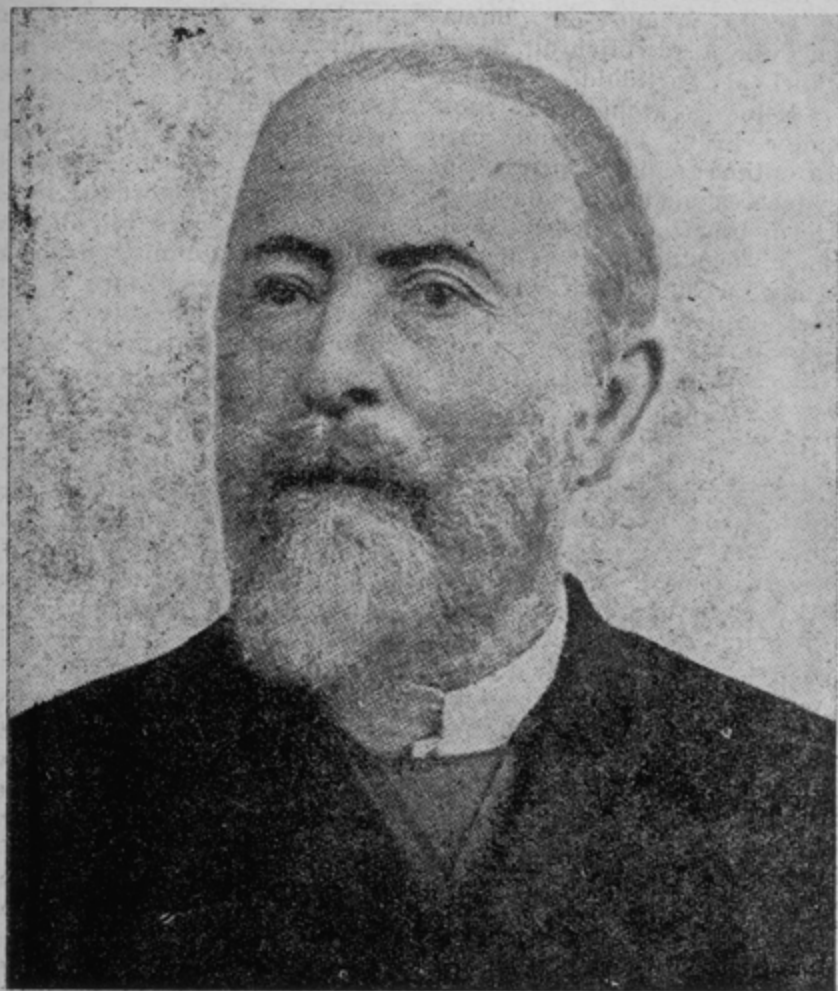
Războiul balcanic: o răscrucă decizivă

Gândirea politică a românilor de a-și consolida viitorul național în cadrele Monarchiei

Austro-Ungare nu mai putea rezista sentimentului general. Mai ales nu după lovitura decisivă ce-i dăduse acestei gândiri războiul balcanic din 1913. Acest război ridicase extraordinar prestigiul României și al Regelui Carol I. și dăduse pri-

de a-o împiedeca să perceapă fructele victoriei sale.

Poporul românesc din Transilvania împreună cu mulți bărbați de stat ai României s'au convins, că politica Monarchiei Austro-Ungare a lunecat cu totul pe mâna maghiarilor, că

Gheorghe Pop de Băsești

lej Austro-Ungariei de a-și des-
coperi complect dușmănia față
de România prin nizuința ei

bărbații de stat maghiari sunt
definitiv hotărâți a păstra ati-
tudinea lor ostilă față de popo-

rul românesc de pretutindeni și că în consecință nu mai poate spera nimic nici dela monarhia Austro-Ungară, nici dela Împăratul ei și că mântuirea poporului românesc nu se poate spera decât dela București, credință afirmată în anul 1913 în modul cel mai clar posibil pe acelea vremuri în „Românul” din Arad, oficiosul de pe atunci al Partidului Național.

Asasinarea arhiducelui moștenitor Franț Ferdinand, care era ultima nădejde pentru introducerea unei epoce de dreptate în Ungaria, a distrus și ultimele legături sufletești ale Românilor din Ardeal, Bănat și Maramureș cu Monarhia habsburgică.

Războiul mondial: ultima etapă a luptei.

Izbucnirea războiului mondial a găsit Poporul Românesc sufletește complect pregătit pentru ruperea sa de Monarhia Austro-Ungară și pentru intrarea lui în acțiune în scopul realizării unității naționale.

Astfel revoluțiile izolate iobăgești de pe vremuri, revoluția lui Horia și acțiunea lui Inocențiu Micu Clain în secolul al 18-lea, adunarea națională din Blaj la 1848 cu Simion Bărnuțiu, Avram Iancu și Șaguna, adunarea din acelaș an din Lugoj cu Murgu, programul național din 1881, cu acțiunea memorandistă alui dr. Rațiu, Lucaci și Coroianu, programul din 1905 cu mișcarea activistă, nu au fost decât semne chilometrice luminoase în drumul larg de atâtea-ori udat cu sânge al evoluției gândirii politice a poporului Românesc, care a dus

în mod logic la proclamarea unității naționale, întâmplată la 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia.

În timpul ultimei faze a acestei evoluții Germania se pregătea de război pentru a-și asigura drumul spre Orient. Austro-Ungaria continua acțiunea sa de expansiune în Balcani, iar Ungaria își continua feroce politica sa de opresiune a minorităților etnice. Maghiarizarea bisericii și a școlilor românești, colonizarea maghiarilor în ținuturi compacte românești, pauperizarea poporului românesc și excluderea lui din viața de stat și administrativă erau mijloacele de realizare a tendinței consecvente de a rupe continuitatea geografică a poporului românesc, de a-i distruge unitatea culturală și prin aceasta a-i reduce valoarea lui etnică și importanța lui internațională. Era evident, că maghiarii vreau să pună stăpânirea lor asupra Ardealului, Bănatului, Crișanei și Maramureșului și din punct de vedere etnic și economic, după ce politicește reușise să le subjuge. În fața acestei groaznice ofensive contra întregului neam românesc. Românii transilvăneni cari cunoșteau pregătirile ce se făceau și mai știau, că poporul care va reuși să rămână stăpân asupra Ardealului, această minunată fortăreață naturală, va stăpâni în mod definitiv și gurile Dunării, și-au pus cu ultima energie toată puterea lor în serviciul întregului neam românesc, pentru respingerea acestei ofensive formidabile.

Sute de întemnițați politici, școli și biserici românești distruse, au rămas pe câmpul de

bătăie a acestei lupte de apărare, fără să fi slăbit un moment dârzenia ei și fără să fi scăzut cât de puțin nădejdea izbândeii.

Acestei înțelegeri profunde a situației și acestei nizuințe de a sta în slujba neamului românesc de pretutindeni se poate mulțumi că au rămas zădarnice toate încercările puterii de stat maghiare de a înjgheba un partid moderat românesc în Transilvania pentru a rupe prin

crete, a făcut să rămână fără rezultat și înainte și după izbucnirea războiului încercările de împăciuire ale Contelui Ștefan Tisza, care dacă ar fi reușit, ar fi însemnat pentru români amortirea, iar nu desrobirea lor.

Aceiași voință de a termina definitiv procesul milenar de desrobire a poporului românesc din Transilvania prin întemeierea României Unite a fă-

Ștefan Cicio Pop

el solidaritatea politică a poporului românesc.

Intransigența comitetului național

Această dorință nebiruită de a realiza unitatea națională, care lua zi de zi forme mai con-

cut, ca, contrar atitudinii conducerei celorlalte 10 popoare din Austro-Ungaria, Comitetul Național al Poporului Românesc prezidat de neînfrântul luptător și conducător național Gheorghe Pop de Băsești, nu a făcut nici o declarație de ade-

siune și de fidelitate către Monarchia Austro-Ungară în decursul războiului mondial, din contră membrii importanți ai acestui Comitet, mulți intelectuali și gazetari transilvăneni în frunte cu părintele Lucaci, Goga, Sever Bocu, Voicu Nițescu, Ghiță Pop, Tăslăuanu și alții, au trecut granița pentru a arăta opiniei publice din Vechiul Regat și lumii întregi adevărata credință și dorință a poporului românesc de peste Carpați.

Acelaș spirit de jertfă și aceeaș credință au făcut să treacă încă înainte de intrarea României în război și mii soldați români din Austro-Ungaria ca prizoneri la ruși, la italieni și francezi, ca pe urmă să se înroleze ca voluntari legionari în armatele Antantei și apoi în momentele cele mai tragice cei din Rusia să se prezinte sub conducerea lui Victor Deleu în capitala Moldovei pentru a fi prezenți când trebuia adusă suprema jertfă pentru izbânda idealului comun.

Aceiaș vedere clară a făcut ca delegații Comitetului Național în primăvara anului 1915 chemați anume la Viena, să refuze cererea lui Erzberger, trimisul special al Impăratului Vilhelm, de a adresa României libere un apel de neutralitate binevoitoare măcar pentru Puterile Centrale. Refuz, care a pricinuit multe persecuții și a pretins multe jertfe.

Atitudinea Vechiului Regat

În acelaș timp procesul își făcea cursul natural în Vechiul Regat. Instinctul național, care-și găsi cei mai elocvenți in-

terpretatori, Tache Ionescu, Nicu Filipescu, Barbu Delavrancea, Nicolae Iorga și alții, își făcea datoria. Nimeni nu voia să știe de înfrățirea armelor României cu cele ale puterilor Centrale. Animatorii vizionari ai unui neam de atâteaori încercat au avut câștig de cauză. Înțelepciunea și simțul de datorie a Regelui Carol I și a Regelui Ferdinand au înăbușit glasul sângelui lor. Vecinică recunoștință Lor. România a întrat în război alături de Antanta. Ion I. C. Brătianu a luat răspunderea politică și istorică pentru acest pas decisiv, părăsind aliații vechi pentru a înfăptui nizuința Românilor de pretutindeni. Niciodată un bărbat de stat cu răspundere n'a fost mai mult în nota, în tradiția și în cursul aspirațiilor naționale decât Ion I. C. Brătianu în acel moment. De aceea figura lui împreună cu alui Tache Ionescu și Nicolae Filipescu va străluci pururea în amintirea neamului românesc.

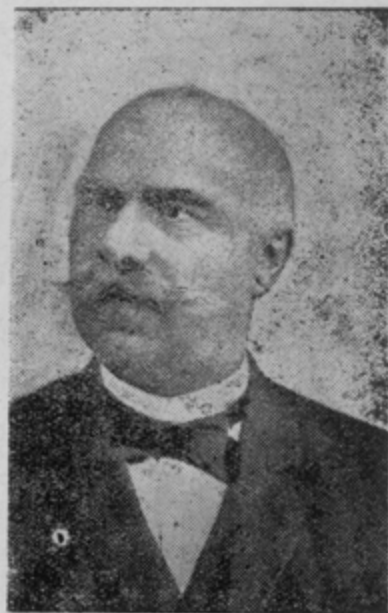
Războiul național și Revoluția națională

Doi ani de crâncen război cu cele mai varii peripeții și cele mai tragice complicațiuni! Cât sânge, câte lacrimi, câte victorii și câte înfrângeri n'a văzut pământul românesc în acești doi ani. Câte pilde înălțătoare de antic eroism și de mari virtuți militare n'au dat generalii, ofițerii și soldații români, până'n fine s'a putut prăznui victoria definitivă alături de aliați, intrând pe urmă, armata Regelui Ferdinand condusă de Mareșalul Prezan triumfal în capitala Ungariei.

Dar înainte de această definitivă victorie deveni tot mai mult accentuat în opinia publică mondială un principiu, care era o vechie dorință a poporului românesc. Wilson, nemuritorul președinte al Statelor Unite Americane a propus principial de autodeterminare a popoarelor, drept bază a aranjamentelor de după război. Aproape toate manifestațiile poporului românesc din Monarchia Habsburgică, dar mai ales adunarea națională dela Blaj din 1848 și conferințele naționale din Sibiu reclamau pentru poporul românesc acest drept de autodeterminare și în consecință îndată după proclamarea principiilor wilsoniene Comitetul Național Român s'a întrunit la Oradea și a hotărât să pună imediat în practică acest principiu în sensul ruperii poporului românesc cu întreg teritoriul ce-l locuiește de Monarchia Austro-Ungară și a însărcinat cu citirea declarației făcute în acest sens pe Alexandru Vaida-Voevod, ceiace s'a și întâmplat la 18 Octombrie 1918.

Comitetul Național a luat în mână imediat frânele conducerii poporului românesc. M'a însărcinat cu conducerea afacerilor externe și militare în care calitate am convocat la o adunare pe toți ofițerii români aflați în Viena, am constituit Sfatul ofițerilor și soldaților români și cu ajutorul neprețuit al marelui general Baron Boeriu numit secretar general și al căpitanilor Ilcușu și Traian Popa, și a românilor bucovineni din Viena în frunte cu Iosescu Grecul și Teofil Simionovici, am luat sub conducere

efectivă regimentele românești 64 din Viena, 2 și 51 din Praga, aceste din urmă făcând revoluționarilor cehi posibilă preluarea puterii publice, fără vărsare de sânge. Succesiv s'au pus în revoltă toate unitățile militare ce se reîntorceau de pe front, o acțiune eroică căreia

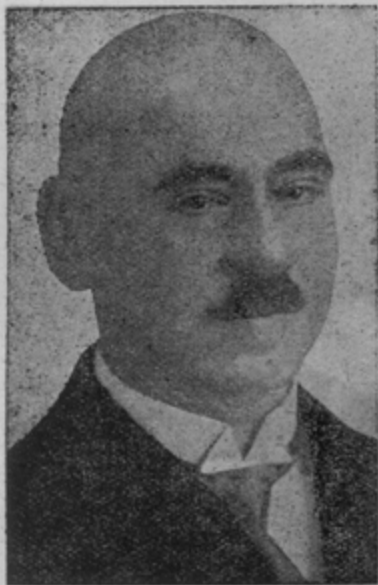

Dr. Ioan Raftu

au căzut jertfă mulți ofițeri români transilvăneni împușcați de comandantii regimentelor unităților puse în revoltă. Era un interes extraordinar ca soldații români să nu se reîntorcă de pe frontul rupt al Puterilor Centrale în unități militare închiegate și sub disciplină străină, ci ei să fie scurși succesiv în garnizoanele lor, jurați sub steagul românesc și în disciplină românească. Într'un moment dat drept rezultat al acestei acțiuni se găseau în Viena peste 70.000 soldați români cari

erau singura forță militară disciplinată în Viena, unde între timp izbucnise revoluția.

În acelaș timp în Budapesta s'a constituit Consiliul Național Român sub prezidenția lui Ștefan Ciceo-Pop, în care intra-se și socialiștii români sub conducerea distinșilor patrioți Flu-

Dr. Aurel Lazăr

în casa căruia la 12 Oct. 1918
Comitetul Național Român a
hotărît Unirea.

eraș și Jumanca, adânc înțelegători ai glasului sângelui și ai spiritului vremii. A intrat în revoluție întreg poporul românesc din Ardeal, Bănat, Crișana și Maramureș, s'au constituit pretutindeni consilii naționale românești, cari au luat în cele mai multe părți puterea publică în mână, au fost alungați jandarmii maghiari, s'au pus în revoltă regimentele românești și s'au constituit gărzile și legiunile românești.

Așfel pregătite lucrurile Consiliul Național a pus în curs procedura de autodeterminare oficială și solemnă a poporului românesc. A lansat un apel lămuritor către popoarele civilizate ale lumii și a convocat a doua națională pe 1 Decembrie 1918 la Alba-Iulia, pentru proclamarea unirii tuturor românilor într'un singur stat.

Înzădar a fost toată străduința guvernului unguresc de a câștiga pe români cu cele mai seducătoare promisiuni, înzădar a fost rugămintea și amenințările archiducelui Iosif adresate trimisului Consiliului Național Alexandru Vaida-Voevod, de a cere orice, căci toate se vor împlini, numai alăturarea către România să nu se decidă, înzădar a fost străduința ministrului ungar Jászi Oscar în Arad și pe urmă în Budapesta de a îndupleca pe români la acceptarea unei soluții transacționale. Înzădar, pentru că întreaga suflare românească era tranșată în atitudinea ei: unire, sau moarte!

Decretarea Unirii.

Adunarea Națională dela Alba-Iulia.

Adunarea națională din Alba-Iulia prezidată de Gheorghe Pop de Băsești și apoi de Ștefan Ciceo-Pop în prezența tuturor arhierilor români, a reprezentanților tuturor asociațiilor și institutelor române, a deputaților aleși câte doi din fiecare cerc electoral și alor peste 130.000 români adunați la Alba-Iulia din toate părțile Ardealului, Bănatului, Crișanei și a Maramureșului, la 1 Decembrie 1918 a proclamat conform propunerii Consiliului Național

Român, prezentată și motivată de Vasile Goldiș, Unirea definitivă și necondiționată a tuturor românilor din Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș, împreună cu toate teritoriile pe cari locuiesc, cu Regatul României.

Astfel s'a terminat grandioasa epopee a luptelor naționale a românilor de peste Carpați după se timp de atâtea secole trecând prin temniți și sub spânzurătoare, zdrobiți în roată și arși pe rug, petrecând victorii și înfrângeri, vărsând lacrimi și sânge, înfruntând persecuții și ademeniri, suportându-le toate sub scutul geniului latin și al credinței, că servesc o cauză dreaptă.

Adunarea națională a ales un Mare Sfat sub prezidenția lui Gh. Pop de Băsești, vicepreședinți fiind A. Bărsan și Teodor Mihali, iar acesta a delegat un Consiliu Dirigent compus din Vasile Goldiș, viceprezident Vasile Lucaciu, Alexandru Vaida-Voevod, Ștefan Ciceo-Pop, Aurel Vlad, O. Goga, Ion Suciș, Valer Braniște, Aurel Lazăr, Romul Boilă, Victor Bontescu, Emil Hațieganu, I. Flueraș, Iosif Jumanca, Mihai Popovici și Tiberiu Brediceanu și din mine, și l-a investit cu puteri discreționale de a face tot ce va găsi bun și necesar pentru realizarea hotărârii luate: unire cu Vechiul Regat și înstăpânirea guvernării și administrației românești în Ardeal, Banat, Crișana și Maramureș.

Misiunea era extrem de grea fiindcă armistițiul încheiat de Puterile Centrale la Belgrad, stabilea ca Ungaria să rămână în administrarea ei proprie până la terminarea Conferinței de

pace, având doar dreptul ca trupele române să intre în Ardeal până la Mureș, afară de Banat pe care trebuia să-l ocupe trupele franceze. Ar fi fost însă o mare primejdie să lăsăm să se înjghebeze din nou o guvernare și administrație maghiară în ținuturile românești, de aceea am hotărât preluarea

D-I Sever Bocu

luptătorul dela „Tribuna“ fost condamnat ca soldat al Românismlui în închisorile maghiare.

puterii de stat pentru aceste ținuturi în contra dispozițiilor armistițiului.

Activitatea Consiliului Dirigent

Consiliul Dirigent a nesocotit protestele des repetate ale colonelului Vix, reprezentantul militar al aliaților în Budapesta, a suportat fără a se lăsa tulburat în opera sa observațiunile comandamentului militar din Constantinopol, care într'un moment dat a trimis pe Generalul Berthelot să cerceteze în urma

reclamațiilor Ungariei activitatea Consiliului Dirigent desfășurată evident contrar dispozițiilor armistițiului din Belgrad. Mulțumită activității extraordinar de valoroasă a generalului Rosetti, ofițer de legătură la comandamentul aliaților, Generalul Berthelot și pe urmă chiar Mareșalul d'Esperay comandantul suprem al frontului din Orient a găsit politicește îndreptățită și prevăzătoare acțiunea

Dr. Valeriu Braniște

Fostul director al ziarului „Drapelul” din Lugoj, care pertru scrisul său curajos a îndurat 2 ani în temnița din Vaș.

Consiliului Dirigent, care a preluat cu mari greutate guvernarea și administrarea Ardealului, Crișanei și a Maramureșului, iar pe urmă și a Banatului, a organizat învățământul național în frunte cu universitatea din Cluj, a prefăcut și reorganizat Căile Ferate și întregul serviciul de siguranță de stat și astfel a instăpânit după 2000 ani

dominațiunea română în Dacia superioară.

Factorii decizivi ai Unirii

Prin spirit de jertfă, prin curaj și tenacitate a reușit Vechiul Regat, Piemontul Românesc, să adune în jurul său toate provinciile românești, animate de acelaș dor frătesc de a fi pe veci împreună.

Unitatea statului nostru izvorâtă din voința și jertfa tuturor românilor și realizată cu concursul neprețuit al aliaților noștri, își are garanția existenței sale în puterea de viață a neamului românesc și în faptul că ea este urmarea firească a unei evoluții istorice și o necesitate inexorabilă în aceste părți ale lumii.

Să nu pierdem însă nici un moment din vedere, că înfăptuirea „României Unite” este a se mulțumi la trei factori decizivi: forța etnică și sufletească a poporului românesc, simpatia și încrederea lumii civilizate și greșelile imense ale adversarilor noștri oprimatori și nedrepti.

Să nu pierdem nici un moment din vedere, că unitatea națională și existența statului nostru așa cum el este o vom putea păstra numai dacă vom ține seamă de acești trei factori hotărâtori.

Imperativele naționale și idealuri noi

În acest scop trebuie să folosim toată puterea statului pentru întărirea și dezvoltarea poporului românesc și a însușirilor sale multiple și nobile. Trebuie să dăm statului românesc și tuturor instituțiilor sale caracterul nefalsificat româ-

nesc și să-l conducem sub influența însușirilor caracteristice românești în spirit de toleranță și generozitate, de producțiune intensă și cruțare severă. Să folosim imensele bogății ale statului și izvorul nesecat care zace în puterea de producțiune a poporului românesc pentru bună orânduială internă și siguranța externă a țării românești. Câmpiile mănoase, pădurile și bălțile imense, minele de aur, de cărbuni și petrol ne sunt dragi, dar ele au valoare pentru noi numai în raport cu ființa și existența poporului românesc pe aceste plaiuri. Deaceia trebuie să le folosim pentru întărirea suflotească și trupească și asigurarea existenței dăinuitoare și în veci ascendente a poporului românesc. Întregă această bogăție trebuie să o exploatăm cu munca febrilă și fără milă pentru a face școli și spitale, biserici, institute de știință și arte și a înzestra și a organiza nebiruit falnica noastră armată română. Nu trebuie să lăsăm epuizate țintele noastre naționale prin realizarea unității noastre de stat. Vai de neamurile cari nu știu să-și propună în continuu noi și noi ținte de atins, noi și noi idealuri de realizat. Să sprijinim și să oerottim frații noștri rămași ueste hotare, cari odată și odată ne vor prinde bine acolo unde sunt. Să cultivăm și să înfăptuim inaltele idealuri ale civilizației umane, să realizăm marea idee de pace a omenirii și în acest scop să încheiem legături strânse între toate națiunile și statele cari ne înconjură indiferent de ecele ce ne-au putut despărți odată.

Să lucrăm din toate puterile pentru înfrățirea popoarelor, a celei părți din lume la munca comună pentru idea păcii și a propășirii umane.

În mijlocul emulației grozave dintre popoare azi mai mult ca oricând trebuie să propagăm ideia înfrățirii între popoare a cărei expresiune concretă trebuie să fie în curând o puternică confederație, care va trebui să cuprindă în sine toate statele din sud-estul Europei. Țara noastră situată atât de admirabil geograficește va trebui să fie în centrul acestei acțiuni, altfel va fi târîtă de alții în serviciul scopurilor lor.

Să ne nizuim a înconjura greșelile adversarilor noștri din trecut și să realizăm în țara noastră un regim de drept și de dreptate. Să ridicăm la cea mai înaltă treaptă a concepțiunei și a conducerii noastre de stat morala creștină și principiul dreptății în toate aspectele sale, înfăptuind dreptatea individuală, dreptatea socială și dreptatea față de popoarele cari locuiesc între hotarele țării noastre. Să nu uităm nici un moment că opresiunea națională și socială este suprema nedreptate pe care o condamnă și etica și inteligența și prevederea omenească.

Energici și necruțători în apărarea patrimoniului nostru național, largi în aprecierea și respectarea bunurilor sufletești, sociale și naționale ale altora, hotărâți și neînfrânți în salvagardarea rezultatelor civilizației omenești vom putea să păstrăm respectul omenirii față de noi și supremul bine ce l-am ajuns: **România-Mare.**

Contribuția Banatului la Unirea cea Mare

Acum douăzeci de ani, s'a consumat marele fapt ca justiție politică și etnică: Banatul s'a eliberat de sub dominația austro-maghiară și s'a declarat unită fără condițiuni cu tulpina românească.

Sau implinit douăzeci de ani, de când un imperiu autocratic, eterogen, imperialist și despotic, s'a prăbușit în aplausele lumii întregi și când Banatul ca multe alte regiuni și provincii austriace sau maghiare și-a reafirmat dreptul la viață în virtutea autodeterminării ei naturale și inalienabile.

La fel ca și alte provincii, atunci când a venit momentul așteptat de atâtea secole, Banatul și-a scuturat și el vijelios lanțurile robiei și și-a dat partea lui de contribuție la Unirea cea Mare.

La sfârșitul anului 1918, trupele române atinseră linia demarcațională Zălău-Ciucea-Zam. Dar se mai găseau multe ținuturi românești cari gemeau sub apăsarea crudă a Budapestei. Printre aceste ținuturi a fost și Banatul. Românii din Banat au avut de îndurat un șir nesfârșit de prigoane și de atrocități atât din partea trupelor regulate ungurești, cât și din partea bandelor lor inarmate, care lucrau tot la ordinul Budapestei.

În multe părți, patrulile maghiare cutreierau satele românești, ducând cu forța pe toți feciorii spre a-i înrola în armata maghiară. În Banat toți intelectualii, cari nu putuseră să se refugieze la timp, au fost arestați.

În gara Timișoara, Ungurii dădeau jos din tren pe toți ofițerii și soldații români, maltratându-i în chip barbar. Ziarele evreo-maghiare, din acest oraș erau zilnic pline cu minciuni și provocări la adresa Românilor.

După retragerea armatei lui Mackensen, învinsul de pe frontul de foc al Moldovei, retragere urmată de jefuirea satelor și orașelor, Banatul a fost ocupat de trupele sârbești, care intenționau să rămâie pe loc, ca o armată de permanentă ocupație.

Văzând totuși că această intenție este nerealizabilă, într'un acces de barbarie neîntâlnită, soldații sârbi au început să imite exemplul nemților, prădând satele bănățene.

În fața acestor stări de lucruri, regretatul Take Ionescu intervine pe lângă guvernul francez pentru a trimite trupe cari să mențină ordinea, până la o hotărâre definitivă în chestiunea Banatului.

Franta a trimis într'adevăr trupe, cari și-au coordonat activitatea de asigurarea ordinei cu *gărzile naționale*, înființate în acest timp sub dirijarea spirituală a dr-ului Aurel Cosma, preșe-

dintele partidului național-român și sub conducerea efectivă a lui dr. Iustin Nemet, un aprig luptător al acelor vremuri.

Totodată, gărzile naționale pregăteau sufletește poporul pentru marea adunare dela Alba-Iulia.

Sub paza acestor gărzi, în fiecare comună s'au constituit comitetele naționale, cari au ales câte 3 delegați, iar pe plăși a fost ales câte un deputat național, din cari s'a constituit istoricul comitet de 100 alcătuind marele sfat național român.

Pe alt plan, la Paris, Sever Bocu și dr. Octavian Crâșmariu veghiau în jurul celor cari la masa verde hotărau soarta lumii-ea Banatul să ne fie dat întreg.

În acelaș timp, la Alba Iulia se convocase pentru 1 Decembrie 1918, marele sfat național, în care Banatul a fost reprezentat prin: Emanuil Ungureanu, dr. Aurel Novac, dr. Aurel Cosma, dr. Constantin Missici, dr. Nestor Oprean, preotul Ioaniche Neagoe, dr. Alex. Birăescu, dr. Gheorghe Miclea, dr. Avram Imbroane, Avram Corcea, dr. Valeriu Branisce, Ionel Mocioni, protopop Andrei Ghidiu, dr. Aurel Vălean, azi decedați și dr. Alexandru Marta, dr. Victor Mercea, dr. Titu Mălai, preotul Ioan Roșu, dr. Mihai Gropșianu, dr. Lucian Georgevici, dr. Alexandru Morariu, dr. Alexandru Coca și d. Ilie Gropșianu, cari au avut fericirea să participe la rodul idealului lor, desfășurând încă până azi o bogată activitate publică într-o Românie întregită.

Pentru că astăzi, când au trecut atâția ani dela marele act național implinit la Alba Iulia, puțini își mai amintesc de rezoluțiile votate acolo și ca un îndreptar pentru tânăra generație a țării noastre, prezentăm aci textul original al moțiunii votate:

I. Adunarea națională a tuturor Românilor din Transilvania, Bănat și Țara Ungurească adunați prin reprezentanții lor îndreptățiți la Alba Iulia în ziua de 1 Decembrie 1918 decretează unirea acelor Români, și a tuturor teritoriilor locuite de dânșii cu România. Adunarea națională proclamă indeosebi dreptul inalienabil al națiunii române la întreg Banatul, cuprins între râurile Murăș, Tisa și Dunăre.

II. Adunarea națională rezervă teritoriilor susindicate autonomie până la întrunirea Constituintei, aleasă pe baza votului universal.

Telefon 3706

Impletitura de sârmă „Dacia”

Este cea mai bună, cea mai etină și cea mai durabilă impletitură de sârmă la fabrica

M. BOZSÁK și FIUL S. p. A.

fabrică de cusături și impletituri de sârmă și mobile de metal
Timișoara II., Str. Gloriei 11

Preț curent gratis

În legătură cu aceasta ca principii fundamentale la alcătuirea noului stat român, adunarea națională proclamă următoarele:

1. Deplină libertate națională pentru toate popoarele conlocuitoare. Fiecare popor se va instrui, administra și judeca în limba sa proprie prin indivizi din sânul său și fiecare popor va primi drept de reprezentare în corpurile legiuitoare și la guvernarea țării în proporție cu numărul indivizilor ce-l alcătuiesc.

2. Egală îndreptățire și deplină libertate autonomă confesională pentru toate confesiunile din stat.

3. Înfăptuirea desăvârșită a unui regim curat democratic pe toate terenele vieții publice. Votul obștesc, direct egal, secret, pe comune, în mod proporțional, pentru ambele sexe, în vârsta de 21 de ani, la reprezentarea în comune, județe ori parlament.

4. Desăvârșită libertate de presă, asociare și întrunire; liberă propagandă a tuturor gândirilor omenești.

5. Reforma agrară radicală. Se va face conscrierea tuturor proprietăților, în special a proprietăților mari. În baza acestei conscrieri desființând fidei-comisiile în temeiul dreptului de-a micșora după trebuință latifundiile, i se va face posibil țăranului să-și creieze o proprietate (arător, pășune, pădureși cel puțin atât, cât să o poată munci el și familia lui. Principiul condu-

Veritabilul

Diana

Franzbranntwein

Cel mai frumos cadou

cător al acestei politici agrare este pe de-o parte promovarea nivelării sociale, pe de altă parte potențarea producțiunii.

6. Muncitorimei industriale i-se asigură aceleași drepturi și avantajii, cari sunt legiferate în cele mai avansate State industriale din Apus.

IV. Adunarea națională de expresiune dorinței sale, ca congresul de pace să înfăptuiască comuniunea națiunilor libere în așa chip, ca dreptatea și libertatea să fie asigurată pentru toate națiunile mari și mici deopotrivă, iar în viitor să se elimineze războiul ca mijloc pentru regularea raporturilor internaționale.

V. Români adunați în această adunare națională salută pe frații lor din Bucovina, scăpați din jugul monarhiei Austro-Ungare și uniți cu țara mamă, România.

VI. Adunarea națională salută cu iubire și entuziasm liberarea națiunilor subjugate până aci în monarhia Austro-Ungară, anume națiunile: ceho-slovacă, austro-germană, jugo-slavă, polonă și rutenă și hotărește ca acest salut al său să se aducă la cunoștința tuturor acelor națiuni.

VII. Adunarea națională cu smerenie se închină înaintea memoriei acelor bravi Români, cari în acest războiu și-au vărsat sângele pentru înfăptuirea idealului nostru, murind pentru libertatea și unitatea națiunii române.

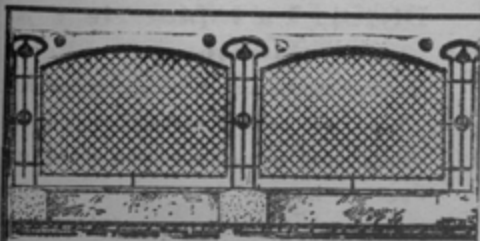
VIII. Adunarea națională dă expresiune mulțumitei și admirațiunii sale față de puterile aliate, cari prin strălucitele lupte purtate cu cerbicie împotriva unui dușman pregătit pe multe decenii pentru război, au scăpat civilizațiunea din ghiarele barbariei.

IX. Pentru conducerea mai departe a afacerilor națiunii române din Transilvania, Bănat și Țara-Ungurească adunarea națională hotărește instituirea unui Mare Sfat Național Român, care va avea toată îndreptățirea să reprezinte națiunea română oricând și pretutindeni față de toate națiunile lumii și să ia toate dispozițiunile, pe care le va fla necesare în interesul națiunii".

Pomenirea sacrificiilor trecute, trebuie să fie un prilej de a ne verifica sacrificiile noastre prezente, — dacă ele există — iar dacă nu, atunci un prilej de verificarea conștiințelor, pe cari trebuie să le punem în fața faptelor strălucite din vremile istorice.

Ne vom vedea, cred, neputința și poate, vom găsi un izvor de alimentare a elanurilor, pentru o acțiune viitoare sănătoasă și conștientă.

Dr. IOAN C. SUBȚIRE.

Porți, uși de fer și grilaje decorative în orice dimensiune și țărime se poate aproviziona la fabrica

M. Bozsák și fiul S. p. A.

Timișoara II., Str. Gloriei 11

Telefon 37-66

Dr. Alexandru Marta fostul primpreședinte al Curții de Apel din Timișoara e Rezidentul Regal al Ținutului Timiș.

17 ani a stat acest luminat fiu al Bănătului în fruntea justiției din provincia noastră. Distins jurist și organizator, Dr. Alex. Marta și-a câștigat vază mare și o neîărmurită apreciere a valorii sale, ridicând Curtea noastră de Apel la un nivel care i-a asigurat un rang conducător în întreaga țară.

Deviza lui era împlinirea datorinței din toate puterile. Conștiința-că și-a făcut deplin datorința i-a dat satisfacția internă și certitudinea independenței în sus și jos. Numirea acestui preamerituos și vechiu judecător încărcat de experiențe, a acestui bărbat distins ca minte și ca suflet care este Dr. ALEX. MARTA, în fruntea ținutului nostru în rangul unui Ministru, a fost o preafericită deslegare a acestei grele probleme.

**D. General
Corneliu Drăgălina**
Fiul demn al generalului
erou Drăgălina și mândria
Bănătului. Comandantul
Diviziei I-a Infanterie din
Timișoara.

Sunt trei lucruri cari înjosec conștiința unui popor: trădarea lenea și lipsa de ideal.

(Juarez)

Bănăţeni de altă dată

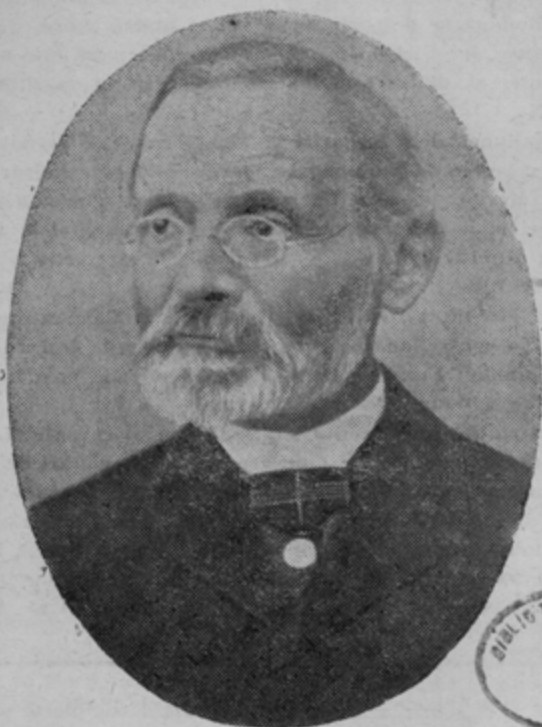
VICHENTIE BABEŞ*)

(1821—1907)

de SEVER BOCU

Vichentie Babeş se reîntoarce la al său. În ce condiţiuni?
Viziunea mea e a poetului:

Eu sunt drumeţul
Şi noaptea înapoi mă cere
Dar, veni-va cântăreţul...

Noaptea de odihnă, a solului natal, care să ceară înapoi lutul, a venit, dar cântăreţul n'a venit încă. Suntem departe de acele forme definitive, lapidare, MAJESTATE NATURAE PAR INGENIUM, cari i-se cuvin lui Vichentie Babeş, dar cari nu pot fi create decât tot prin geniul Eminescu nu i-a adăugat lui Tichindeal nimic, decât propriul său geniu. Veni-va însă cântăreţul!... Viaţa prodigioasă alui Vichentie Babeş nu se opreşte la neputinţa noastră. Văd, din perspective geniile neamului meu conturându-I în aceleaş neperitoare forme, şi văd, o altă reînnoire, în Panteonul unei măreţe Catedrale.

*) Discurs rostit la reînnoirea osemintelor lui Babeş în Hodoni (Iunie 1936).

31/1939

Căci, ce minunată apariție este, la acel mijloc de veac, acest Vichentie Babeș!

El se naște, în acest neînsemnat, modest, sat, ce simbolizează o retragere din fața colonului privilegiat, la 6 ani, după moartea lui Țichindeal, al cărui continuator va fi. Părinții sunt penetrați de țichindealism și vitează pentru odrasla lor, un rol, de urmaș, de continuator, al tradiției țichindealiene, violentată, dar nu înfrântă. Copilul din Hodoni va urma școlile străine din Timișoara, impresionat, intimidat, de orașul baroc de pe malul Begheului, ce trufaș voia să sfideze umilele împrejurimi valahe.

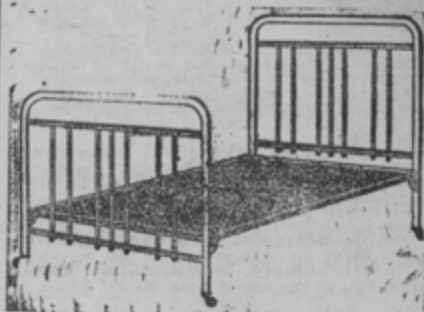
Când îl duceau părinții la școală, pe jos, de departe vedea sclipirea turnurilor semeței metropole. Ce sentimente puteau frământa creierul micului hodonian, care simțea, presimțea, vrăjmășia surdă a cetății străine, parvenite, contra satului său românesc, mic, neputincios, sărac. Sentimente de descurajare, de desnădejde, dar sentimente cari în atingere cu destinul copilului din Hodoni, se descompuneau în tot atâtea forțe de reacțiune.

Misionarismul lui Vichentie Babeș va începe cu 20—25 ani mai târziu. În acest interval, dintre moartea lui Țichindeal și apariția lui, există oare un gol? Nu.

Steagul Națiunii, dela Iorgovici și Țichindeal, este predat din mâni. El este purtat o vreme de protopopul Lipovei Stoichescu Petrovici și 'n urmă de Eftimie Murgu. Dela aceștia trece la Andrei Mocioni și Vichentie Babeș, dela cari apoi într-o ordine, oarecum suverană tot la un Mocioni, la Brediceni, la Aurel C. Popovici. Și ce complicată este activitatea și personalitatea lui Vichentie Babeș!

Îl reclamă juriștii. A fost el jurist? A fost. În Camera din Budapesta ia parte activă la confecționarea celor mai importante legi fundamentale. Creatorul dualismului, Francisc Deak, discută, polemic cu dânsul, celebra lege maghiară de naționalități. Este el numai jurist?

El este un polihistor, în sensul cel mai elen al cuvântului. El este întemeietorul ziaristicii române, de dincoace de Munți, alături de Bariți și de Mureșeni. Înființează cel mai important ziar politic românesc împreună cu Mocioneștii în capitala Imperiului, în Viena. Ziarul nu rămâne decât trei ani aci, fiindcă guvernul maghiar îi retrage debitul poștal. Babeș mută atunci ziarul la Budapesta, și-l continuă alți opt ani. Ce ziar era Albina! Și câtă autoritate avea scrisul lui Babeș! Pentru anii 60 și 75 Albina este

Instalații complete pentru
Sanatorii, Internate, Spita-
luri, Cămine de ucenici și
locuințe particulare la fa-
brica

M. BOZSÁK și FIUL S. p. A.
Timișoara II., Str. Gloriei 11

Preț curent gratis
Telefon 3706

cronica Istoriei Naționale. Lovit de nenumărate proceese, ea va sucumbe după aceea. Fost-a deci Vichentie Babeș un ziarist, ziaristul cel mai de seamă? A fost.

Dar resursele nu se vor mulțumi nici cu atât. În 1848 el își începe cariera ca profesor în Arad și ca inspector districtual de școli din Bănat.

Nici odată un ministru de instrucție n'a lăsat după el organizări mai rodnice. El este întemeietorul instrucțiunii românești în Bănat, fără Stat și fără buget. Școala confesională a păstrat duhul lui Vichentie Babeș, până în zilele noastre. Fost-a el un pedagog, un tehnician al școlii? A fost.

Multilateralitatea va continua însă să-l depășească. Prin anii aceștia fecundă, activitatea lui este inseparabilă de cea a marelui său prieten și protektor, Andrei Mocioni. Am mai spus-o, în acest greu și critic interval, acești dioscouri exercită un fel de suveranitate în Bănat. Raporturile dintre Vichentie Babeș și Andrei Mocioni sunt ca cele dela ministru la suveran. Activitatea lor în acest timp, ne aduce ca dar: despărțirea ierarhică de Sârbi, Restaurarea Metropoliei și crearea clasei conducătoare românești. Nu eunose alt exemplu mai fecund — nici în Istoria noastră, nici în Istoria altora.

Imprejurările le rămân însă permanent ostile, împrejurări mai tari de cât oamenii și lucrurile. Munca organizatoare încetează sau se reduce din ce în ce. Dualismul nimicește orice puțință de validitate. Ne apropiem de zilele cari ne duc în preajma Memorandului și a evenimentelor politice ce l-au urmat.

Epoca lui Andrei Mocioni încetează, dar alui Vichentie Babeș nu. Babeș va continua și succesiunea lui pe Alexandru Mocioni. În conferința Națională din 1881, cel mai însemnat act politic dela 1848 încoace, Babeș este cel mai pregătit om politic român. Orientările lui se ridică mult peste acele ale contemporanilor. În spiritualitatea lui sunt amprente bănățene, ale etnicității, ale rasei. El fu ales raportor a Conferinței și rosti un discurs, care constituie un eveniment. Europa ne descoperea. Atunci i-se aduse supremul elogiu, asemănat fiind cu Simeon Bărnuț, iar discursul său cu discursul de pe Câmpia Libertății.

Prin relațiile sale politice câștigate în Viena prin mocionești, prin activitatea sa parlamentară din Budapesta, Babeș creștea în un fel de Cancellar al Românilor din Ardeal și Bănat. La 1884 se ține o altă Conferință Națională, tot cu Babeș, ca raportor. La 1887 Conferința Națională îl alegea Președinte al Partidului Național Român. E primul bănățean Președinte al Partidului. Cei ce eunose împrejurările, știu ce mult a trebuit să depășească personalitate cadrul geografic, prejudecățile și orgoliile regionale. Deține această calitate de supremă răspundere dar și de supremă onoare, până la 1891, când ajunge în conflict de idei cu politica memorandistă, care, triumfând, el trase consecințele, demisionă.

Nu e locul să stăruiesc aici asupra controverselor care a separat atunci pe înaintașii noștri. Memorandiști și antimemorandiști lerau același buni români, cu toate săgețile ce-și aruncau și deosebiri erau mai mult de metodă, de temperament. Mocioneștii și Babeș deși în minoritate n'au spart Partidul Național Român, și-au călcat ambițiile, și-au supus vanitățile, până la urmă și convingerile și, pildă strălucitoare, de devotament și supremă abnegație, când Memorandiștii au căzut cu politica lor, Babeș și Mocioneștii

sau legat rănile celor învinși, în lupta cu dușmanul secular. Ei au dat istoriei noastre, și asemenea exemple.

Vremurile noi n'au mai fost înțelese perfect de Babeș și de Mocionești. În vremurile ce veneau, nu mai era ponderator elementul rațional, ci a. proape exclusiv cel de instinct, sentimental, irațional. Ei, împreună cu Episcopatul erau mult prea statici, mult prea preocupați de a păstra, de a nu risca, decât de a fi putut înțelege răscolirile adânci de cari erau zguduite generațiile ce-l urmau. Babeș abandonează arena politică pentru o muncă, mai liniștită, muncă de retrospecțiune, pentru care, credea, tocmai bine îi va rămâne timpul. Se duse la București unde-și ocupă fotoliul la Academie cu un discurs de recepțiune strălucit asupra marelui Andrei Mocioni, cu care a colaborat, colaborare, atât de angrenată, încât discursul e în același timp și o discretă autobiografie.

Care alt bănățean a avut o activitate mai prodigioasă? Și stă oare într'un raport just toată atitudinea noastră de astăzi, formele ei de expresiune, cu obligațiile morale pe cari le au generațiile în succesiunea lor, față de marli înaintași?... Un modest bust în parcul din Timișoara și această modestă reînhumare, prilejuită de un imponderabil care i-a făcut necesară deshumarea și a precipitat aducerea în țară, e tot ce am putut noi. Dar..., veni-va cântărețul!...

Alături de Becicherecul-mic stă azi Hodoniul, pe aceeași traiectorie spirituală, dela Tichindeal la Babeș la noi. Mormântul fostului Președinte al Partidului Național Român, are pentru noi, comandamente. Am avut exemple eroice, exemple epice, multe, dar prea puține, sau aproape de loc exemple de superioare frumuseți morale, de autosacrificări ateniene, temistoclene, cum ni-au oferit acești mocionești, și acest Babeș. Aceștia n'au traficât cu împrejurările, nu s'au adaptat lor, ci când forța lor n'a putut să le înfrângă sau dat la o parte cu demnitate pentru a nu stărui cu nevredniciile. Și nu știm, când a fost mai mare Babeș, nu știm când a fost la apogeu, la 1887 când a fost ales Președinte, sau la 1891 când își depune această misiune, fiindcă deastădată retragerea servia mai bine cauza Națiunii. Mormântul lui Vichentie Babeș nu e pentru noi, gol, lipsit de semnificație, de simbol. Suprema lui morală este: Națiunea și Patria înainte de orice! Sunt frumoase convingerile și pentru convingeri trebuie să dăm orice luptă, dar Națiunii trebuie să știm al sacrifica și convingerile. În aceasta a stat aristocrația mocioneștilor și alui Babeș, aceasta ni-o transmit ei ca moștenire spirituală.

În numele Partidului Național Țărănesc, depozitarul tradiției fostului său Președinte, depun tributul recunoștinței și admirației pe mormântul strălucitului și nemuritorului nostru înaintaș! În veci pomenirea lui!

Fabrică de
încălțăminte
de lux S. A.

»FILT«

Timișoara
București
Brașov
Cluj
Craiova

Alesandru Mocsonyi

de Dr. VALERIU BRANIȘCE

ALESANDRU de MOCSONYI, cel mai distins vlăstar al familiei Mocsonyi — familie de origină macedo-română, refugiată din Moscopole până la sfârșitul veacului XVII în Ungaria și devenită nobilă la sfârșitul veacului al XVIII-lea — s'a născut la 4 Noembrie 1841 în Pesta, ca fiu al lui Mihail de Mocsonyi († 1890) și al Ecaterinei Mocsonyi de Foen († 1878), venerabil matroană, care și-a crescut copiii, Alexandru și Eugen (n. 1844, † 1901) cu mare îngrijire în spiritul național românesc al tradiției familiare.

Studiile liceale le-a făcut Alesandru la piariști în Pesta, studiile juridice le-a început tot în Pesta, unde a urmat cursurile un an, apoi la Viena, unde a stat 3 ani și le-a terminat la Graz, luând acolo doctoratul în științele juridice. Ar fi preferit studiile filozofice, simțind în sine atragere irezistibilă pentru filozofie, dar de-o parte moda de atunci, de altă parte împrejurarea — pe care mi-o povestea cu mult haz — că prezentându-se la renumitul profesor de filozofie Zimmermann și descoperindu-i, că preferă studiile filozofice, i-a răspuns acesta: „E mai bine să rămâi la drepturi“, i-au determinat să continue și încheie studiile juridice.

A ramas însă întreaga sa viață credincios filozofiei, care l-a fost nu numai studiul cel mai predilect, ci și ocupațiunea sa principală. A studiat și cugetat mult, până ce a ajuns să-și creeze un sistem propriu filozofic, din care însă numai foarte puțin — tezele dezvoltate în singuraticile sale lucrări — căci sistemul seu propriu nu a ajuns să-l pună pe hârtie.

Martii *), înainte de a ne despărți, într-o pauză a conversației, privind lung la mine, a zis:

— Și sistemul meu?

Priveam mișcat, fără de a răspunde căci în acele momente îmi era mai mult de viața pe care o vedeam stingându-se înainte de vreme, ear bătrânul oftă adânc și zise șoptind:

— Pagubă, dar n'am ce face!

Intregul său sistem, intru cât am ajuns să prind câteva din bogatele sale expuneri, diferă esențial dela filozofia zilelor noastre, intru cât considera întreaga cugetare filozofică a timpului mai nou, mai ales dela Kant încoace, drept o deraliare fatală dela bazele sănătoase și sigure dete de Aristotel, la care ținea foarte mult. În deosebi pe Kant, a cărui genialitate nu o trăgea la îndoială, îl considera ca o nenorocire pentru cugetarea filozofică, căci nici cei mai geniali cugetători ai zilelor noastre nu s'au putut încă desbăra de aberațiunile lui Kant.

Alesandru îndată după terminarea studiilor sale, a intrat în politică.

La 1865, când nu era încă de 24 ani, a fost candidat de deputat la Rittberg, contra marelui proprietar Wirkner (al cărui tată era cons. guv. în Viena). Presiunea pentru contra-candidatul lui Alesandru a fost atât de

*) Martii 30 Martie 1909 când autorul l-a văzut și a conversat pentru ultima oră cu Alex. Mocioni.

mare, încât președintele alegerii văzând că Alesandru e în majoritate, a înscenat o bătaie, ca să albe cuvânt a sista procedura, fără a-l reclama pe Alesandru ca ales.

Făcându-se a doua alegere, a învins apoi Alesandru cu majoritate covârșitoare de voturi. Alegerea a fost însă protestată pe cuvânt, că n'a împlinit încă 24 ani. Până să intre însă comisia dietală în desbaterea protestului, trecuse 4 Noembrie și Ales. Mocsonyi, împlinind etatea legală, a fost verificat.

La 11 Decembrie 1866 a rostit A. M. primul discurs în dietă, un discurs scurt — o improvizație cum zicea — care însă a indicat contururile viitoarei sale activități.

Era la ordinea zilei desbaterea adresei către Majestate, în care se zicea între altele: „redă, Majestate, înainte de toate națiunii maghiare libertatea constituțională“.

Dep. Stratemirovici care luase poziție contra acestui pasagiu, sprijinit fiind de Gojdu (care propunea ca „națiunea maghiară“ să se înlocuiască cu „patria noastră“) și I. Popovici-Desseanu, a fost combătut de renegatul Stefanides.

Intru sprijinirea mișcării Stratemirovici-Gojdu, a luat cuvântul A. M. introducând discursul său cu următoarea declarație:

„Rezervându-mi dreptul să vorbesc alei românește, în limba mea maternă, folosese de astădată limba maghiară numai din motive de oportunitate“.

Curajul tinerului deputat român a iritat pe precursorii șoviniștilor de astăzi, cari i-au strigat tot felul de insulte.

Făcându-se liniște și-a umat apoi A. M. discursul, arătând că în Ungaria, unde trăiesc mai multe națiuni laolaltă, este necorect a folosi pentru complexul acestor națiuni numele generic al unei națiuni aflătoare în minoritate.

„Națiunea maghiară“ nu poate însemna altceva în acest pasagiu, decât că sau numai națiunea maghiară se adresează către Monarh în adresa propusă, sau că întreaga populație a Ungariei aparține națiunii maghiare. Dupăce însă ambele aceste înțelesuri jignesc starea faptică, nu se poate accepta termenul propus.

Între altele a zis din cuvânt în cuvânt:

„Dacă primul înțeles este cel decizător, atunci celelalte națiuni, fiind fără drept de expresie, nu pot primi adresa tocmai din acest motiv. Dacă luăm al doilea înțeles, dat fiind că acesta deși numai nominal, cuprinde o maghiarizare, națiunile nu pot înseși sancționa acest atac, prin acceptarea adresei. Eu cred că nu poate fi considerată ca nemodestă cererea unei națiuni de a fi denumită pe numele său, cu atât mai puțin poate fi considerată ca nemodestă acea națiune, care nu cere aceasta, ci numai să nu fie denumită cu nume străin!“

După declarațiile acestea a urmat mare sgomol, întreruperi, proteste, că Maghiarul nu e străin în țara sa, etc.

Alesandru Mocsonyi și-a continuat discursul până la sfârșit.

Acesta l-a fost primul debut parlamentar.

Ieșind dela ședință, îl bate contele Iuliu Andrassy pe umăr, zicând:

— Prin discursul teu de astăzi ai meritat la Viena un ordin.

— Admit — răspunse Alesandru Moesonyi — numai că nu eu, ci tu vei căpăta ordinul.

Mai târziu, când contele Iuliu Andrassy (spânzurat la 1849 „în efigie”) a primit primul ordin dela Maj. Sa, l-a întâmpinat A. M. cu vorbele:

— Gratulez la ordinul, pe care eu l-am meritat și tu l-ai căpătat.

Tot pe vremea desbaterei adresei a doua erau exmiși din partea deputaților naționali Anton Moesonyi de Foen și Vichente Babeș să poarte tratative cu Fr. Deák, ear Ales. Moesonyi cu contele I. Andrassy, ea în adresă să se accentueze expres egala îndreptățire a națiunilor, cari împreună constituie Ungaria.

Cu ocazia aceasta a zis odată Andrassy lui Alexandru Moesonyi:

— Nu umblați după lucruri fără rost, căci pentru fiecare „lot” de concesiune de drept public ne dă Viena naționalitățile cu „funtul” *).

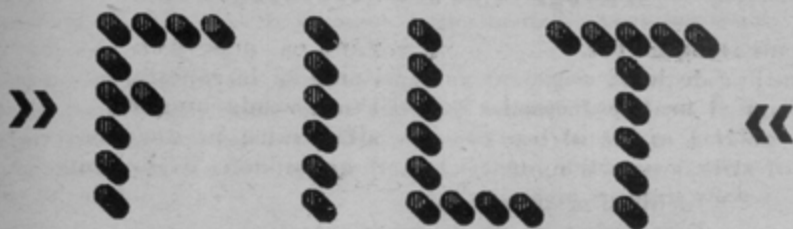
Iar Alexandru Moesonyi a răspuns:

— Viena promite multe, dar ține puține.

(„Pagini resleje” p. 153—158).

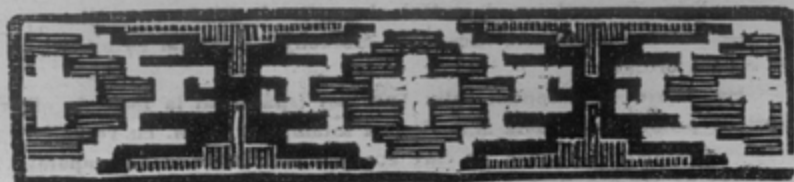
*) Măsură veche, uzitată în Ungaria înainte de introducerea sistemului decimal. Un funt = 32 loți.

Capitolul „Bănățeni de altă dată” din lipsă de spațiu trebuie să se mărginească doar la VICHENTIE BABEȘ, a cărui bust s’a desvelit la 2 Octombrie 1938 în Hodoni, și ALEXANDRU MOESONYI bustul căruia s’a desvelit la 23 Oct. 1938 la Lugoj.

FABRICĂ DE ÎNCĂLĂȚĂMINTE DE LUX S. A.

TIMIȘOARA
BUCUREȘTI — BRAȘOV
CLUJ — CRAIOVA

Cântec de haiducie

Cântă cucu-a primăvară,
tot cuc-cuc și cucu, iară.

În păduri, pe căli știute
numai de gligani și ciute,
din petale ninse'n soare,
doina'n fluier iar înfloare.

Și'n prăsea de haiducie,
mugure, floru 'nvie.

Cucule cu pană sură,
dor de ducă 'n vis mă fură —

și mă suie'n cleanț, s'apuc,
pușca, ramură de nuc,

Cu oțelele lăstar,
pentru vremi de vai ș'amar.

Vrut-am vrut, așa să fiu,
jos în vale, pustaliu, —

viitor, pe-un armig ca vântu'
să se secuture pământu'.

Iar la stână, la lumină,
mândra, zina mea urzină,

să-mi dea gura când mă due,
cucu-i, mândruleano, cuc.

C. M.-LERCA

Hop cică-lobogică

Focu-i Doamne foc,
la mijloc de joc:
strângu-și brațele feciorii,
zea de fier în lanțul horii —
și tot strigă: țucu-ți nană,
ochii și-o sprânceană.

Râd viori și plâng.
Fetele își frâng
trupul ca tăiat în stană,
brune ghiță de castană,
băle mândre-bălăioare,
flori de floarea-soare.

Albinițe 'n roiu,
două la de-doi,
se 'nvârt volbură 'n țărână,
cu voinicii pe sub mână —
și pe sâni își leagănă,
salba de-aur, galbănă.

Zâne ca 'n povești,
Zmeu să le răpești, —
Una-i crudă mugure,
alta-i must în strugure —
și-amândouă 'n iia nouă —
's ca scăldate 'n rouă.

Și-au prins la mijloc,
smoc de busuloc,
să miroase-a Bobotează,
ficioandrii când uriază:
hei gie-somogie,
dragă mi-ești tu mie.

Și 'n ceapsa de fir,
fir de calomfir,
roș, că-s fete răsăfăte,
de toți junii 'n joc jucate, —
hop cică-lobogică,
arde firu 'n chică.
C. MIU-LERCA.

Din cele trecute vremuri...

Badea Cârțan

Badea Gheorghe Cârțan — exemplul cel mai reprezentativ al Românului însetat de cultură — era cioban de mioare ridicat de prin ținutul Făgărașului robit de altădată . Durerile vitregei stăpâniri streine l-a făcut să poposească într-o bună zi pe

plaiurile Vrancei, în Regatul liber, unde l-a mânat dorul de frați și sufletul robului Ardeal. În inima lui curată a încolțit un vis frumos ca o minune, în creierul lui simplu Unirea tuturor Românilor, și închinându-și viața în slujba ei, a ajuns „păstor al gândului românesc”. Aceasta era datoria lui: să-și ajute din toate puterile neamul — să răspândească pretutindeni lumină, cât mai multă lumină.

În 1877, cu toate că n'avea vârstă implinită, ia parte voluntar în armata română, și după isbânda de pe câmpiile Bulgariei, se

reîntoarce în Ardeal să ia toiagul pribegiei și să meargă singur la împăratul din Viena să ceară dreptate. Și de-atunci s'a înfrățit cu pribegia... A găsit la Viena „Cronica Românilor” a lui Gh. Șincai, a cumpărat-o cu cel din urmă ban și încălzindu-și sufletul la flacăra trecutului nostru a pornit iar... Dela Roma s'a întors cu desaga plină de cărți. Și de-atunci cu toate c'o deșerta des îi era mereu plină.

Cine și ce a însemnat Cârțan pentru Românii din Ardeal o dovesc rândurile de mai jos scrise de A. P. BĂNUȚIU, marele gazetar de pe vremuri, pe care le reproducem din „CALENDARUL POPORULUI ROMÂN” din 1906.

Imi acățam pardisiul în antișambră și-mi scoteam calocii. Afară era vremea umedă și rece, o zi de Aprilie grea ca plumbul.

Nu așa în redacție. De-aci s'auzia vorbă mare ca nealțădată și-o voce puternică cu accent de pe țara Oltului, domina de-a binele pe celelalte, deslușindu-se limpede din disonanța poetică a amestecului de glasuri:

— Ian' stăi că greșești... vezi ghin' că nu... dar las' să chie...

Ăsta-i Cârțan și pace, zic în gândul meu. Intru, și cum deschid ușa:

— Noroc și la mulți ani, nene George!

Da el, ridicându-se de după masă:

— La mulți ani, da să fie anii buni!

— Dreptatea-i a D-Tale, da ce vânt mi-te poartă pe la noi, nene Cârțane, ori ai poate drum lung și te-ai abătut așa-'n treacăt, să ne cauți și pe noi?

— Ba că nu mă mai duc zău — eu nicăiri pe „chicu” ăsta... da iacă cu pricina asta a mea am venit să văz, dacă au de gând s'o scoată la vre-o cale, că-i vremea. Știi cu daravela aia a mea, m'am repezit o leacă încoace, să grăesc cu Împăratu, că Mitropolitu o fost grăit cu Berzeviczy. Nu-i vorbă, că azi-vară am povestit și eu cu Tisza*) ăsta. I-am spus-o oar-zăn, că asta nu-i treabă bună, ori cu fapte d'astea urâte să împodobim lumea asta minunată. Pentru dreptate toți suntem răspunzători și chiar nici lor nu li bine să facă astfel de isprăvuri.

Ei, spune, n'ai mai încheiat cu suptura cea veche? Zi ai grăit cu Tisza, da cum?

— Românește, da ce? Păi, el ca slujbaş, trebue să-mi învețe, după glasul legii, și limba mea. Nu-i vorbă că cu toate astea puținel pricepea — da Huszár, ăla știa ca și-unu din noi. Ala îi tălmăcea mai descurcat. Zic: Exelenție, ce treabă-i aceea, că mi-o luat cărțile și banii? El zicea că de cărți știe, da de bani, nu crede. Șmecher și el, ca toți domnii. I-am spus că eu n'am făcut nici un rău, făr' am luat cărți de unde-au fost și le-am dat la cei cari n'au avut. Atât. Ori asta-i faptă slabă, să deștepți tu și pe al de se găsește 'n întunerec?

*) Fostul primministru maghiar.

Pe chipul ciobanului se strecoară o umbră de melancolie.
— Săracă dreptate! Știi cum îi cu dreptatea? Toți cetățenii de-o potrivă, eu și D-Ta și D-lui, toți suntem răspunzători pentru ca să rămâie neștirbită, căci ea-i a tuturoră nu-i numai a unuia, ori a altuia. Mai limpede. 'ntr'o pildă: Cum ar sta bună-oară cinci oameni flămânzi împrejurul unui blid cu lapte, în care înnoată o râpă de mămăligă și unu din ei, nici tu albă, nici tu neagră, îl răstoarnă și rămân toți cu buzele umflate și cu mâțele strâmtate, în loc să hăsnuiască cu toții de-o potrivă draga de mâncare. Nu-i așa?

— Ba curat așe vine treaba, nene George, dar rădăcina răului e în răutatea oamenilor. Sunt dușmani unul asupra altuia.

— Și-o fost de când lumea, — zice ciobanul.

— D'apoi ce i-ai mai spus lui Tisza?

Cârțan începe-a zimbi șiret:

— De unguri, i-am spus, că-s străluciți și (ne-am pus și pe noi între ai mai răi), de Români am zis, că-s credincioși. Că ei să țin nație mare... numai de nu ne-ar porunci nouă.

— Hei, nene George, ne strâng rău!

— Acuma nu ni-e chiar bine, zic și eu, da nici așa rău, cât să ne perdem cumpăna. Ii drept, că azi noi Românii suntem tocmai ca o turmă de oi, când umblă lupii printre ele și păstorii stau de-o parte cu mâinile 'n sân. Măcar mare turmă poate păzi chiar și numai un cioban singur, când are grije și nu se dă somnului și lenii. Eu știu de pe mine, nu de pe altul, c'am păzit singur o miie de oi, pe Bărăgan. Știi, cum a zis Cezar: alea jacta est! Așa ar trebui să zicem și noi. Fiecare din noi ar trebui să-și ieie o soarte și înainte cu Dumnezeu. Iar cine nu lucră, să nu ieie plată.

— Sărăcia și prostia ne țin locului și ne bagă'n mare năcaz, — zice fratele Gavriș.

— Păi cum ziceam eu în Paris, cătră Francezi: „Voi a-ți avut răgaz destul să vă cultivați, dar noi n'am avut fraților!”

Apoi i se 'ndulcește glasul:

— Dar tot nu-i bine să ne plângem mereu slăbiciunile, c'apoi pierdem nădejdea și-apoi unde-ai mai văzut să facă cineva vr'o treabă în lumea asta, dac'o „chier” nădejdea 'n izbândă. Noi între noi, să ne 'ncurajăm, dar 'ntre Unguri să ne lăudăm cât ne 'ncape pe gură.

— Da pe țara Oltului cum o mai duceți?

— Rău, rău de tot. Nu-s conducători, că popii au toți bolte și crișme, nu se mai țin de vânătoria de suflete c'aia n'aduce atâta la chimir. Poporul îi rămas de tot, dar și-n Maramurăș stau mai bine. Oamenii lipsesc, n'avem oameni (Cârțan zimbește) eacă și D-Voastră aci: Todica, Birăuțiu, Bănuțiu... în loc să fiți: Todea, Birău și Ban. Tot mici, tot mici, ... n'avem un om mare, să facă minuni!

Da tot eu mă 'ntorc. Când veni plinirea vremii, vor răsări ei din pământ oameni, că trebue să răsără!

Încet-încet, să 'nceingă discuția. Încep interviurile lui Cârțan.

— Bine, o să vă răspund la toate, măcar is prea multe deodată.

Mama trăește. Tată-meu e mort de trei ani. Insurat n'am fost. Ce, ori aia îi datorie, să trebuiască s'o plătești? Drept am dle Bănuțiu? 17 ani am fost cioban și-am păzit pe Bărăgan, câte 3—4 sate de oi. În 77 mă uitam cum să bat Românii pe malurile Dunării. Acolo pe câmpiile Bărăganului am cetit istoria Romanilor și-a Românilor și alte cărți. Era un cioban, Ion Cotigă, de obârșie din Săcele. Tat-so era subprefect în țară și el cioban. Avea un măgariu încărcat cu cărți. De feliu lui era om scump. Dacă pedepsia omu vita, îl rupea cu bătaia. Între cărțile de pe măgariu erau și istoriile de cari vă spui.

În 78 am venit acasă, am tras sorți ș'am jurat. Am cătănit în Bosnia. În 81 m'am liberat, era tocmai conferența în Sibiu, că se luase iară pricina între Români și Unguri. Până în 93 am stat pe-aci pela noi, apoi iară m'am dus la Țară: Vine 94 și cu el Memorandu. Eu urmăream din doască 'n doască daravelile și eram năcăjit că ziceau într'una că suntem neam rău de oameni, noi Românii. Cetiam eu nu-i vorbă multe, bune și frumoase, da nu le prea credeam, că nu le vedeam — is eu așa un fel de Tomă. — De aceea mi-am zis: „tu trebue să te duci la Roma, să vezi, ai tu tată și mamă...” Și-apoi am văzut dragii mei, că mint ca cei cari tac în cucuruz.

— Al naibii mai ești nene Ghiță și cum le mai ticlui — zice sublocotenentul de vânători Gomboș, cari ne făcea obicinuita vizită.

— Ia știu, ce știu eu. D-Voastră aveți și învățătură, eu am eacă o lecuță de minte. Da ian stați, că D-Voastră m'ați întrebat să vă mai întreb și eu.

Bine să te socotești și-apoi să-mi spui „D-le lainădt”, care-i mai tare sabia ori mintea?

„PHOEBUS“

Turnătorie de fier și fabrică de mașini S. A.

ORADEA

Telegrame: Locomotiv-Oradea — Telefon

Turnătorie de fier și de metale de mare capacitate, cu tâmplărie de modele modernă, ateliere mecanice și lăcătușerie, cazangerie și hală de montaj, sudaj autogen și electric, precum și călire. PROGRAM DE FABRICAȚIE:

ARMATURI din fontă, bronz și oțel turnat, în orice execuție și mărime, pt. apă, aburi, ulei etc. • MOTOARE de benzină și petrol, stabile și locomobile 3,5—18 HP • AGREGATE DE LUMINAT cu o capacitate de 300 watt până la 10 kilowatt • MAȘINI PT. FABRICAT ULEIURI (Prese hidraulice cu pompe • FUNICULARE • MAȘINI DE EXTRACȚIE • PODURI RULANTE, macarele, transbordare, ascensoare și construcțiuni de fier • CAZANE ȘI REZERVOARE, precum și reparația lor • PIESE DIN FONTA de orice calitate și mărime până la piesele cele mai complicate (cilindri de locomotivă, piese pt. motoare etc. • REPARAȚIE DE LOCOMOTIVE în orice cantitate, pentru ecartament normal și linie îngustă.

Apoi D-Ta D-le Stanca, ca popă de Sibiiu 'ți aduci aminte călătoria lui Cristos pe mare, când se temea Petru că-i va cu-funda furtuna. Cine a mai plutit așa pe mare și temându-se ser-vitorul care vâslea că îl va ajunge dușmanul, a fost încurajat de stăpân cu vorbele: „Nu te teme că duci pe ... ?”

Ei, pe cine? ... Nu știți nici unu? „Nu te teme că duci pe Cezar!”

Și așa rând pe rând, toți suntem examinați de ciobanul Cârțan și el se delectează în răspunsurile cam arareori satisfă-cătoare.

În urmă trecem la partea cea mai interesantă, la voiajurile nenii George. Cât dor de-a vedea lumea mare și câtă energie de-a împlini această dorință, concentrate în sufletul unui cioban care de fapt „omnia sua secum portat”. Mie mi se pare că de-ar avea picioarele lui grai, ar rădica mare plângere contra capului, care le-a purtat atât amar de loc, fără opinci de fier.

Ca bun Român, a ținut înaintea de toate să vadă „maica Romă” obiectul continuiei sale preocupațiuni din moment ce-a pus mâna pe cartea din spatele măgariului. Curiositatea lacomă și-a adăpat-o apoi de-a binele; căci a stat în Roma trei săptămâni, cercetând cu de-amăruntul, Senat, Parlament, For, Capi-toliu etc...

Entuziasmat de faptele mărețe și vitejia Regelui României și-a fixat apoi al doilea voiaj și anume a cercetat Sigmaringen, cuibul șoimului Carol și al înțeleptului său sfătuitor Anton de Hohenzollern.

În Sigmaringen a avut trai bun. După cum ne istorisea, mâncă regulat la masă cu vro 20 de servitori de-ai prințului. Când unul din noi l'a întrebat despre felul cum s'a înțeles cu nemții d'acolo, el a răspuns:

— Păi nemțește, căci altfel cum? Că dacă ești o țiră cu minte, să te oprească și nu poți să nu 'nveți.

Isbucnise războiul abissinian. Una și bună, nenea George a plecat în Abessinia. La Roma s'a oprit o să mai vadă ce fac oamenii lui? Aci întâmplarea a făcut să se întâlnească cu un locotenent (bagseamă o veche cunoștință a lui) și acesta l'a des-fătuit. Zamfirescu *) era dus la țară, căci „lăne o baroneasă de boreasă și are moșie potop”. Dar nu ia părut rău, căci militarul l'a pus într-o căruță și la purtat până s'a săturat, ba la dus de-a văzut și Neapolul.

A patra oară a voit să meargă 'n Spania. Cum, cum nu, tot prin Roma a trecut, dar ivindu-se alte pedeci, ne spunea cio-banul: „m'am ales numai cu satu lu Cristafor Columb, cu Ge-neva”.

Vine apoi „Congresul Orientaliștilor” la Roma și Cârțan pleacă, căci era vorba de o dublă datorință.

— Era lucru mare cu Ureche pe vremea aia — spune el. — Sosise lume și lume din toate părțile și toți erau aplecați în

*) D. Zamfirescu ambasadorul României la Roma.

favoarea Românilor, spune cu satisfacție vădită. Eu am dus Coroana de bronz dela universitate până la Columna din forul lui Traian și mergeam în fruntea futurora.

Dnialui Zamfirescu i-a cumpărat un costum cu o sută de lire.

— I-am spus să nu mai cheltuiască, că io ș'așa nu umblu cu sărăcii d'alea nemțești, ... da n'o vrut să mă lase, c'a zis că 'mi caută să umblu aci în Roma așa. Adevărat că la plecare i le-am și dat înapoi, ce era să fac io cu ieie?

Nu e mirare că lacheul lui Zamfirescu s'a spăriat de el, toaleta nenii George pătimește 'n permanență de-un defect cardinal care-a informat foarte exact străinătatea asupra importului din cale-afară slab de săpun și alte materiale desinfective, la noi Români. „Săpun mărită nație românească, săpun pe piele și pe albituri”, ar trebui să esclame un al doilea Cichindeal.

Dela înmormântarea lui Umberto ⁹⁾ întârziase, dar la încoronarea fiului său Victor Emanuil, a fost de față și Cârțan.

Ultimul voiaj l'a făcut în 1901 la Ierusalim. Era aci și împăratul Wilhlem al Germaniei cu soru-sa. A stat și-aci vr'o 3 săptămâni. Ne-a spus că: „Aci era mai mare încurcătură ca 'n Parlamentul din Pesta”.

— Da 'n București de câte-ori ai fost? — îl întrebă unul din noi.

— O Doamne' în București am fost doar' și de-o 170 de ori. Ii mare rușine că sunt Români, cari nici n'au fost în România. Nu plugari de-ai noștri, da domni, cari au parale, și nu-i împinge inima să vază capitala Țării, izvorul de lumină și 'm-bărbătare pentru noi toți. Bucureștii și Roma, astea două ar trebui să le vază fiecare Român, căci dacă nu știe omul de tat-so și de moș-so, zici de el, că-i orfan. Așa-i.

*

Intr'o zi, învins de trudnica lui soarte și simțindu-și sfârșitul aproape, picioarele lui ostenite de-atâta drum făcură cea din urmă călătorie... Badea Cârțan mai trecu odată munții să moară pe pământ românesc liber. Visul său mare se împlini. Dar Badea Cârțan, mort la Sinaia în August 1911, nu mai putea să bată tăinuitele poteci ale munților să meargă și el la Alba Iulia Unirii tuturor Românilor... Poate că sufletul său curat a părăsit atunci pacea codrilor și liniștea morții să binecuvinteze dincolo de veac hotărîrea mare și sfântă...

Pe mormântul lui uitat, ninge an de an vremuri obosite și mute ca părerea de rău a altor timpuri... România a crescut și s'a făcut mare, dar păstor înțelept de năzuinți și slovă românească ca baciul făgărășean n'a mai găsit.

...Se irolesc veacurile... Unde ești Badea Cârțan?...

⁹⁾ Rege al Italiei.

Cântece din fluier

Zori

Visuri multe după lună
Se sfârșesc în plâns de drag.
Geana cerului și-adună
Nourași din vârf de fag.

Vântu-și tremură vicoara,
Frunze'n zâmbet nesfârșit.
Lin mijește mustăcioara
Zorilor la răsărit.

Oile, pe lângă stână,
Foame strâng din loc bătut,
Lene scutură din lână
Și-s eu gândul la păscut.

Cântec

Mândro, 'n ochii tăi frumoși
Firul dragostei mi-l coși.
Tinerețe 'n alții nu-i,
Ochi câprui, ochi câprui.

Mândro, ochii tăi de foc
Foc al dragostelor joc.
Scăpărare 'n alții nu-i,
Ochi câprui, ochi câprui.

Mândro, ochii tăi de jar
Duc în lume mult amar,
Căci durere 'n alții nu-i,
Ochi câprui, ochi câprui.

GR. POPIȚI

Portrete bănațene

TRIBUNUL BANATULUI.

Domnul *Sever Bocu*, fost ministru al Banatului, fruntaș între fruntașii bănațeni, a fost sortit să fie întotdeauna purtătorul de cuvânt autorizat, al bănațenilor.

Viguros, agitat, atent față de toată lumea, mult mai delicat decât, fata mare, suflet numai suflet, gata oricând de luptă.

D-l *Sever Bocu* prezintă totdeauna cererea dreaptă pe care o susține, cu tonul impunător, demn, care nu știrbește cu nimic atitudinea obligatorie a unui fiu al Banatului.

Un cap cugetător, o minte bogată și un suflet cald.

Intocmai ca și eroii, purtători ai unui destin tragic, d. *Bocu* a creat și a suferit. El a simțit fiorii bucuriei creațiunii intelectuale, dar, a gustat și din cupa durerii.

Întotdeauna a fost sincer și conștient. Pentru a-l judeca trebuie să cunoaștem frământările sale sufletești și să înțelegem motivele superioare, care-i determină acțiunile.

Când vorbește d. *Sever Bocu*, ai impresia că asistezi la o adâncă frământare sufletească; el simte ceiace spune, și de aceea cucerește.

Cine l-a auzit ținând un discurs, nu poate al numai altfel decât, tribunul Banatului. E un tribun, în înțelesul antic al cuvântului.

AVOCATUL.

În baroul avocaților din Timișoara, d. *dr. Ioan Vânătu* este un destins și merituos avocat. Pledoariile meritorii i-au adus succes și popularitate.

Ca fiu dețăran fruntaș, din comuna Secusigi, la preluarea imperiului, și-a oferit serviciile, pentru consolidarea justiției, pe aceste plaiuri, fiind numit șef judecător, la judecătoria din Vinga.

În felul cum a înțeles, a pune în aplicare, procedura de reformă agrară, țărănimea din plasa Vinga, i-a fost recunoscătoare și l-a ales deputat, cu o majoritate zdrobitoare în acele timpuri.

Ca fost ales al națiunii, d. *dr. Vânătu* nu a confundat bara, cu tribuna.

D. *dr. Vânătu* a fost un parlamentar prețios în atitudine și elegant în expunere.

SOMOGYI

Fabrica de gheață artificială

livrează în casă gheață igienică. Comenzi telefonice se execută prompt. Tel. 15-16

DEVOTATUL ...

Domnul dr. *Aurel Leucuția*, fiu de preot bănățean, din comuna Călacea, la preluarea imperiului și-a oferit serviciile la prefectura din Arad, fiind primul secretar general român, la aceia instituțiune. Trece mai târziu la București, deschizându-și biroul avocațial, alături de pleiada distinșilor juriști ardeleni, dr. Ștefan Cicio Pop, dr. Lugojeanu, etc. Se specializează indeosebi în cauza agrară, servind țărănimea, în fața comitetului agrar.

Ca ales al națiunii, prin serviciile sale, și-a câștigat încrederea masselor, fiind ales ca deputat în aproape toate legislațiile.

A fost numit în acel timp Consilier tehnic onorific, la președinția Consiliului de Miniștri.

Față de strejini și amici, îl caracterizează sinceritatea inpu-nătoare.

Este o fire curajoasă, stăruitor până la teroare în toate chestiunile drepte și juste în revindicările bănățene.

Pentru interes obștesc, nu cunoaște margini în sacrificiile materiale și morale. Cu aceste calități recunoscute chiar de adversari, a reușit să câștige încrederea absolută și nelimitată a tuturor.

UN DIRECTOR DE ZIAR ...

... care se bucură de unanime simpatii, e d. dr. *Ioan C. Subțire*, avocat și ziarist, din Timișoara.

E și firesc: tânărul fruntaș bănățean și-a câștigat multe simpatii, nu prin calitățile electorale, nici prin combinații oculte, ci printr-o activitate sobră de iurist și cărturar.

Dacă este nevoie de un studiu aprofundat al vreunei probleme bănățene, cu argumente științifice, e aici dr. Subțire. Dacă trebue lansat un apel, strigăt de alarmă, expozeu politic, sau un articol documentat, îl vedem veșnic alături de luptătorul naționalist Sever Bocu.

Dar d-l dr. Subțire, s'a dovedit și un bun gospodar, ca fost președinte al delegației județene, precum și un distins orator cu prilejul diverselor cuvântări, rostite ca apărător al intereselor plugărimii bănățene.

D. dr. Ioan Subțire este o forță a cărei ascensiune nu poate fi urmărită de cât cu simpatie de oricine crede în foloasele pe care inteligența și talentul le pot aduce cauzei publice.

PĂRINTELE URBEI.

D-l dr. *Liviu Gabor*, fost părintele urbei Timișoara. Cetățenii, chiar ca ex-primar, îl iubesc. Il iubesc pentru că chirurgul dr. Gabor ca primar, s'a străduit să fie primul mare gospodar al orașului Timișoara, care în fosta calitate de edil s'a dovedit, un foarte harnic, organizând cu multă înțelegere lucrurile.

Dacă vom încerca să mărturisim aci, că d. dr. Gabor a adus mari servicii orașului în fruntea căruia a fost, va trebui să umplem Calendarul, fără a putea da tot ceace acest prea activ om a realizat.

PRINSONERUL DIN SIBERIA.

Una din marile calități ale poporului nostru este humorul. Și lucrul acesta s'a adeverit îndeajuns.

D. dr. *Nicolae Căpețeanu*, veselul voluntar vine cu încă o mărturie în acest sens.

Pe sălile pașilor pierduți, adesea îl vedem pe simpaticul *Nicolae*, înconjurat de o ceată de colegi avocați, povestindu-le anecdote rusești, din Siberia.

Și voluntarul bănățean știe să povestească frumos, cu haz, cu spirit și cu o inteligență, care-l caracterizează.

ADMINISTRATORUL BANULUI PUBLIC.

Domnul dr. *Cornel Lazăr*, fost administrator financiar, a dat dovadă de o mare capacitate financiară.

Dr. *Lazăr* s'a plasat ca personalitate financiară între fruntașii păstrători ai banului public.

Ca amator al sportului, a fost întemeietorul și conducătorul primei echipe de football „*Ripensia*”.

AGITATORUL.

Cine nu-l cunoaște? Cine nu l-a auzit vorbind cel puțin zece din nenumăratele întruniri publice în cari d. *Liviu Iuga* a adus verbul lui înflăcărat și rustic? Cine nu l-a aclamat?

I s'a spus:

— Agitatorul!

Cuvântul vroia să fie o insultă. Este numai adevăr. D. *Iuga* nu-i agitator.. Sau — dacă vreți — este numai agitatorul propriei lui ființe.

MAESTRUL AL CÂNTECULUI.

D-l *Perian* este în deosebi un maestru al cântecului bănățean. Viața sa este închinată în modestie sentimentului național și al frumosului artistic, fiind președinte al corurilor și fanfarelor, din Banat și profesor de muzică.

PRIETENUL SĂRACILOR.

Cine nu-l cunoaște pe nobilul farmacist, d. dr. *Pulca*, din comuna Deta.

Ajută, împrumută, dar fără ca se mai și pretindă.

D. dr. *Pulca* s'a dovedit un organizator de prima forță. Om al faptelor și nu al curentelor. Vorba lui înainte de a fi exprimată, este pusă pe cântar. Deși e ardelean, totuși titlul de nobleță de „bănățean” d-lui dr. *Pulca* este acordat cu dragoste, pentru că vrednic este de el.

**METZGER
ȘI STUMPER**

TIMIȘOARA IV.
Bul. Berthelot 9.

DEPOZIT DE BLANURI
ȘI MATERIALE PRIME

Primim spre păstrare blănuri și efecte de iarnă contra moliiilor și ericolelor de foc. Transformări precum și reparațiuni se efectuează în modul cel mai bun.

NENEA ILIE.

Dacă vrei să vezi suflet adevărat bănațean, caută-l pe nenea *Ilie Gropșianu*.

Nenea Ilie, veșnic bine dispus și gata a povesti, din trecutul oamenilor mari.

Povestitor amuzant, — cum spune dsa, — lăpându-se de sobritatea și severitate judecătorului, nenea Ilie ca pensionist și avocat al cauzelor naționale românești: biserici, școli și a tuturor acțiunilor culturale, specific bănațene.

Dumnezeu să ni-l țină între noi, fiindcă este îndrumătorul spiritual și ideal, în timpuri grele materialiste.

COLONELUL BOZOVICEAN.

D. *Nicolae Licarețiu*, fiu de țăran, cu o cultură alesă germană absolvent al academiei militare din Viena, om de societate, prieten cu toți și cavaler absolut.

D. Licarețiu ca militar s'a distins pe toate terenurile militare și civile, iar ca pensionar s'a pus cu tot sufletul în slujba tuturor chestiunilor și revindcărilor bănațene. Este soldat credincios. Veșnic prezent la apel.

VASILE DIN PERIAM.

Energie, violență și hotărîre cu o putere de executare neîntrecută o vei afla în firea fiscalului *Vasile Galu* din Periam.

Igrișanul, dr. Galu, ca fost luptător pe frontul Tisei, s'a distins ca un brav luptător, iar mai târziu îl vedem ofițer activ, la Consiliul de Război din Sibiu.

După terminarea studiilor universitare, ese din cadrele armatei și se reîntoarce la vatra strămoșească, pentru a-și servi frații țărani bănațeni, pe cari nimeni altul, nu-i iubește atât de mult, ca dr. Galu.

Ca adevărat reprezentant al plugărimii, se expune veșnic pentru cauza lor, trece peste orice obstacol și trebuie să învingă.

TAVI BURLACUL.

Om de știință, cu multă carte, posedă la perfecție șase limbi

SANATORUL BĂNĂȚEAN

vis-à-vis de grădina claustrului circumscripției III., Strada Odobescu 3.
La dispoziția chirurgilor sunt 2 (două) săli de operație instalate modern pentru :

chirurgie, obstetrică, vesică - rinichi - prostată, boli oto-rhino-laringologice. Instalație operatorie-electrică pentru intervenții de mare chirurgie, de operații pe vesică și plastice. Pentru bolnavi cu boli interne și nervi sunt toate accesoriile la dispoziție, bucătărie dietetică etc. Tratament cu unde scurte pt. fiecare îmbolnăvire înllaniantă.

PENTRU TRANSFUZII SANQUINE, DONATORI PERMANENȚI.

Sanatorul are instalat un ambulator pentru bolnavii mai săraci cu onorar redus.

Telefon 2346

streine, avocat distins, fiu de preot emerit, este d. dr. *Octavian Crâșmariu*.

În anul 1919 a luat parte la conferința păcii, ulterior venind la Timișoara, a fost ales ajutor de primar și senator de Timiș-Torontal.

VISTERNICUL.

Pedant, punctual, contabil sever, păstrător al banului public, este taica Cărăbaș.

D. *Cărăbaș* s'a distins prin capacitatea sa financiară, de care a dat dovadă, ca fost director general al băncii Timișeana și ca cenzor al mai multor instituțiuni bancare.

Om de cuvânt. Pe cuvântul lui poți conta oricând. Vorbește rar, dar vorba lui este cumpătată.

În orice chestiune părerea lui taica Cărăbaș, este dătătoare de ton.

În castelul său din Bărăgsău, toți bănățenii și oamenii de bine, sunt bine primiți, iar sătenii văd întrânsul adevăratul patron și ctitor bisericesc.

COOPERATORUL.

Unicul avocat bănățean, care s'a dedicat cooperației, este d. *Tiberiu Gruescu* din Ciacova.

Numai prin el, poți vinde cerealele la preț, pentru că el însuși fiind proprietar, înțelege sbuciumul plugarului, pentru care se expune.

Pe voluminosul Tibi, toți plugarii îl iubesc și îi roagă de sănătate, că numai el îi știe apăra.

AL NOSTRU MIȘU.

... fălos și sfătos, mândru și deștept, figură expresivă a tipului bănățean, demagog inteligent, este țăranul *Mișa Vasiescu*, din Lipova.

Alesul țărâtimei în șase legislații, a știut să-și facă datoria pe deplin.

Azi ca vicepreședinte al Sindicatului Agricol din Timișoara și ca mare proprietar, se expune pentru cauza plugărimii.

Plugărimia din Banat, este mândră că au un adevărat reprezentant al lor, care să le ia apărarea.

TINERETUL

Amicul meu, dr. *Ghiță Ciorman*, face parte din garda tinerilor bănățeni.

Deși, e o fire de boem, e plin de umor adeseori și răutăcios în vorba-i înflăcărată.

Are un suflet curat și gândul drept, iar cuvântul e scos din suflet, din adânc, ca dintr'un chimir. Un luptător neobosit pentru cauza națională.

POET ȘI ZIARIST.

Poetul și ziaristul bănățean, *C. Miu-Lerca*, este un „homo novus“.

Are un aer franc, deschis, o eleganță în gest și în atitudine care seduce.

Confrații d-sale, îl privesc prin prisma răutății profesionale, de aceea fie-mi îngăduit, să nu le dau crezare.

Pentru Banat, d. C. Miu-Lerca, este tipul poetului și gazetarul modern.

D. C. Miu-Lerca, este o forță, a cărei ascensiune nu poate fi urmărită de cât cu simpatie, de oricine crede, în foloasele pe care inteligența și talentul, le pot aduce cauzei publice.

MITRU DIN CHIZĂTĂU.

Iurist din Paris, d. dr. Dimitrie Șuşman, este un tânăr de mare speranță, stăpânit vecinic de o fineță care denotă că a crescut sub vraja faimosului cor din Chizătău.

Tăcut și cu multă demnitate, figura expresivă a tipului bănățean, iubit de toți ceice ajung în contact cu el.

TEZAUURUL NAȚIUNEI.

Bun la suflet, cuminte, muncitor, cinstit și moral, este tezaurul națiunii noastre: *țăranul*.

Țăranul bănățean are un instinct sănătos, o judecată rece și o stăpânire de sine, de necrezut.

Și în vârtejul clipelor grele și istorice, — a clipelor de primădie și restrîște — datoită însușirilor sale nobile, înfruntă orice primădie.

Țăranul bănățean a trecut prin multe furtuni, dar n'a des-nădăjduit niciodată.

Să ni-i țină Dumnezeu.

IOSIF B. SIMIANȚU

Radiofonișii!

*Dacă doriți să
aveți o audiență
de lungă durată
și perfectă, a-
tunci întrebuin-
țați: BATERII
de ÎNCĂLZIRE*

în locul acumulatorului

„DURA - OPTIMA“

și

„DURA-REX“ *baterie anodică de triplă capacitate*

**Uzinele DURA S. A. Timi-
șoara II., Str. Pestalozzi 22**

N'am să mai scriu...

N'am să mai scriu!.. Cuvintele's mărunte
și sufletu-are clipe mult prea reci.

Pe tîmple apun tristețile, — cărunte. —
Și peste cerul inimei de-mi treci,

nu te mai văd cum seara văd luceferi!

Nu te mai sorb cu ochii: soare greu!

— Ești doar o biată frunză într'o toamnă
prin care'oi rătăci de-amu mereu...

N'am să mai scriu!... Mi's degetele grele,
și zările nu pot să le mai chem.

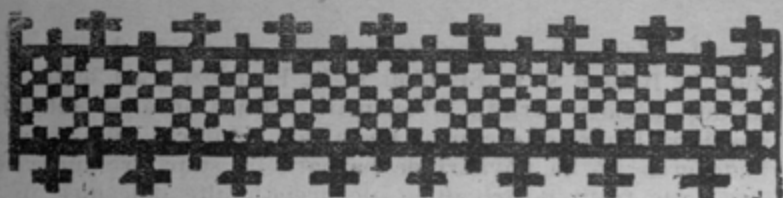
Vioara clară-a cîntecelor mele
e un sieriu de fum și de blestem.

N'am să mai scriu!.. Nu-i nici o stea aproape,
să-și toarcă borangicul pur, când cînt...

.....

Cer drumului cu depărtări să mă îngroape,
și mă întore la umbră și pămînt..

ION AUREL MANOLESCU

Legea din bătrâni

Cuvântul nostru „legea din bătrâni” cuprinde toată mulțimea acia de lucruri cari deosebesc pe-un popor de altul și-l fac să fie așa cum este și nu altfel. Cuvântul e frumos, căci într’adevăr *lege* sfântă este tot ceiace ajută la unitatea și trăinicia unui neam. Alte popoare au alte cuvinte pentru acest lucru, numai noi Românii ne-am obicinuit să-i zicem *lege*.

Cel dintâi lucru pe care îl cuprinde legea din bătrâni este religia neamului. Românii sânt de religie creștină ortodoxă, și din partea aceasta ar fi de-o lege cu Rușii, cu Grecii, cu Sârbii și cu Bulgarii. Dar nu sânt. Putem zice că avem o religie cu ei, dar nu sântem de-o lege. Religia creștină e dată de însuși Dumnezeu, dar numai în temeliile ei; de-aci în colo și-au făcut-o oamenii, după felul lor de-a fi, după trebuințele feluritelor lucruri, după obiceiurile pământului. Fiecare neam are alte tradiții religioase, alte porniri sufletești, și toate acestea influențează religia. Și așa deși religia cu al său cult este una în temeliile ei la toate popoarele creștine, ca e totuși foarte deosebită la creștinii din Apus și la cei din Răsărit, și apoi e deosebită chiar și la aceștia după locuri și neamuri. Biserica românească n’a fost niciodată și nu este biserică rusească ori grecească, ci curat *biserica legii românești* și să dea Dumnezeu așa să rămâie cât o fi pământul. Roage-l fiecare neam pe Dumnezeu în limba pe care o are, noi îl rugăm în limba românească pentru că ne-a ascultat și ne ascultă.

În legea din bătrâni e cuprinsă apoi *firea și obiceiurile* unui popor. Firea popoarelor e felurită după viața ior, după sânge: aci se potrivește vorba că toate merg după neam. Așa din firea sa Spaniolul e sumet, Italianul iute și aprins, Francezul vesel și ușuratic, Germanul posac și serios, Englezul închis și lacom, Rusul fățarnic și râvnitor la ale altora. Iar noi, în felul acesta, sântem de-o lege cu Francezii, cu Italienii, și Spaniolii, căci sântem de o viță și în nespus de multe lucruri cu acești frați ai noștri, cu toate că sântem depărtați unii de alții, în lucruri în care ne deosebim de popoarele vecine cu totul tot.

Iar obiceiurile ori le moștenesc neamurile dela părinți, ori le învață. Felul cum te îmbraci, cum și ce mănânci, ce cântece ai, ce jocuri, ce datini, ce obiceiuri ai la nunți, la înmormântări și la praznice, cum și la ce te tae capul să faci: toate acestea sânt obiceiuri. Și ele merg după neam, și de aceea pe-ale

noastre le găsim cu sutele și cu miile la popoarele de-un neam cu noi, la Italieni și la Spanioli și la Francezi, căci le-am învățat dela aceiași părinți. Obiceiurile acestea însă se schimbă și ele după locuri și vremuri. Peste noi au trecut alte vremuri și toate grele — ba năvăliri de barbari, ba stăpânire turcească — iar peste frații noștri altele, de aceia multe obiceiuri nu le avem la fel. Apoi, felul pământului țării și vremurile pot să schimbe nu numai obiceiurile dar și firea unui popor. Englezii au fost un neam leneș și bețiv, dar având o țară săracă, muntoasă, și-au schimbat firea, ca să nu piară de foame, și au alergat la industrie, iar astăzi sânt neam muncitor și econom. Erau plugari, de felul lor, dar neavând ce ara, și-au schimbat obiceiurile după felul țării: aveau marea de toate părțile și s'au apucat de negoț pe apă, așa că astăzi stăpânesc mările pământului. Altfel e cu Italienii, și ei sânt înconjuțați de toate părțile de mare și-ar putea să poarte negoț pe apă, dar nu i-a tăiat capul niciodată să-l poarte. De oparte n'au fire de negustor — cum n'o avem nici noi și nici unii dintre frații noștri — de alta nu i-a silit nevoia, căci au mult pământ roditor, și au rămas plugari. Și iarăși: năravul din fire n'are lecuire. Prin câte țări și printre câte neamuri și de cât amar de vreme trăiesc Ovreii și se țin așa cum sânt și nu-și schimbă nici firea, nici obiceiul. Ovreilor nu li se poate spune proverbul că lupul își schimbă părul dar năravul ba. Ovreii nu și-au schimbat nici părul năravul de când îi știe lumea, și lupi au fost lupi au rămas.

Dar „legea din bătrâni” cuprinde în sine un lucru cu mult mai mare decât toate acestea: *limba*. Ea, mai ales deosebește pe un popor de altul. Nu pot fi mai multe popoare cu aceeași limbă, căci aceeași limbă însemnează același popor; și nici același popor nu poate vorbi mai multe limbi, căci ar înceta de-a fi unul singur. În Elveția, într'un singur Stat, poporul vorbește, ce e dreptul, trei limbi: nemțește, franțuzește și italienește, dar e un singur popor ca Stat, ca organizație, dar nu un popor ca neam. Italienii rămân tot cu obiceiurile, cu firea și cu religia

Corul Românilor din St. Louis, America
Dirijor: Atanasie Lipovan

lor, ca și Germanii și Francezii cu ale lor, și tot la mătă trag ei fiecare.

Limba e cea mai puternică legătură a unui neam. Ea e sufletul neamului, e firea și ființa lui. Aceleași vorbe nasc în noi aceleași gânduri. Iar toți câți au aceleași gânduri — ori și cum se numesc ele: aspirațiuni naționale, idealuri, năzuințe — merg pe aceeași cărare, biruesc aceleași piedici și au aceiași dușmani: ei fac un neam, unul și nedespărțit. Religia poate să fie felurită la acelaș neam: Germanii și Francezii sânt catolici și protestanți și sânt neamuri puternice. Noi Românii ne ținem de două biserici, cei mulți de-a Răsăritului, cei puțini de-a Apusului, dar limba ni-e una, năzuințele și obiceiurile aceleași și sântem un neam. Limba e, la urma urmelor, legea din bătrâni a unui neam, căci prin ea trăiește neamul. Religia și limba se sprijinesc una pe alta: religia trăiește prin limbă — căci vai de neamul care e silit să se închine într'o limbă pe care n'o pri-cepe — iar limba trăiește prin religie, căci dacă ar și începe limba unui neam să piară, câtă vreme va trăi în biserică și în cărțile ei, ea nu poate să se stingă. Asta o știm noi, Românii, mai bine...

GEORGE COȘBUC

(Dintr'ale neamului nostru.)

Cugetări

Vezi! ce-au adunat părinții
Risipesc copii lor —
Limba 'nghite-așa ușor
Toată munca ce-o fac dinții.

Cel ce-și încuie bogăția
Și pe săraci nu-i dăruiește
Nici pentru el nu cheltuiește
E o momâie ce păzește
Pe seama altora câmpia.

Să te scoli de dimineață, să muncești
cât ți-e puterea
Să te lupți voinic și nobil: cu ai tăi
să 'mparți averea
Și nevasta să ți-o aperi de obrasnic,
ticăloși
Aste patru lucruri frate, să le 'nveți
dela cocoși.
Soarele răsare roșu și tot roșu el
apune:

Omul bun, în zile rele, e tot bun ca
'n zile bune.

Incă în lume nu s'a născut om
până astăzi ca acela să nu-i tre-
buiască voroavă la sfat.

(Miron Costin)

Precum soarele e lumina corpu-
lui, astfel credința este lumina sufle-
tului.

(Sf. Ion Gură de Aur)

Un zâmbet sau o vorbă bună spu-
să unui bătrân, este a-i dărui o zi
mai mult în viața.

(V. Conta)

Fiecare aude numai ce înțelege.

(Goethe)

Purtați-vă cu cei mari ca și cu fo-
cul; nu stați nici prea aproape de ei
și nici prea departe.

(Diogene)

Fapte e totul — gloria nimic.

(Goethe)

Frații și aurul

de TOLSTOI*)

Trăiau odată, nu departe de Ierusalim, doi frați, cel mai mare Atanasie și cel mai mic Ioan. Ei trăiau în munți în preajma orașului și se hrăneau cum da Dumnezeu și se milostiveau oamenilor. În fiecare zi frații mergeau la lucru dar nu lucrau pentru ei ci pentru cei săraci. Acolo unde erau oameni necăjiți de muncă peste puterile lor, unde erau bolnavi, orfani și văduve, acolo se duceau amândoi frații de lucru pe neplată și plecau apoi fără să ia măcar un ban. În chipul ăsta petreceau frații toată săptămâna, despărțiți unul de altul și numai Sâmbătă seara se întâlneau în coliba lor din munți. Atunci rămâneau Dumineca toată ziua împreună rugându-se lui Dumnezeu și sfătuindu-se împreună întru cele sfinte. Și'n fiecare Duminecă ingerul Domnului se cobora la dânsii bine cuvântându-i. Lunea iarăși se despărteau ducându-se unul într-o parte și altul în altă parte. Așa trăiră frații mulți ani și în fiecare săptămână Dumineca ingerul Domnului se cobora la ei și-i binecuvânta.

Intr-o zi de Luni, când frații ieșiră la lucru și apucară a se despărți, fratelui celui mai mare, Atanasie, îi păru rău se despărți de fratele său iubit și se opri ca să-l mai vadă. Ioan mergea cu capul aplecat în jos, în partea lui fără să privească îndărăt. Dar deodată se opri și, parcă ar fi văzut ceva, puse mâna streășină deasupra ochilor și începu să privească într'un loc. După aceia se apropie de locul unde se uita dar sări deodată într-o parte și oluă la fugă în munți, depărtându-se de acel loc ca și când o fiară sălbatică l-ar fi alungat din urmă.

Nedumirit, Atanasie se duse la locul acela ca să se afle de ce se speriasse frate-su atâta de mult. Incepu să se apropie și văzu că ceva lucește la lumina soarelui. Se apropie mai mult pe iarbă, parcă ar fi răsturnată din oboroc... o movilă de aur! Și încă mai mult îl cuprinse mirarea pe Atanasie și de aur și de spaima fratelui său.

— De ce oare s'o fi înspăimântat? — se întreba Atanasie. Aurul în sine nu poate fi păcătos, păcatul purcede dela om. Cu aur e drept poți să faci rău, dar poți să faci și bine. Câți orfani, câte văduve sărace se pot întreține, pe câți oameni goi îi poți îmbrăca, câți săraci și bolnavi poți să-i mângâi și să-i vindeci cu acest aur! Noi și până acum am ajutat pe oameni. Dar ajutorul nostru era mic, după puterile noastre, cu acest aur însă noi putem da oamenilor un ajutor cu mult mai mare.

Și Atanasie își desbracă haina, puse în ea tot aurul cât putea să-l ducă, îl urcă pe umăr și-l duse în târg. Se duse la han, vându aurul hangiuului și se întoarce după rămășița de aur ce-i mai rămăsese. Și astfel, după ce adusese tot aurul, se duse la

*) Leon Nicolaevici Tolstoi, mare scriitor rus (1828—1910).

negustori, cumpără pământ, piatră lemn, tocmii lucrători și înceu să zidească trei case. Și trăi Atanasie în oraș trei luni de zile și clădi trei case: o casă — azil pentru văduve și orfani; altă casă — spital pentru cei bonavi și neputincioși; a treia casă — călătorilor și săracilor. Atanasie găsi apoi în oraș trei bătrâni cuvioși și pe unul îl puse supraveghetor la azil, pe altul la spital, iar pe al treilea la adăpostul pentru săraci. Și încă îi mai rămăsese lui Atanasie trei mii de galbeni. Dădu din ei câte o mie de galbeni fiecărui bătrân în parte să-i dea oropsiților. Și începură să se umple tustrile casele bolnavi și nepăstuiți, și începu lumea să-l laude pe Atanasie pentru tot ce făcuse. Și se bucura de toate astea Atanasie. Ii plăcea să mai rămâie în oraș dar iubea prea mult pe fratele său așa că, luându-și rămas bun dela popor, fără să-și reție măcar un ban, plecă înapoi, la coliba sa, cu aceiași haină veche cu care veni în oraș.

Se apropie Atanasie de muntele lor și se gândește:

— Nu a cugetat bine fratele meu când a fugit de movila de aur. Oare n'am făcut cu mult mai bine eu?

Și când se gândi la acestea, văzu deodată în calea lui pe încercul Domnului care-l privea crunt. Infrișat Atanasie îngânând întrebă numai atât:

— Pentru ce Doamne?

Și îngerul deschizând gura îi zise:

— Pleacă de-aici. Nu ești vrednic să trăiești alături de fratele tău. O săritură de-a lui este cu mult mai prețioasă ca toate faptele tale pe cari le-ai îndeplinit cu ajutorul aurului tău.

Și începu atunci Atanasie să arate câți săraci și călători osteniți a hrănit, la câți orfani le dădu-se adăpost. Iar îngerul îi răspunse:

— Demonul care a pus aurul acesta, el te-a ispitit și tot el te-a ispitit și tot el te-a instruit să spui și cuvintele acestea.

Și atunci începu să-l mustre pe Atanasie cugetul, și înțelese el că nu pentru Dumnezeu făcu binefacerile sale, și căindu-se plânse mult.

Atunci îngerul se dădu la o parte și îi descrie calea; unde leacum stătea Ioan așteptându-și fratele. Și deatunci Atanasie nu se mai lăsa ispitit de demonul care-i vărsa aur în cale, și înțelese că nu cu aur, ci cu munca lui trebuie să slujească lui Dumnezeu și oamenilor și așa începură frații să trăiască ca mai înainte.

Inscris în registrul societăților bancare sub No. 12/1934.

Telefon :

**Cassa de Păstrare
Generală din Arad S. A.**

Capital și rezerve 55.000.000 Lei
Adresa telegrafică: GENERALCASSA

Românii de peste hotare

„Să sprijinim și să ocrotim frații noștri
rămași peste hotare, cari odată și odată
ne vor prinde bine acolo unde sunt“.

I. M.

Constatarea că nu se știe precis câți frați de-ai noștri se află în afară de hotarele statului român, ne dovedește totala lipsă de preocupare asupra acestei serioase chestiuni a neamului. Intr'adevăr, statisticele ce ni le prezintă străinii sunt părtinitoare pentru că ele servesc interesele străine confirmării existenței naționale a fraților noștri din țările învecinate.

Problema Românilor de peste hotare e cu atât mai importantă, cu cât ne face să ne dăm seamă că aceste frânturi ale neamului au fost izolate pe niște teritorii, cari cu veacuri în urmă constituiau un patrimoniu de baștină al Românismului.

Insulele puternice românești, rămase în statele vecine, au constituit întotdeauna avantposturile primelor rezistențe, cari au apărut pivotul neamului din vechea Dacie, împotriva copleșirii neamurilor străine.

Pe viitor România e datoră să se ocupe mai deaproape de soarta acestui brâu de apărare românească din jurul țării întregite, care prin existența lui a constituit niște fortărețe de consolidare a Românismului de astăzi și poate chiar de mâine.

Interesul statului român pentru cele *mai mult de două milioane* de Români de peste hotare, în același timp i-ar incuraja mai ales pe aceștia în luptele lor de rezistență față de acei vecini cari le refuză și condițiunile cele mai elementare ale vieții lor naționale. În această privință, credem de cuviință să reproducem o parte din datele statistice pe care ni le-am putut însuși.

În Jugoslavia: În Jugoslavia nu sunt numai 350.000 de Români — cum s'a arătat la Cameră, ci o jumătate milion. În Banat, conform statisticilor maghiare, au rămas anexați Jugoslaviei 150.000 de Români. În vechea Serbie erau 350.000, iar în Macedonia sârbească 100.000. În total, deci, 500.000 suflete. Autorul italian Attilia Tamaro („La lotta delle razze nell'Europa Danubiana), Bologna, p. 221—223), ne spune: „Sono di razza, di relazione, di nazionalità idenuna sola etnica dentro i tica ai Romeni. Per cui formano confini con un complesso di ilmeno 500.000 anime“. Tamaro, prin urmare admite, că Români din Jugoslavia formează o unitate etnică de 500.000 suflete între hotarele regatului vecin.

E. A. Monfoscă. („Le minorauze nazionali contemplati dagliatti internazionali, vor. II. p. 40), deasemenea ne spune, că numărul Românilor din Jugoslavia e de 400.000—500.000 suflete.

Mai sunt apoi Români în Croația, Slovenia, Slavonia, Dalmația, Bosnia, Hertegovina, Muntenegru și Medgimuvia, — câteva zeci de mii în parte slavizați, cum sunt cei din valea

Piperi din Muntenegru și din regiunile munților Velebit și Podgorze.

In Ungaria: După Trianon au rămas încă 60.000 de Români, deși comunicările institutului de statistică maghiară din 1936 ne mai arată abia 15.000 de suflete. Deputatul ungur V. Knaller, a cunoscut în Parlamentul din Budapesta, că în Ungaria trăesc aproximativ 50.000 de Români. Ziarul pestan „Nemzeti Ujság” (din 7 II 1937, care propunea României să schimbe pe Ciangăii din Moldova cu Românii din Ungaria, ne spunea: „pe teritoriul jud. Bichis trăesc 25.000—30.000 de Români. Deci într'un singur județ. Ori, Ungaria întreagă, trăesc 60.000 de frați și nu câți arată statistica maghiară, nemai socotind pe cei 250.000 de Români maghiarizați (număr la care-i evaluează I. Georgescu în broșura: Românii din Ungaria”).

In Cehoslovacia: In Cehoslovacia mai trăesc aproximativ 25.000 de Români neasimilați și nu 15.000 câți s'a arătat la Cameră. E. A. Monfosca (op. cit. p. 221), ne arată, că în 1920, după o statistică cehă erau 53.516 Români, iar după alta 80.000. In aceste două statistici au fost trecuți — și pe drept cuvânt — și Românii maghiarizați din județele, Bereg, Ung și Ugocia.

In Bulgaria: Cifra fraților noștri din țara vecină — după diversele date ale specialiștilor — variază între 150.000 și 200.000 suflete. Intr'un număr recent al revistei „Timocul”, redactată de către Românii din Bulgaria, refugiați în țară, numărul fraților noștri din sudul Dunării, din Valea Timocului, este de 200.000 de suflete.

In Albania: E. A. Monfosca (op. cit. p. 192. vol. II), ne arată abia 30.000 de Români în Albania. Dr. O. Junghann (op. „55 000 Rumanhans”. c. p. 64), ne spune, că în regatul albanez sunt 55.000 de Români

In realitate, numărul fraților noștri din Albania este de cel puțin 70.000 de suflete, fără a socoti între aceștia o mare masă de Români asimilați.

5) **In Grecia:** Statisticile oficiale grecești ne arată un număr extrem de redus de Români. Astfel, statistica din 1928 ne arată abia 19.707 Români (V. W. Winkler: Statistische Handbuci der europaenischen Nationalitaeten, Wien. Ed. Braumüller, 1931).

**D i n
1898**

Vă servește firma

L. BLOCH

REȘITA

**cu mărfuri
bine asortate
și eftine**

Dr. Otto Junghann (National Minorities in Europe". „The Actual Situation", p. 64), ne spune: „că numărul Românilor din Grecia e de 200.000 Romanians-Aromunians").

Cifra arătată de specialistul Junghann, care a întocmit o carte bună asupra minorităților din Europa, se apropie de realitatea numerică a elementului românesc din Grecia.

7) *Românii de peste Nistru*: Cifrele arătate de către diverși autori oscilează între 600.000 și 1.000.000 de suflete românești. Românii transnistrienii constituiesc 60 la sută din populația Republicii Moldovenești, fără ca această republică să-i cuprindă pe toți între hotarele ei.

Numărul Românilor transnistrienii, cu aproximație reală e de 800.000 suflete!

Mare parte dintre aceștia duc azi o viață foarte grea, fiind lăsați fără școală românească și exploatați fără milă. Peste 90% sunt neștiutori de carte, iar dacă mai dăinuiește neam românesc și se mai aude grai moldovenesc, aceasta se datorește tradițiilor și obiceiurilor populare.

Deși s'a recunoscut ființa Republicii Moldovenești cu capitala Balta, ca parte a republicii ucrainene, ea rămâne fără nici o însemnătate pentru păstrarea mai departe a elementului românesc.

Români risipiți mai găsim prin America, Canada, Statele Unite Argentina (peste 500.000); în Franța (10.000), prin Asia Mică în jurul lacului Apolonia, și în alte părți. Numărul acestora se ridică la 50.000 lei.

Câteva din cântărețele corului „Doina Banatului“

Sîngurul păcat

Fișior dă țăran

Sub lumina ha șierească
Pă largu pământului
În bătaia vântului
Firie dulșie omenească,
Graiu blând și cumpătat
Ca în dulșiele Bănat
Nu mai cried să se găsească!

Șie mândrețuri prîn câmpie!
Șie dă holge cu rod bun!
Criește prunu lângă prun
Și struguri frumoș în viie!
Bănățanii-au ochi frumoș'
Lei is vredniși, sănătoș'
Și tot natu-i d'omenie!

Cum răsună 'n ghies pădurea,
Dă glas dulșie dă șiimpoi,
Ori dă fluier dă la oi!
Dar auzitu-s'o p'aiurea,
Că săceanu lucrător
Ca 'n Bănat să cînce 'n cor?
Pui rămaș că: nicăurea!

Dă criegință ș'a lui faptă
Bănățanu ăl frumos
Totd'auna îi fălos!
„Tu șie ești?” Dă 'ntrebi, ce
așteaptă

Dă la ori care băiețan:
„Bage, — io mi-s Bănățen”.
O fi vorba lui gireaptă.

Păngă tece estea bune,
Care is pă la Bănat
Ieste ș'un micuț păcat,
Nu vă rițeț, — dar l'oi spune:
Farba și albelele
Străcă bănățanele

Ca pă flori o uscășiune!
Victor Vlad Delamarina

Cred!

Mi-s! Și cu asta mă mândriăsc
Nu fug dă nimic șe-i româniăsc!
La vorbă driept și fără ocolișuri,
Nu cu drăgăniălu ca cei criescu'
în plișuri.

Cu ășcia niși nu prea stau la
sfat!...
Eu sufletu' să-l șiciăsc am
învățat
Intăi la oameni dela mine din
sat.

Și ca ei mă port! Ca ei mă socot!
Altcum, niși nu vriău, nu pot!

Criăd în Dumniezău, mai cu
samă,
Criăd în Arangielu' din icoană;
Criăd în cîncicu 'nvierii din
strană;
Criăd și simt, că doare a Țării
rană;
Criăd în marile schimbări de
firi;
Criăd în plinirea Bunei —
vestiri.

Criăd! —

Și orișine — ar vrea

Să-mi sdrușine credința dă
piatră

I-o mimica toată,
Pră care cu o uitătură-l culc la
vatră!

PAVEL P. BELU

(Din „Cuvântul Satelor“)

Corul din Răcășdia

Inițiat la anul 1894, de mult regretatul înv. Em. Novacoviciu, corul din Răcășdia (Caraș) se numără azi printre cele mai de frunte coruri din Banat.

Indată după prăbușirea imperiului austro-ungar și, realizarea visului Unirii tuturor Românilor într-o singură țară, Româ-

nea, trece la fapte, prin realizarea unei frumoase opere de înfăptuire, câștigându-și un renume superior între corurile din Banat. Prima datorință a ei a fost, ridicarea unui măreț monument eroilor morți pentru patrie; clădirea Casei Culturale, care poartă numele M. Sale Re-

nia-Mare, o seamă de oameni în frunte cu nemuritorul luptător și martir al cauzei naționale, preotul **Cornel Mireea**, reorganizează pe noi baze corul, dându-i numele de: Reuniunea de lectură, Cântare și Muzică „Voința”, iar comanda o preia un alt vrednic și neobosit luptător pentru idealul național înv. **Gheorghe Guga**, actualul dir. școlar din Răcășdia.

Astfel reorganizată Reuniu-

gelui Carol II; biblioteca Reuniunei, etc., etc.

Nu putem trece cu vederea prețiosul concurs dat, la toate manifestările culturale, de dna Guga, distinsa soție a dlui dir. școlar Guga, cu aranjarea diferitelor expoziții de cusături și broderii naționale, precum și a fruntașului țaran d. Matei Mireea un neîntrecut dirijor de cor.

I. E. Goian

*Hatrocol prin ocol
Gască albă ntr'un picior.
(Ciuperca).*

*Tipa lipa pe cărare
Chichir michir pe spinare.
(Pepenele, castravetele).*

Doine din Bănat

Bate vânt și aduce nour,
Și-mi aprinde 'n suflet dor,
De țara ce am lăsat
De mândruța din Banat.

Dar fi dorul ca pădurea,
Eu l-aș tăia cu securea,
Dar dorul e mare câne
Și nu-l poate tăia nime.

Vino mândră 'n deal la vie,
Unde locu-ți place ție,
Să ședem culcați pe iarbă,
Să ne iubim ziua 'ntreagă,
Și ne-om plimba printre flori
Eu cu tine de subsori.

Badea cu ochii de mure,
Tot mă roagă la pădure,
Dar măicuța nu mă lasă,
Căci știe pădurea-i deasă,
Și bădița-i lăcomos
La omu care-i frumos.

Spune-mi bade de ți-s dragă,
Ca să-ți cos o cârpă aibă
Albă și eu pui mărunți,
Până mori să nu mă uiți,
Albă și cu pușori
Să nu mă uiți până mori.

Dar fidorul ca o floare
Să-l port legat la chiptoare,
Să-l desleg când eu aș vrea
Eu de dor n'aș mai zăcea.
Doru-i floare din grădină
Cine-l poartă rău suspină
Și suspină pân' ce moare
Și inima tot îl doare.
De-aș putea din piept să-mi

scot

Inima cu dor cu tot,
S'o trimit în pieptul tău
Să vezi mândră dorul meu
Să te doară și pe tine
Inimioara ca pe mine
Să suspini și zi și noapte
Și s'oftezi până la moarte.
Mândra când ori muri eu
Să vii la mormântul meu
Să-ți iei sapa și lopata
Să strângi pământul grămadă
Și să sameni busuioc
Să răsară dor și foc.
Alătura crucii mele
Să sameni mici viorele,
Vioarele flori adânci
Când le vezi mândro să

plângi.

Strigături

Dragu-mi mândră de tine
Ca la iepure dă câne,
Și mi drag de corpul tău
Ca la vulpe de căpău.

Joacă mândră și nu prea
Că cămașa nu-i a ta,
Ci îi a lu soacră-ta.
Azi ți-o dă, mâine ți-o ia
Tu rămâi cu zdreanța ta.

Niciodată nu e bine
Să iubești de lângă tine,
Să iubești mai dăpărcior
Să prindă milă și dor.

De trei zile beau cu lelea
Și nu mă știe muierea.

Culese de Ion Bistriceanu
Duboz

Vriau s'ajung dăputat

Un moș bătrân, bătrân, m'o spus cândva că politica îi așa dă afurisată, că dă mulciă ori ciă fașiă să-ț papi intriagă aviăria fără măcar a ajungii la oala cu smântână, cum să zâșiă.

Dar să vă istorisăsc.

În toamna triăcută, înăincia aliăgiărilor, nu să măi vorbia în satul nostru, cariă până atunci o fost linișcit, dăcât dă Bagia Lică, — un om nalt dă stătură, cu nișciă mustăță tufoasă, — cariă s'o hotărât să ajungă dăputat, că până acuma ciă-i gîriăpt, o măi vrut iăl să ajungă la domnia asta, dar nu o trăit biniă cu viășinii și crăgia că ășcia nu o să-l vociăză.

Bagia Lică, cariă ariă o guriță dăstul dă bună, dă când îț vorbiășcă parcă ciă vingică dă toaciă boaliliă, s'o sgogit, că în una

dân zăliliă dănăincia aliăgiărilor, să triacă biniă îmbrăcat, în opinși cu curăliă piă pișioară, obiăliă noi, șubă noauă, cășiuliă dă miăl alb în cap, — piă lângă casa babii Florica dă o uliță cătră margina satului, ungiă baba Florica, săgia jos cu alciă muiări și torșiau pripindu-să la soariliă ciă abia să măi arăta dă dă piăstă nori.

— Bună zăua Maică Florica.

— Să trăiăști, Lică al Mai-chii, dar șiă năcazuri ciă adușiă piă ulița noastră?

— Vriau să ajung Dăputat, fu răspunsu răsărit al lui Lică.

— Ciă vria să fiiă aia Dăputat, ori nu vriăi să ajungi baș abligat? io dă câțava ani mă munciăsc a ajungii șiăva, că mi s'o urât să tot umblu după coarniliă plugului.

— Să-ț ajuciă Dumniăzău! Dar una să șci dăla miniă o muiăriă bătrână: nu ciă vărâ în așa lucruri mari că viăz că cu politica asta cum îi zâși, țăi mănecat vr'o opt lanță dă pământ, și dășiă să nu-ț cauți măi biniă dă rându cășii și dă criășciăria copiilor, că viăz biniă că mâniă-poimâniă or fi mari și căciă nu li-ă trăbuiă.

— Biniă, dar piă miniă mă cunosc toț domnii dănu părtidu nestu și piă când iăram în satu viășin am ținut și o vorbiriă paorilor, dă toată lumia o fost numa urechi. După-șiă am sfăr-

șât vorbiria, toț or dat mâna cu miniă și or spus că vorbiăsc teriă frumos și că mă vor fașiă ori-cum, dăputat. Și atunși să nu mă mișc dăn loc?

— Fă cum iț porunșiășciă mincia, dar io șciu una și bună: Nu ciă miăstăca ungiă nu-ț fiărbiă oala, că viăz, domnia asta îi mariă și nu să baș potrivășciă cu șuba ta dă paoriă cariă nu ști măi mult dăcât să ciă baț piă piăpt că ai făcut propagandă și la vorbiria șiă ai ținut-o, toată lumia o stat cu gura căscată dă mirariă.

— Rămâni cu biniă Maică Florică, dâla dumniata nu primăsc sfaturi.

În zădar Bagia Lică, o cutriărat întrieg satu, că vorbiliă lui nu s'or prins dă inima aliăgătorilor, tot așa cum nu s'or prins niși piășcii dă coada ursului dăn poviăștiă.

...Aliăgiăriiliă or tiăcut. Bagia Lică ș'o vindut măi tri lanță dă pământ și tot nu o ajuns dăputat. Dă rușaniă, stă toată zăua închis în sobă și s'o jurat că niși când nu să va măi gângi la dăputățăiă.

Ciă bun o fost sfatu lu Baba Florica și la câț nu ar fi fost dă folos dăntră ai cari s'or bățut tălpiliă dă pomană, cutriărând satu și Bănatu...

Câți oameni se nasc și mor într-o oră

IN INTREAGA LUME, INTR'O ORĂ, SE NASC 5400 OAMENI ȘI MOR 4600

Oficiul imperial britanic se ocupă, între altele, și cu statistica. Una din ele ne arată câte evenimente se întâmplă într-o oră.

Învățăm astfel că numărul nașterilor, în 60 de minute în întreaga lume, este de 5400, iar

În acelaș interval de timp, locuitorii planetei noastre consumă 25 milioane kilograme de cartofi, 10 milioane kilograme de legume și salate, 3 milioane ouă, 3 milioane pești și 30 milioane kilograme de zahăr.

În 60 de minute se fabrică

180.000 tone de țigări și trabuce, 7500 automobile.

Tot timp de o oră sunt expediate 115.000 telegrame și mai bine de un miliard de scrisori și cărți poștale.

Interesant ar fi de știut și de câte ori 60 de minute au lucrat „Oficiului imperial britanic” ca să compue această impresionantă statistică.

Modestia a făcut însă ca această cifră să nu figureze în raport.

Aurora Petroliferă S. A. R.

SUCURSALA TIMIȘOARA
Strada I. C. Brătianu No. 28

Telefon 10 - 72

Strigături

Dusu-s'a badea la moară
Cadă peatra să-l omoară;
Dar de-a fi să fie-al meu,
Să-l ferească D-zeu.

*

Prin pădurea iară 'n jos
Merge badea cel frumos
Cu carul de odolean
Cu pana de măgheran.
Vântul pana i-o bătea
Ochii și gura-i râdea.

*

Frunză verde trei smaline
Fost-am doftor la copile.
Pe câte le-am doftorit
Toate s'au tămăduit;
Pe câte le-am sărutat
Din păcate mi-au iertat.

*

Mare-i tina la Cătina
Două fete-mi fac cu mâna
Să mă duc că-i gata cina.
Amândouă
Cu sorți' nouă
Săruta-le-aș p'amândouă
Și pe una
Totdeauna
Pe aia-laltă
Câte-odată
Să nu fie supărată.

*

Frunză verde ruptă 'n trei
Eu cunosc ochii mândrei,
Căci cu mine s'ar iubi
Nu cuteaz'a vorbi
Hai mândră și vorbește
Și cu mine te iubește,
Că n'am în lume pe nime
Să-mi fie dragă ca tine.

Frunzuliță de pe vie
Mă duc mândră 'n câtanie
Tu rămâi de min' pustie;
Duce-m'oiu de p'aceea
Și tare m'oiu depărta
Și până m'oiu înturna,
Tu mândră ti' mărita;
Dar ți-am spus mândru-ță-odată
Că nu-i lumea dintr'o fată,
Chiar din tine tu surată.

*

Mândru-i codru' și 'mpănat
E tânăr și supărat.
Mândru-i codru' și'nverzit
Eu tânăr și năcăjit.
Supărare voe-amară
Ieși de la inimă-afară
Că-i destul de astă vară!
Supărare voe rea
Ieși de la inima mea
Că nu le mai pot vedea!

*

Frunzuleană viorea,
cine-o strica dragostea
ce o am cu mândra mea,
rupă-i dorul inima.
'Arză-i casa'ntreagă 'n foc.
Să rămâie orb de tot.
Să ia traista în spinare
și s'apuci drumul mare.
Să meargă din casă 'n casă
cerșind cojile rămasă
dela alții de pe masă.
Și la casa mea să vină
două coji să-i dau de milă.

*

Cine are punga goală
pare că zace de boală.

Plante de leac

FASOLEA

Păstăile de fasole, toamna după ce am scos din ele boabele, nu sunt numai un bun nutreț pentru vite sau bune pentru încălzitul cuptorului de pâine, ci sunt și un medicament bun la unele boale.

Păstăile se folosesc ca medicament la reumatism, boale de răunchi și beșică.

Modul de întrebuințare:

Păstăile le spălăm în apă curată, le tăiem în bucățele mici și le fierbem 15-20 gr. (3-4) linguri la 1 litru de apă, timp de 3-4 ore. După răcire se strecoară printr-o cârpă curată și se bea 3-4 pahare (de acelea de vin) de zeamă la zi, îndulcită sau nu după plac.

GUTUIUL

Sâmburul gutuiului este un medicament bun atât crud cât și uscat la următoarele boale:

Bronșite, dureri de gât, răgușeală, tuse și diaree în special la copii.

Modul de întrebuințare:

2—5 linguri de sămânță de gutui se opărește cu o jumătate litră apă (ținem vasul la căldură amestecând din când în când).

După aceasta o strecurăm prin cârpă curată și îndulcim după plac. Din acest ceai adulții beau 4-5 pahare (de vin) la zi. La copii le dăm la fiecare oră câte o lingură.

Sâmburii se pot păstra și uscați însă numai în vas curat și bine închis ca să nu se muzezească. Din sâmburi uscați o cantitate de 1-3 linguri ajung pentru cantitatea de ceai amințită mai sus.

NĂVALNICUL

Se mai numește și Limba-cerbului, Limba-vacei sau Limba-Vecinei. Are frunzele lătuțe, lungăețe, cu codiță lungă. Pe dosul frunzei sunt buzunărașe lungăețe în care se găsesc sporii („sămânța”). Planta trăiește mai mulți ani. Din rădăcina bătrână, în primăvară, ies din nou frunze.

O găsim deobiceiu în pădurile de munte, pe lângă stâncile umede și umbroase.

Odinioară se folosea la lecuirea durerilor de splină și la vindecarea rănilor. În zilele noastre este cerută mai mult în comerț.

USTUROIUL

Usturoiul sau Aiul este cultivat prin grădini pentru împlinirea cerințelor bucătăriei. Ca leac se folosește căței.

Căței de usturoiu fierți în lapte, luându-se câte o lingură după masă, de 3-4 ori pe zi, dă afară limbricii.

Căței de usturoiu pisați și plămădiți în oțet subțiat cu apă, formează cataplasme bune de aplicat în cazuri de junghiuri și nevralgii. Oțetul în care a stat la plămădit căței pisați este bun a se face fricțiuni în cazuri de reumă.

CEAIUL DIN COJI DE MĂR

Coaja de măr uscată și clătită în apă se opărește cu apă fierbinte 1-2 linguri coaje de măr la 1/4 litră apă. Lăsăm vasul bine acoperit 2 ceasuri, îndulcim ceaiul și folosim 3-4 pahare la zi.

MĂRUL

Mărul nu este numai o poamnă gustoasă care se mănâncă cu plăcere, ci preparat în anumite forme este un medicament bun la anumite boale.

Mărul se foloseşte cu bune rezultate la tuse, bronşite, răguşeli, etc.

Cojile de măr uscate folosesc şi la nervozitate, extractul lor fiind stâmpărător al nervilor.

Modul de preparare:

3—4 mere frumoase se spală şi se taie în bucăţi. Se aşează într-o oală de pământ sau fier bine smălţuit şi se toarnă peste ele 1 litru de apă clocotindă. Oala o punem la un loc cald şi amestecăm timp de 2 ore de câteva ori cu o lingură de lemn curată.

După 2 ore strecurăm fiertura, o îndulcim după plac şi bem 3-6 ceşti la zi.

FERIGUŢA

Se mai numeşte şi Fereci sau iarbă-dulce şi creşte pe stâncile umede, pe ruine de cetăţi, prin locuri văroase şi umbroase de prin păduri, sau lângă trunchiurile de copaci. Frunzele sunt mărişoare, adânc crestate, scorţoase, cu codiţă lungă, păstrându-şi culoarea verde chiar şi iarna. Se înmulţeşte prin spori, un fel de praf mărunţ fabricat în nişte copci brune (sori), pe care le găsim pe dosul frunzelor. „Rădăcina” (rizonul) Feriguţei este orizontală.

Ca leac se întrebuinţează rădăcina (rizonul) care se adună primăvara de vreme sau toamna târziu, cele groase se taie în lung şi se usucă înşirându-se pe sfori, în podul casei.

Ceaiul de „rădăcină” e bun de băut în cazuri de dureri în piept, tuse, răceală, gălbenare, reumatism sau contra febrei (ferbinţelei).

„Rădăcina” pisată şi dată prin sită, făina aceasta amestecată cu aceeaşi cantitate de miere, dă o alifie bună de uns părţile bolnave în cazurile sus arătate.

Rugăciunea dancilor

Sfinte apostole, dada slăniniei, duhul untorei, părintele barosului şi al ilăului, nu ne duce Derla, în cale de piciogoare, că ta este carnea, rărunchii, cârnaţii şi cartaboşii. Talarisca pisca, ocionaşca taşca, chichirez bucata, că verzele-s gata. Boranghina, boranghina, hău, angliuş more.

NU PROMISIUNI

ci câştiguri reale
împarte marea co-
lectură

MERCUR

Locul de desfacere
pentru Banat

BANCA TIMIŞOAREI

Trei Crai

(Cântec de stea)

Trei crai dela răsărit,
Cu steaua au călătorit
Și-au mers după cum cetim
Până la Ierusalim.
Acolo dac-au ajuns,
Steaua lor li s'a ascuns.
Și le-a fost lor de întrebare
Naștere de împărat mare:
„Unde s'a născut”, zicând,
„Un Craiu mare de curând?”
Iară Irod împărat,
Auzind s'a 'nspăimântat
Și pe crai că i-a chemat
Și 'n taină i-a 'ntrebat.
Îspitindu-i vru setos
Ca să afle pe Hristos,
Și cu grai adăugat:
Foarte lor li s'a rugat:
„Mergeți voi de mi-l aflați
„Și viind mă 'nștiințați,
„Să merg și ieu să mă închin
„Ca la Dumnezeu deplin”.
Craii dacă au plecat,
Steaua iar s'a arătat
Și a mers pân' a stătut,
Unde a fost pruncu născut.
Și cu toți s'au bucurat.
Pe Hristos dac'au aflat,
Cu daruri s'au închinat,
Ca la un mare împărat.
Și'napoi dac'au purces
Pe altă cale au mers,
Așa după cum le-a zis
Ingerul, noaptea în vis.
Iară Irod împărat
Foarte rău s'a tulburat,
Mare oaste a ridicat
Și 'n Betleem a intrat,
Mulți coconi mici a tăiat.
Pân' la paisprezece mii,
Tot prunci tineri și copii,
De doi ani și mai în jos,
Ca să afle pe Hristos!
Pe Hristos nu l-au aflat,
Domnul sfânt L-a apărut.
Iar de-acum până-n vecie

Miia ta, Doamne, să fie,
Cu dar și cu bucurie,
O, Hristoase slavă ție!
Intru mulți ani să vă fie!

Plugușorul copiilor mici

Măine anul se 'noește,
Plugușorul se pornește
Și începe a brăzda
Pe la case și-a ura:
Iarna-i grea, omătu-i mare,
Semne bune anul are,
Semne bune de belșug
Fentru brazda de sub plug.
Mânați, măi!

Doamne, binăcuvântează
Casa care se urează!
Anul nou cu bucurie
Intru mulți ani să vă fie!
Mânați măi!
De urat am mai ura
Dar ni-i că vom însera
Și noi suntem mititei
Ne mănâncă căinii cei răi.
Mânați măi!

Când vom veni la anul,
Să vă găsim înfloriți!
Ca merii, ca perii
In toiu primăverii
Și ca frunza de vie
In postul Sântămăriei

Aho!

Sfaturi bune

CREȘTEȚI PORUMBEI

Cât de mulți, deoarece carnea lor e bună de mâncat. Ba acum s'a dovedit că stârpesc foarte mult buruenile, prin aceea că mănâncă cu mare plăcere sămânța buruenilor.

GĂINELE CARE ÎȘI MĂ- NÂNCĂ OUĂLE

Se pot uneori dezvăța de acest nărav prost prin aceea că în cuiabar așezăm câte un ou din care (prin câte o găurică făcută cu acul la amândouă capetele oului) s'a scos albușul și gălbenușul. Oul apoi, tot prin aceste găurele, îl umplem cu muștar sau alt ceva cu gust urât.

SAREA CA DOCTORIE

Când animalele nu au poftă de mâncare, fiind bolnave la stomac, li se vor da șă lingă sare de bucătărie.

Leacul acesta este foarte bun.

La animalele cărora le place mult sarea, cum sunt oile și caprele, o bucățică de sare produce adesea ori adevărate minuni. S'a văzut în foarte multe cazuri că animalele grav bolnave, fără nicio nădejde de a fi scăpate sau însănătoșite, prin această doctorie simplă și eficientă s'au făcut bine de tot.

CURĂȚIREA ȘI ÎNĂLBIREA ȘTOFELOR DE LÂNĂ

Se topește săpun în apă și se amestecă și cu făină câte o linguriță de făină de fiecare litru de apă. Se pune pe foc și se amestecă mereu. Îndată ce acest fel de leșie e bine fiartă, se pune ștufa în ea și se freacă mult. Se limpezește apoi ștufa cu apă curată și se repetă până s'a curățit bine de tot.

SĂPUN DE ALBIT ȘI INTINE- RIT FAȚA

Preparați singure săpunul minunat care albește, catifelează și chiar întinde pielea, astfel: radeți un sfert kgr. săpun de casă (galben) într'o farfurie adâncă și turnați vin alb, atât cât să acopere acest amestec. După 24 ore, scurgeți bine vinul, iar preparatul se bate cu o lingură de lemn, până ce se face spumă.

Se adaogă apoi o lingură de făină, zeama dela două lămâi, 5 gr. de parfum și o lingură de fier de porc sau de pasăre. Din această pastă se fac săpunuri de mărimea lămâiei și se pun la uscat. Spălați-vă dimineața și seara cu astfel de săpun și vă veți face frumoasă!

CUM SE POATE CUNOAȘTE MIEREA CURATĂ

Încălzim într'o sticlută saur păhărel, 2 lingurițe de miere cu două linguri de spirt și scuturăm amestecul mereu și mai multișor. Dacă la fundul sticlei, se va lăsa o materie albă, e o dovadă că mierea nu a fost falsificată, căci mierea curată se topește în întregime și în spirt, fără a lăsa ceva la fund.

STICLELE DE OLEI SE CURĂȚĂ UȘOR

Dacă punem în sticlă bucăți de hârtie sugătoare și sare. Apoi scuturăm bine sticla în toate părțile. Sarea topește oleiul rămas pe pereții sticlei. Hârtia sugătoare sugă oleiul. Apoi sticla o spălăm cu apă fierbinte și o punem să se usuce.

Poezii populare

Frunză verde foaie creată
Mândră te ții pria măriață,
Și te ții și pria frumoasă
Nu sta vara la fereastră
Mergi cu badea tu la coasă,
Că te simți mai sănătoasă.

Dimineața mândră 'n zori
Vei simți miros de flori,
Mirosul de vânățele
Curge roauă 'n jos pe ele.
Mândră te sărut cu jele
Măndre flori de viorele.

Frunză verde mură niagră
Dulce-ți gurița dragă,
Frunză verde cârligei
Ne-om juca mândră cu ei,
Frunză verde romaniță,
Leagă grâul și fă viță,
Vița grâului de pai
Ne-om iubi mândră ca 'n rai.

Frunză verde iac' așa
Eu trag brazda la stânga,
Tu bădiță fă poloage,
Lasă pe badea să lege.
Dar să lege cât de tare
Că pe mândra brâu o doare.

Frunză verde clopoșel
Să strâng grâul firicel,
Că vine trăsura 'n grabă
Să ne silim mândră dragă.

Frunză verde ieșera
Mândră vine mașina,
Mașina de treierat
Mândră rău mai blăstămat.

Cu pulbera de sub gard
Ca să nu-ți mai pot de drag,
După treier eu voi merge
Și pe tine eu te-oi pierde.
Frunză verde de mohor
Eu moi duce la ogor,
La ogor la sămănat
Mândră eu te-am sărutat.

Gura ta mândro e dulce
Cătră tine nu pot zice,
Ca să-ți spui ca să te iau
De nevastă eu baș vreau.

Frunză verde floricea
Vine toamna draga mia,
Când e timpul de petală
Să vorbesc cu mândra iară.
Ca s'o iau eu de soție
Soție ea ca să-mi fie.
Frunză verde trandafir
Tot mă mir mândră mă mir,
Trandafir mândru crestat
Mândră zău nu-ții păcat
Să mă lași să te măriți,
Pe mine să mă zăuști.

Culese de
ION MITRU

Ghicitori

Ciugurele mărunțele
Pasc pe câmp înșirățele;
Ciugur mugur cel bătrân
Șede lângă'n stog de fân.
(Oile și ciobanul).

Am o fată cu buricu de oșel
Când vine vlădicu
Ii sucește buricu.

(Lacătul).

Sub un brădănaș
Joacă un iepuraș
(Furca și fusul).

Am un car cu pae
Pe patru răstoae.
(Oaia).

Te uiți la mine
Și te vezi pe tine.
(Oglinda).

Știați că?

— Numărul firelor de păr din capul unui adult, variază între 130000 și 150000.

— Nu se pomeneste și nu s'a pomenit cât lumea, la Pieile roșii, chelie.

— În India cel ce ucide o vacă se poate pomeni cu o pedeapsă de 25 ani închisoare.

— Celebri împărătese a Rusiei, Caterina, nu-i zicea Caterina, ci Sofia.

— Nodul din gâttelejul nostru e numit „mărul lui Adam”, pentru că celui mai vechi dintre străbunii noștri i s'a oprit acolo o bucată din „fructul oprit”.

— O ghicitoare bretonă a prezis că Banca Franței va fi nimicită de un incendiu în cursul anului 1938. Și totuși, nici o măsură specială nu a fost luată, întru evitarea părjolerii anunțat.

— În Finlanda, nu a existat și nu există nici un milionar.

— Spania este, ca întindere, al treilea stat din Europa, după U. R. S. S. și Franța.

— În China poți cumpăra, în orice moment, prin telefon, un sclav, băiat sau fată, pe preț de la o mie până la 6000 lei.

— După șase ani de studii, un japonez abia de-și poate citi

jurnalul. Alfabetul lui numără 50.000 litere.

— Doi români se salută scoțând pălăria; doi tibetani, scoțându-și limba.

— Un savant american a constatat că un om normal consumă o tonă de alimente pe an.

— Cei mai numeroși gemeni sunt în Irlanda.

— De când a devenit Duce, și până la sfârșitul anului 1937, d. Mussolini a ținut 6000 discursuri.

O condiție netăgăduită a fericirii e munca. Mai întâi munca pe care ai ales-o de bună voie și care-ți place, apoi munca trupească, care-ți dă pofta de mâncare și somnul liniștit și adânc. Toți fericirii lumii noastre — demnitarii, bogătașii — sânt cu desăvârșire lipsiți de muncă, întrucât ca și deținuții, și se luptă fără isbândă cu bolile, născute din lipsa de muncă trupească, tot ca și cu plictiseala ce-i urmărește, — sau mai mult fac o muncă ce le e urâtă, ca: patroni, procurori, guvernatori, miniștri. Socotiți în minte pe bogătașii și nevestele lor pe care-i cunoașteți sau i-ați cunoscut și veți vedea că cea mai mare parte se compune din bolnavi. Toți acești privilegiați ai norocului sânt chinuți de boli, de nevoi, de stomac — și cei ce nu mor de tineri, își petrec jumătate din viață căutându-se cu doctorii. Faceți lista morților lor. Unii își sboară creierii, alții se înecă.

(Leon Tolstol.)

Bețivul la doctor

Un bețiv s'a dus la doctor că să-l viziteze la piept. După cercetări amănunțite doctorul îi spune, că are „pleuroză”.

— Ce-i aia pleurezie? — în treabă omul mirat.

— Apă la plămâni; îi răspunse doctorul.

— Cum dracu să fie apă în plămânile mele? — întreabă iarăși omul — că doar eu de 5 ani de zile nu beau decât vin și rachiu.

Dă-l afară

— Conașule a venit croitoru. Zice ca să-i dați banii că azi trebuie să plătească lucrătorii.

— Ei și ce o să-i plătesc eu lucrătorii? Auzi obrăznicie! Dă-l afară!

Ședeam pe o bancă

— Frumos ceas ai! Cât ai dat pe el?

— O ocazie unică.

— Serios?

— Da. Ședeam pe-o bancă în Cișmigiu. Un domn bine a venit, s'a așezat lângă mine și... a adormit.

Nume de femeie

— Căpitane, te rog să-mi spui, de ceau majoritatea wapoarelor nume de femeie?

— Pentrucă și un vapor e tot atât de greu de condus ca și o femeie!

H a z u r i

Aha am înțeles

— Dragă Dom'le ești bun să-mi spui încotro e casa mea?

— De unde vrei să știu eu?

— Aha! am înțeles. Și D-ta ești beat.

Cum e sacul e și peticul

— Păi bine mă tâmpitul, asociat îmi ești tu? Cum vrei să ne meargă bine afacerile de bancă, dacă spui la toată lumea că ai făcut doi ani muncă filnică.

— Nu am spus asta. Am spus numai că ne-am cunoscut în închisoare.

Se vede că tatăl băiatului are părul la fel

La o inspecție, d. ministru remarcă o femeie cu un copil în brațe.

— Ce păr frumos are băiețușul d-tale! E blond ca spicul grâului. D-ta ești brună. Se vede că tatăl băiatului are părul la fel.

— N'aș putea răspunde, domnule ministru, fiindcă avea chipul până la urechi!

De unde ști?

— Iar te-ai întors târziu acasă.

— De unde știi?

— Am întâlnit-o pe nevastă-ta și era răgușită.

FABRICA DE GAZ S. A., REȘIȚA

MAGAZINUL
„MERCANTIL“

FRAȚII
MARKOVSKY
REȘIȚA

Este bine asortat cu
mărfuri variate.

—

Cereți oferte și vizitați
magazinul în interesul
D-voastră.

FRAȚII
Ladstätter

Succ. propr. Gh. Ladstätter

Fabrică de pălării.
Pălării de p e băr-
bătești, totdeauna
noutăți.

TIMIȘOARA II.
Str. I. L. Carگیle 6. — Tel.

*Sobele de teracotă „PUCHER“
n'au nevoie de reclamă, deoa-
rece sunt bune și ieftine.*

Câteva sfaturi pentru mame

IMBĂIEREA COPILULUI DE TĂTĂ.

Multe mame tinere se tem de a îmbăia copilul în toate zilele din prima săptămână după naștere. Se tem că prin spălare, vindecarea buricului se va face mai greu și că s'ar putea infecta.

Trebuie însă să știe că prin îmbăiere zilnică, vindecarea buricului nu numai că nu e împiedicată, ci dimpotrivă este ușurată. Medicii de copii au constatat la mii de copii, că aceia dintre dâșii cari nu au fost îmbăiați în primele săptămâni ale vieții lor, din pricina fricei mamelor lor, au căpătat diferite eczeme și boli de piele, pe când copilașii îmbăiați zilnic au fost scutiți de aceste boli de piele. Așa dar, îmbăiați sugaciul în toate zilele și nu i se va întâmpla nimic rău.

MĂINILE CURATE — GURA INCHISĂ — URECHILE DESCHISE — RESPIRAȚIE PRIN NAS.

Acestea sunt reguli sfinte ce trebuiesc întipărite fiecărui copil. Păzirea acestor reguli îl va feri de multe boli. Prin mâini murdare, multe răni s'au înrăutățit și multe boli contagioase s'au transmis.

Cine nu deschide urechile, cine nu vrea să audă și să asculte toate îndemnulurile bune, se expune la multe necazuri și nenorociri.

Cine respiră prin gură, ținând gura deschisă, este expus să capete boli grave de plămâni.

De mic, copilul trebuie învățat cum să-și apere sănătatea!

AER CURAT PENTRU SUGACI

Sugaciul nu trebuie scos la plimbare, când timpul e rece, umed sau când bate vântul. Când e asemenea vreme urâtă, e destul să deschideți ferestrele din odaia învecinată a odăii copilului. Acesta va fi bine acoperit și i se va pune scufia pe cap. În zilele cu timp frumos, copilul poate fi scos la aer curat.

Să nu aerisiți odaia copilului, după ce acesta a fost îmbăiat.

OTRĂVIREA CU NICOTINĂ A UNUI SUGACI.

S'a dovedit că în laptele mamei se găsesc substanțe din organismul ei, pe cari le transmite astfel copilului. Așa, de pildă, nicotina trece în laptele mamei și poate provoca fenomene toxice la sugaci. La Budapesta un medic a constatat la un sugaci de trei săptămâni, a cărui mamă fuma zilnic 35—40 țigări, caracteristicile unei intoxicații rele de nicotină: neliniște, vărsături, insomnii, colici intestinale, refuzul de a primi hrană și micșorarea pupilelor.

Medicii cer energic ca mamele care își hrănesc copii să renunțe la pasiunea fumatului.

CÂND CURGE COPILULUI SÂNGE DIN NAS.

Până să sosească medicul, astupați nara prin care curge sângele cu vată muiată în apă oxigenată sau în oțet. Puneți comprese muiate în apă rece pe ceafă. Copilul să stea drept, cu capul dat spre spate și să țină brațele încrucișate deasupra capului.

Descânțete

DE BUBĂ

Ieși bubă neagră turchează
cafenie
turnugie...
Bubă de 44 de neamuri,
ieși nu cuțita
nu junghia
nu te face carne rea
căci cu gura te-am descântat,
cu crucea te-am închinat,
cu acul te-am înțepat
cu tămâie te-am afumat,
Cu pelin te-am imelinat.
Și dela (cutare) te-am luat.
Ieși bubă cu dalac
Ieși bubă cu izdat.
Tu dalacule, izdatule
necuratule
împelițatule,
Ieși cu întâlnituri
cu izbituri,
cu soare sec.
Din culcare
din sculare
din mâncare.
Căci cu gura te-am descântat,
Cu acul te-am înțepat
și dela (cutare) te-am luat.
Și te-am trimis pe văi adânci,
acolo să păcătuiești
acolo să vâcuești
și pe (cutare) să-l părăsești.
Să rămâie curat, luminat
cum Maica Preceastă la lăsat.
(Se descântă în apă cu pelin).

BUBA BUBI, PUIUL CIUMI

Ieși dela omul acesta
din rădăcina dinților,
din măduva măselelor
din creerii capului
din fața obrazului.
Nu roși,
nu junghia,
nu purpumi,
că te leg

și te pornesc
cu cuvântul meu
și cu porunca lui Dumnezeu.
Cu pana măturate-oiu,
în fundul pământului băgate-oi,
în codri pustii băgate-oiu.
Unde fata mare nu cetește
pe Dumnezeu nimeni nu povestește.

Acolo te mistuești
acolo să te risipești,
Omul acesta să rămână curat,
ca Dumnezeu ce l'o dat.
(Fiecare descânțec se rostește de 9 ori).

DE DRAGOSTE

Bună ziua apă rouroasă
Mulțumesc dtale fată frumoasă,
Șezi fată pe scaun roșu de
ruminele
Și la masă de mătasă.
Fata n'a venit să șadă pe scaun
roșu de ruminele,
Și la masă de mătasă;
Ci a venit să se spele,
Pe dalba-i peliță,
Pe neagra-i cosiță.
La fată barba-i neagră
Ca la toți să fie dragă.
Cei tinări s'o iubească.
Cei bătrâni s'o cinstească.
Fata să steie pe punte,
Cu busuiocul în frunte
Cum nu stă frunza de plop în joc
Așa să nu stea fata din joc.
(Descânțecul se face la
marginea unei ape).

Ion Bistriean
din Duboz

Ce-aude fără urechi. — Vorbește fără gură. — Și răspunde la toate limbile?

Ecoul.

Fanfara din Sintești. Dir. V. Lăzărescu

O BROASCĂ TESTOASĂ DE 1 METRU ȘI 60 CENTIMETRI

Doi pescari dela capul Caliacra, pescuind în largul mării, au găsit în năvod o broască țestoasă de proporții uriașe. Broasca avea un metru și 60 centimetri lungi. Ea a murit după 5 ore în urma loviturilor primite.

CEL MAI MIC OM DIN LUME

Acest om, sau mai bine zis jumătate de om, se numește Vernon Ritter și trăiește în America. Piticul măsoară abia 55 centimetri înălțime, adică ceva mai bine de jumătate de metru.

DE CE POT SĂ ÎNOATE UNELE PASERI SUB APĂ?

Un învățat neamț, anume Lehurun, după cercetări îndelungate a aflat, că puțința unor pasări de a înota sub apă se datorește faptului, că ficatul acestora conține anumite săruri de fier. Rațele au mai mult fier în ficat, însă sunt întrecute de păsările cari trăiesc în părțile înghețate dela cei doi poli ai pământului.

POTCOAVE DE CAUCIUC

Caii polițiștilor equeștri din Africa de Sud vor fi potcoviți pe viitor cu potcoave speciale de cauciuc, care prezintă mari avantagii față de cele obișnuite de fier.

Ele nu alunecă pe pavajul umed, caii calcă mai sigur și pot face efortări mai mari. Potcoavele de cauciuc sunt și mai traionice decât cele de metal.

Chiuitori

*Dragostea este făcută
cu om cu vorbă plăcută,
vorbă multă, lipicioasă,
ce-i place fetei aleasă.*

*Vino, mândruță, lângă mine,
c'o să-ți fie tare bine.
N'oi mai fi singur pe lume
că durerea am cui spune.
Ni-om mângâia împreună
și-om trăi în voie bună.
Las mila străinului
că-i ca umbra spinului.*

*O țăsut mândra de zor,
până 'n luna lui cuptor,
două fuse din fuior.
Și acum când să-l termine,
o găsit că ie mai bine
să se așeze pe iarbă,
că mai sînt zăle de treabă.*

*Face-m'aș și eu cătană
D'ar fi pușca de tocană
Sabia de castravete
Și o companie de fete.*

*Haide, lele, taie lemne
Taci bărbate că mi lene.
Scoală lele la mâncare
Unde-i lingura mai mare.*

*Eu la joc baba la joc
Mălaiu-i de Joi pe foc,
Bătu-i mîța cu vătraiu
Că de ce n'a scos mălaiu.*

*Când văd jocul
Mi-s ca focul,
Dar la lucru
Îmi pică mucu.*

*Măi leliță mică ești
Ce te prinzi să mă iubești
Lasă dragostea pe toamnă
Doar vei crește de o palmă.*

*Haide babă, să jucăm
Că fata ne-o mărităm.
Ferie de noi c'am dat-o
Vai ș'amar de ăl de-a luat-o.*

*Ardelean cu lapte 'n toc
Adă fata să ți-o joc,
Dacă n'oi juca-o bine
Tune dracu 'n ea și 'n tine.*

*Mă 'nsurai, luai muere
Imi luai mama mamii mele,
Când o văd la ușa surii
Parcă văd mama pădurii
Când o văd la foc lucrând
Parcă văd urșii jucând.*

*Decât tînăr și 'nsurat
Mai bine 'n fere legat,
Decât tînăr cu muiere
Mai bine legat în fere.*

*Vai de mine, multe știu
Mult mă mir unde le ții,
Da le ții într'un ocol
Și le slobod când mi-i dor
Am o ladă cu lăcată
Scot câte una odată
Câte una când și când
Când îmi vine mândra 'n gând.*

*Sus e cerul de pământ,
Fete ca la noi nu sânt!
Că mănăncă nespălate
Și rămân nemăritate.
Nu dau ochii mândrei mele
Pe patru boi cu curele,
Boi de aceia sunt bugăfi
Ochi ca la mândra nu vezi.*

*Drag îmi e să șed la oi
Cu opinci și cioareci noi
Drag îmi e să șed la miele
Și mândra la mielușele;*

Sfaturi bune

SCOATEREA PETELOR DE PE ȘTOFE ȘI PÂNZETURI

Petele de vopsea: după ce se rade vopseaua cu un cuțit, se spală pata cu petrol, foarte curat, până dispăre. Apoi se spală ștufa, sau pânza, cu apă și săpun.

Petele de vin roșu, sau de fructe cu zeamă roșie: se udă cu apă rufă pătată și se pune la fum de pucioasă. Apoi, se spală cu apă caldă și săpun.

Petele de grăsime: se scot cu eter, benzină, alcool, sau amoniac.

CEI CARI AU COȘURI

Cei cari au coșuri (bubulițe, acnee) pe obraz — ca să se vindecă de ele — trebuie să ție socoteală la mâncare (dietă). Să nu mănânce acrituri, ardeiat, piperat, mezeluri, conserve, cafea, vin, alcool.

Se va spăla cu apă caldă și cu săpun de panama sau de ichtiol, (cere dela farmacie). Va bea în fie care dimineață o linguriță dintr'un amestec făcut din drojdie de bere proaspătă și apă.

CEAPA PENTRU HRANĂ

Totdeauna s'a spus că e bine să se mănânce ceapă în cantitate cât mai mare, acest aliment având calități minunate pentru sănătate.

Un profesor foarte învățat a găsit că ceapa conține o substanță care întinerește organismul.

Spusele lui se bazează pe în cercările făcute asupra animalelor și care au dat rezultate foarte bune.

CUM SĂ FACEM CLEI PENTRU A LIPI PORTELAN, STICLĂRIE ȘI ALTE LUCRURI SPARTE

Topește o câtime cât un grăunte de linte de copal pisat într'o câtime de trei ori așa de mare, de foarte curat eter de pucioasă la o căldură potrivită.

Pentru a putea mijloci topirea, toarnă într'un șipușor copalul cu eterul, leagă-l la gură cu o bășică muiată în mijlocul căreia înfige un ac. Apoi sticla aceea se pune la soare, se amestecă adesea și se lasă așa până se topește bine copalul, după aceasta se păstrează într'un șipușor bine astupat.

Voind a întrebuița acest clei, toarnă din el în altă sticlă atâta cât îți trebuiește, adaogă și puțină apă, freacă-l împreună și unge bucățile sparte. Apoi, împreunându-le le bagă strâns și le pune să stea la un loc uscat câteva săptămâni.

CONTRA REUMATISMULUI

Cei suferinzi de reumatism, iau o frunză de curechi și o încălzesc la foc până ce se moaie, după aceasta se pune la partea unde te doare.

CUM SE PĂSTREAZĂ BU-TOAIELE

Un butoi după ce se golește de vin, trebuie să i se scoată drojdia; după asta se spală bine cu apă fiartă, se clătește cu apă rece, se usucă și se afumă cu pucioasă. Se astupă bine și se păstrează la un loc uscat. Când urmează să ne folosim de el din nou, îl spălăm.

Pentru voie bună

Țigara, soba și chibritul

Lică pune ghicitori prietenilor.

— Ascultați... dacă ar trebui să aprindeți soba de gaz, lampa și țigara și n'aveți decât un chibrit ce ați aprinde mai întâi?

— Țigara, declară Titi.

— La naiba! Soba, exclamă Giță.

— Eu ași aprinde lampa exclamă Puiu.

— Sunteți niște oi cu toți le strigă Lică. Trebuie să aprindeți întâi chibritul.

Zestrea fără nevastă

Trebuie să reproducem aici constatarea atât de justă pe care o făcea aseară un prieten — bine înțeles un prieten însurat:

— Am inventat, d-le, orice. Am inventat trăsura fără cai, pulberea fără fum, telegrafia fără fir, pasărea fără aripi... dar n'am inventat încă ceea ce era mai important: zestrea fără nevastă!

Dar cei doi cine sunt!

Se știe că pictorul T. n. z. a. — pe cât de talentat și de simpat, cam tot pe atât de cheflui — a avut însărcinarea, din partea unei parohii, să picteze scena „Cina cea de Taină”.

Sub inspirația spriturilor însă, în loc să picteze doisprezece apostoli, a pictat patrusprezece.

La sfârșitul lucrului, parohul s'a dus să examineze lucrarea.

— Sf. Luca... Sf. Matei... Sf. Toma.

Dar văzând 14, exclamă:

— Dar cei doi cine sunt?

T. n. z. a., observându-și greșala, cătuă repede s'o repare... cu vorba:

— Nu! Nu te sinchisi părinte. Cei doi nu fac parte propriu-zis din Cină; beau și ei un pahar, dar pe urmă au să plece.

Și a doua zi în adevăr, dispăruseră fără de urmă.

Nu vezi că plouă?

— Dece nu deschizi umbrela? Nu vezi că plouă.

— Păi, tocmai deaceia; crezi că mi pot cumpăra în fiecare zi una nouă?

Nuiaua

— Ce se înțelege prin pericolul galben? întreabă profesorul.

— Nuiaua! răspunde Ionel.

Ciudățenii

Cățelușă care scrie

Cățelușă de care vă vorbesc aici se numește Bonnie și cu toate că știe să-și scrie numele, e un „animal savant“. Vrem să spunem că Bonnie nu apare în vreun circ sau pe vre-o scenă de varieteu și că a primit o educație mai deosebită de a altor căței, mulțumită faptului că stăpânul ei, dându-și seama că posedă o inteligență puțin comună, a găsit că era firesc să-i dea o instrucție deosebită, în- tocmăi cum se procedează și cu copiii mai bine înzestrați.

Așa dar, văzând că Bonnie la patru luni era în stare, nu numai să distingă obiectele unele de altele, dar să le și cunoască întrebuințarea, d. Gino del Mar hotărî s'o învețe să scrie. Iși procură deci 21 de litere toate în lemn și vopsite în diverse culori și, întinzându-le pe podea, începu prima lecție. Bineînțeles la început lucrările n'au mers prea ușor, dar când Bonnie a înțeles ce voia stăpânul ei dela ea, și-a dat toată osteneala să-l urmărească și astfel, într'un timp relativ scurt, adică în vreo patru luni ea a învățat să scrie și iată în ce mod:

Când stăpânul ei o întreabă: „Bonnie, cum te cheamă?“ ea ia din grămada de litere răspândite pe jos, întâi un B, apoi un O, un N și un I și i le pune una câte una în mână... În trea-

cât fie zis Bonnie a adoptat de la început scrierea fanatică și suprimă cu desinvoltura unui academician orice literă de prisos.

Dar nu numai atât, dacă i se arată un obiect oare care ca, de pildă, o pălărie, un baston, etc., ea formează imediat numele respective. I se pune în față fotografia unei pisici și e întrebată: „Bonnie, asta e o prietenă a ta?“, și ea răspunde scurt, prin două litere: „Nu“. „Cum se numește?“ „Pisică“ răspunde Bonnie.

E de prisos să mai spunem de ce faimă se bucură această cățelușă fenomenală, în cercul cunoștințelor stăpânului său, ba chiar și dincolo de acest cerc. Dar, — după cum am mai spus, — Bonnie nefiind „o profesionistă“ nu se produce decât în fața intimilor.

Oameni cari dorm și cari nu dorm ani de zile

Acum câteva săptămâni murea miss Patricia Macquire, stenografă din Chicago, care avea 35 de ani și era adormită de cinci ani. La 15 Februarie 1932 Miss Macquire, care tocmai scria, căscând discret spunea aceste vorbe și adormea: „Mi-e somn“. Din acel moment s'a cercat tot ce-a fost sânge, injecții de ser, totul a fost zadarnic. Americană nu este la pri-

noi: caz. Faimoasa femeie din Thenelles a dormit timp de 20 de ani, dela 1883 la 1903. O turcoaică, M-me Meribé, adormind într'o bună dimineată din 1933, nu s'a trezit decât trei ani mai târziu.

La trezirea lor acești morți-vii cred că își reiau cursul vieții dela punctul când au adormit.

Dar ce se poate spune de către cei care nu dorm deloc? In 1932 murea la Budapesta un ungur care, luptând în timpul războiului, fusese rănit în 1916 la cap. El a fost îngrijit și vindecat. Dar n'a mai putut să-și regăsească somnul. Cu ajutorul unor droguri puternice el reușea cel mult să cadă într'un fel de comă, care echivala cu somnul. Aceste droguri i-au scurtat viața. Un aprinzător de lămpi din Workosop în Anglia, pe care cariera lui nocturnă îl desobisnuise de pat complet.

Unul din cei mai bogați oameni din Anglia, lord Nuffield, deasemenea unul din cei mai mari filantropi ai lumii, explică activitatea lui prin aceea că el n'a dormit dela 12 ani încoace decât câte o oră pe lună.

Vieți excepționale?

Ce să spunem însă despre acel american, un anume Gosvey, care trăește deandoaselea și tremură de frig când e cald și transpiră cu broboane în inima iernii?

La animale

Calul nu are sprâncene și ie purele e lipsit de ploape. Acesta nu poate închide ochii cari în timpul somnului se acoperă cu o peliță subțire. Ochiul bufniței e fix, nemișcat în orbita lui. In schimb însă ca o compensație aparentă, această pasere e înzestrată cu facultatea de a-și întoarce capul cu totul fără ca să-și miște corpul.

Dacă ții câtva timp deschisă gura unei broaște, ea moare, căci nu poate respira decât cu gura închisă.

Dinpotrivă peștii sunt nevoiți să deschidă alternativ gura spre a-și menține libera funcționare a aparatului lor respirator.

Ceeace este mai curios la șopârlă, e că are multă vitalitate în coadă decât în cap; de aceea spre a o ucide mai repede, pescarii o lovesc cu putere la coadă, ceeace înlătură svârcolirile cribile de văzut când se încearcă să o omoare în alt mod.

O altă ciudățenie este că șopârla are două inimi. La șerpi în general, dinții sunt așezați în gură, cu toate acestea există în Africa, o varietate de șerpi ai căror gură e lipsită de dinți, cari sunt așezați în chiar stomacul reptilei.

Țara bătrânilor

Țara cu cei mai mulți bătrâni este Turcia. In clipa de față, în Turcia se află 6240 de trâni trecuți de o sută de ani. Dintre aceștia 4 mii de femei. Cel mai bătrân om din Turcia este un fost soldat care numără 183 de ani. El povestește cu mare plăcere întâmplări din războiul Crimeei.

G h i c i t o r i

1. Am o capră găgăuță, — Cu ghiarele ca de mătă — Face mărunț din codiță: — „Na tăicuță, ia tăicuță”.

1. Cântarul*

2. În mijlocul satului, — Șea-de casa dracului. — Ia să vedem cine știe ce e?...

2. Cărciuma*

3. Cinci surori se urmăresc — Și nici când nu se ’ntălnesc.

3. Cărligele la făcut ciorap*

4. Sunt cinci țigănci pe-un drum: — Patru se ’ncaieră — Și-una le descaieră.

4. Cărligele la făcut ciorap*

5. Am un bou, — Tot mereu mănâncă, — Și nu se ’ngrașă nici-odată!

5. Cărligul de tras fân*

6. Piele de taur, — Cu picături de aur.

6. Cercul cu sticle*

7. Ce se naște fără suflăt, — Cântă jupuit — Și moare și-i pând?

7. Cîmpoiul*

8. Ce stă ’n par, — Și nu se întăpă?

8. Cioara*

Mă duc la voi
Și voi îmi puneți dinapoi.

(Scaunul).

Ș’aseară-am fost la mândra

Și am văzut cum se spăla,

Cu săpun de-un leu de-argint

Și făină n’are ’n blid

Cu săpun de lei vre-o șase

Și făină n’are în vase.

1. Trei orbi. — Duc un olog în-tovărășiți de doi chiori; — Ologul, — Seamănă pe un câmp neted sămânță. — Și răsar în acelaș timp și flori și sămânță.

1. Degetele, condeiul și ochii*

2. Ce se înmulțește fără apă?

2. Dobânda*

3. M’a trimes Doamna de sus. — La Doamna de jos. — Să-îdea doamna înfundul.

3. Dopul.

4. Am o casă fără uși. — și fără ferestre.

4. Dovleacul.

5. Pânză ’ntinsă peste deal. — Și sărind din mal în mal.

5. Drumul.

6. Tulbure, tulbure. — Drum fără pulbere; — Când se ridic apele. — Umplu porcii jepșile.

6. Dunărea (când apele se umplă, și peștele năpădește în)

Vremea

— Când visezi șerpe, are să fie vânt.

— Dacă mâțele sar și se joacă prin casă, este semn de furtună. Dacă cântă cocoșul iarna spre seara, va fi ger.

— Dacă asudă ferestrele, va ninge.

— Vântul tare de răsărit, aduce zloată.

— Când se suie mâța pe fe-reastră și șede acolo mult, are să se îndrepte vremea.

TESĂTORIA MECANICĂ
PT. ARTICOLE DE BUMBAC

E. SZENDERSZKY

Produce diferite
țesături de bum-
bac. pânză țără-
nească etc.

LUGOJ — Telefon: 291

HOTEL ȘI
RESTAURANT

„IMPERIAL“

LUGOJ (In fața gării)

Prețuri reduse, curățenie e-
xemplară, confort modern.
Restaurant cu mâncări bine
pregătite și vinuri alese.

FRANGHERIA

GEORGE DOBOȘAN

LUGOJ, Str. Nedelcu 11

Execută tot soiul de frân-
ghii de cânepă, palemare
de transmisiuni, funii,
sfoară de legat. Mărfuri
ca: manila, frânghii eco-
nomice, ștreanguri, că-
pestre, năvoade de pes-
cuit, leagăne, genți de
piață, saci pentru bucate,
mușamale (ponevi), pă-
turi pentru cai, articole
pentru tapițeri, bumbac
pescăresc și iută pentru
covoare etc., se află tot-
deauna în depozit, cu pre-
țurile cele mai moderate.

Fabrica de ape gazoase

„LUX“

LUGOJ, Str. Caransebeșului No. 9.

PROPR.

G. IGNAT

Sfaturi pentru gospodari

PRĂȘITI CULTURILE DE LEGUME

Prășitul constituie una din cele mai însemnate lucrări de întreținere în grădina de legume. Prășind, curățim solul de burueni cari consumă din apa și hrana din sol, concurând legumele și afănăm solul la suprafață împiedecând astfel pierderea apei din pământ prin evaporatie. În fine într'un pământ mărunțit la suprafață apa de ploaie sau din udături se infiltrează mai lesne. Iată pentru ce se spune că două prașile fac cât un udat.

INGRIJIREA APRINDEREI DE COPITE LA CAI

La drumuri tari sau când stau prea mult în picioare caii capătă aprindere de copită. Se cunoaște prin aceea că copita e fierbinte și dureroasă la pipăit. Calul se scoală cu greutate iar picioarele de dinainte le ține țepene. Pentru ca animalul să fie însănoșit se procedează la despotcovire și se fac băi calde piciorului bolnav, sau mai lesnicios e să se puie comprese calde. Se ia calului 2—3 litri de sânge și se va plimba cât mai des pe un loc moale.

FOLOSIREA MAI ECONOMICĂ A PAIELOR

Un mijloc bun pentru folosirea mai economică a paielor este trecerea lor printr'un treerător cu cue. În aceste mașini paiile se sfărâmă mai bine mărindu-se astfel capacitatea de absorbție și putând face o economie la așternut. Băligarul este de calitate mai bună și se poate încărea și împrăștia mai cu ușurință.

INGRĂȘAREA SOLULUI CU VAR

Puțini agricultori își dau seama de importanța îngrășării solului cu var, dar și aceștia de obicei comit greșala că dau acest îngrășământ foarte rar și într'o cantitate mare. Efectul varului se resimte însă numai atunci, dacă el se împrăștie uniform pe pământ ceea ce are loc numai dacă dăm solului cantități mai mici de var, însă mai dese!

Astfel se face și o economie însemnată cu acest îngrășământ. Forma și timpul în care se dă varul nu are importanță, de aceea el se va da când agricultorul dispune de timp. El se poate da iarna, dar e mai bine vara înainte de desmiriștire, având avantajul că pământul fiind neted, varul se poate repartiza mai uniform. Distribuirea varului se face cu mașina de împrăștiat îngrășăminte, sau împrăștiindu-l cu lopata dintr'un car de către un lucrător care știe să împrăștie uniform. Când pământul este atât de sărac în calciu încât e de temut că lipsa lui va păgubi recolta următoare, varul se va da în așa fel ca efectul lui să se resimtă cât mai degrabă. Pentru aceasta, doza de var se va împărți în trei părți: prima se va da înainte de desmiriștire, a doua după întoarcerea miriștei pe arătură proaspătă, îngropându-se apoi cu grapa, iar a treia parte se va împrăștia pe pământul pregătit pentru semnătura de toamnă.

UDATUL FLORILOR ȘI LEGUMELOR

Udatul se face vara către seară, niciodată în miezul zilei, și cu apă stătută, nu rece proaspăt scoasă din fântână sau dela robinet. Deasemenni vom uda mai rar și temeinic, nu des și puțin cum se obișnuște în general, din care cauză vedem foarte des flori sau legume udăte așa zicând în fiecare zi și cari totuși au mare nevoie de apă.

ARHITISMUL PASĂRILOR

Când avem păsări bolnave de rahitism (de ex. puii în prima lună a ieșirii din ouă) li se vor da uruială de mazăre, untură de pește sau var stins. Părțile bolnave se freacă ușor cu alcool sau vin cad.

PENTRU FERME AVICOLE

Însămânțările de ierburi în fermele avicole au următoarele scopuri: țin găinile curate, mai ales iarna; iarba conține vitamine și substanțe azotoase; prin aceasta se pot face economii la cumpărarea nutrețurilor concentrate.

Trebuie să cultivăm numai acele ierburi care formează o pajiște deasă și permanentă. Dintre leguminoase poate fi luat în considerare numai trifoiul alb (*Trifolium repens silvestre*). Ierburi vom semăna deasemenea puțin; cele mai bune sunt: *Lolium perenne*, *Poa pratensis*, *Agrostis tenuis*, *Festuca rubra*, *falax*, *Cynozurus cristatus*. Urmatatorul amestec este mult întruieșat:

<i>Lolium perenne</i>	14—16 kg/ha
Toa	6—8 "
<i>Agrostis</i>	2 "
<i>Festuca</i>	2 "
Trifoiul alb	0,5 "

De ce e bine să acoperim clăiele de fân cu paie?

În fânul, care nu a fost uscat sau a fost cărat și clădit pe timp umed, sau chiar puțin ploios se întâmplă — după ce a fost clădit în șire sau în clăi — pe lângă o evaporare a apei sub influența temperaturii ridicate din interiorul grămezii, anumite procese de fermentare și descompunere din care rezultă — pe lângă multe alte produse de descompunere — și vapori de apă. Aceștia fiind ușori se ridică în sus și de îndată ce ajung spre vârf, unde contactul cu aerul și influența temperaturii mai scăzute din afară este mai intensă, se răcesc condensându-se pe masa de fân și provocând la vârful șirei un strat umed de circa $\frac{1}{2}$ m. grosime. Deaceea fânul este jilav aci în această zonă și chiar încins, lucru care poate să producă serioase neajunsuri în alimentație. Dacă însă cu ocazia clăditului luăm măsura de a acoperi totul cu un strat de paie de circa 1 m. grosime, zona umedă se deplasează în sus și nu va mai cuprinde fânul, ci paie, cari încheie șira. Pe timp frumos acestea, pot fi mai ușor desfăcute, expuse acțiunii razelor solare și pe urmă reclădite, încât fânul este la adăpost de acțiunea mușcăiului și a stricăciunii.

Cețiți
in fiecare
săptămână
gazeta
VOINȚA
BANATULUI
cu
suplimentul
GURA
SATULUI

D'ale țigănești

Meșteșugul țiganului

Un boier ieșise odată la plimbare cu trăsura.

Când ajunge pe malul unui râu mare, aude niște țipete îngrozitoare.

Ce era?

Un țigan țipa ca 'n giarele morții, că era gata să se înnece.

— Haoleoo, mânca-v'ăși! să-riți de mă scoateți din apă, că mă înnece; și nu-i păcat de mine, cătu-i păcat de meșteșugul meu. Haoleoo, Doamne, meșteșugul meu hă-l bun!

Pe boier îl prinse mirarea: ce meșteșug să știe țiganul?!

— Ia dă fuga Ioane — zise vizitiului — de scoate p'ăla din apă, să vedem ce meșteșug știe?

Vizitiul sări numai decât de pe capră, apucă pe țigan de hanțe, și-l scoase afar din apă: o pocitanie de țigan urât și *liorcăit*, să fugi de el trei zile și îndărăt să nu te mai uiți.

L-aduse la trăsura boierului.

— Ce meșteșug ai măi țigane?

Te-aș lua și eu la mine la curte să-mi lucrezi câte ceva. Că, vezi tu... d'ăia te scoseiu dela pieire. Hăl mai bun: „dau nuiiele la hăl de 'ngrădește”.

— Așa țigane? Te scap dela moarte și tu îți bați joc de obrazul meu? Ți-arăt eu ție meșteșug!

— Ia-l Ioane și bagă-l iar în apă!

Țiganului îi trecu un fior rece prin inimă; dar vizitiul îl și înhăță 'n spinare și: bustubuc! îi dete brânci în apă.

Boierul porni trăsura înainte, iar țiganul rămase bătăcind în apă și strigând:

— Haoleo, săriți că mă înnece, și nu-i păcat de mine, ci-i păcat de meșteșugul meu! Aoleo Doamne, meșteșugul meu hăl bun!

Hai, teteo că ăsta-i nebun

Bătut de un român, un țigan aleargă la fi'su.

— Și, zii, teteo, te-a bătut rumânicu?! Hai cu mine!

.....

— Bă! Rumânicu, l-ai bătut tu pe tetea?

— Da! Și ce mai vrei țigane?

— Ia mai dă-i!

— Jarp!

— Și i-ai dat o palmă?!... Ia mai dă-i!

— Jarp!!

.....

— Hai, teteo, că ăsta-i nebun!

Țiganul și științele sale

Și-a dat și Faraonul copilul la școală, să învețe carte. Intr'o zi pe când dăncinul își învăța lecția cu glas tare despre legume și animale, iată că se scoală Dancinul și se răstește la fiul său:

— Ce-mi tot boscorodești acolo măi Culiță, despre prepelițe, flori și alte bazaconii? Ține tu minte ce-ți spune dada: nu-i pasăre ca porcul, floare ca varza și apă ca vinul.

Alte sfaturi folositoare

— Când aveți dureri de stomac să luați o linguriță plină cu bicarbonat de sodiu cu apă. Să nu se bea un timp vin, țuică, coniac și să nu se mănânce ardei.

— Nalba, culeasă în Iulie și August când forile au ajuns la maturitate se întrebuintează la ciaiuri contra tusei.

— Ridichile au o influență bună în cazurile bolilor de ficat.

— Contra asudării la subțiori se fac spălături de 2—3 ori pe zi cu apă caldă; fricționați locul cu oțet de toaletă și faceți spălături zilnice cu soluție slabă deformaldehidă.

— Peștii se curăță ușor de solzi, dacă îi băgăm pentru o clipă în apă fierbinte.

— Cojile de mere fierte 20 minute în apă clocotită și îndulcitate cu miere dau o băutură răcoritoare pentru cei cari tuse.

— În otrăvuri cu amoniac se dă bolnavilor să bea apă oțetată (o lingură de oțet la un litru apă). Se dă să bea limonăzi făcute cu lămâie și apă în care s'a bătut albuș de ou. Se poate da și lapte.

COJILE DE OUA POT FI INTREBUINȚATE.

Cojile de ouă foarte bine pisate se amestecă cu hrana ce se dă puilor de găină, găinelor, purceilor sau vițelilor.

Proprietatea acestora constă în aceea că ele ajută la dezvoltarea oaselor la animale.

USTUROIUL.

Strămoșii noștri atribuiă usturoiului multă putere de vindecare. O parte din aceasta este recunoscută și de medici de astăzi:

Usturoiul mărește pofta de mâncare, ușurează digestia (măstuierea) și desinfectează intestinalele. Se poate întrebuinta și pentru oblojeli la dureri reumatice. Usturoiul mai împiedică și răcelile și se recomandă tuberculoșilor. Este foarte bun medicament în anumite cazuri de tensiune arterială. Consumarea usturoiului în cantități mici, este deci folositor. Spălăm bine gura cu peria de dinți, cu apă cu puțin hipermanganat, va dispărea mirosul de usturoi.

CONTRA PISTRUIILOR.

1. Pentru a se face să dispară pistruiile, trebuie spălată fața cât de des cu ceai de pătrunjel: 50 gr. pătrunjel uscat fiert în 200 gr. apă.

2. Ceapă zdrobită și pusă în oțet (o ceapă la 250 gr. oțet de vin) dă o soluție foarte bună contra pistruiilor. Se tamponează fața înainte de culcare, cu vată înmuiată în soluție.

Bruno Wanthum & Fiul

cu o experiență de ani îndelungați, preluăm repararea mașinilor de morărit, motoare Diesel, mașini cu aburi, cazane cu aburi și toate mașinile industriale. Repararea pistoanelor se execută cu precizie

TIMIȘOARA IV.,

Spl. Müller Guttenbrunn No. 12
Moara Mare — Telefon No. 31 49

Cât poate trăi omul

Mai mult ca oricând, lumea e frământată azi de puțința prelungirii firului vieții. În realitate învățații au și dovedit, că în ultima jumătate a veacului trecut, oamenii au trăit mai mult ca înainte. Aproape în toate țările, viața s'a prelungit, se spune, cu 10—15 ani.

E curios să se știe, că de pildă, în timpul imperiului, la Roma, viața mijlocie a fost de abia 18 ani, iar cu 200 ani mai înainte, în Franța, a fost de 29 ani. Vârsta mijlocie azi e însă cu mult mai mare, așa în Franța, Italia 53 ani, Japonia 42 ani, Elveția, America 55 ani, Germania 56 ani, Ungaria 60 ani, Suedia, Norvegia 61 ani etc. În general, femeile trăesc mai mult ca bărbații.

În ce privește viața lungă, Biblia ne arată, că Adam a trăit 930, Noe 950, Metusalem 969 ani, etc. Mai nou, sunt docu-

mente despre un bătrân englez Thomas Parvu, care cu 300 ani în urmă la vârsta de 120 ani a fost judecat pentru purtare desfrânată — și care a murit la vârsta de 153 ani. Despre un alt Englez, Thomas Corn se spune, că a murit în vârstă de 207 ani. Cronicile vechi vorbesc despre un Român cu numele Petrache Ciortan de 185 ani, care a trăit lângă Timișoara între 1539—1724 și despre care ne-a lăsat un desen un pictor italian, zugrăvind alături și pe baba lui. Deasemenea se spune, că în Galiția a trăit un om, care la vârsta de 88 ani s'a căsătorit a doua oară și a avut nenumărați copii în curs de 55 ani.

Se crede, că oamenii trăesc potrivit felului lor de viață.

Azi, învățații se luptă ca să asigure omului o viață medie (mijlocie) de o sută de ani.

CÂT POARTĂ ANIMALELE

Vacile poartă sarcina	285 de zile
Cai poartă sarcina	348 „ „
Oile și caprele sarc.	154 „ „
Scroafele p. sarc.	120 „ „

PASERILE

Găina cocește	21—22 zile
Gâsca clocește	29—32 „
Curca clocește	26—29 „
Rața clocește	24—31 „
Porumbița clocește	10—18 „

DIFERITE ANIMALE

Cățelele poartă	64 zile
Mâța poartă	60 „
Iepuri de casă poartă	30 „

17 COPII CU 408 DEGETE!

Soția unui muncitor din Antofogasta (Chili), dna Ramiriez, a dat de curând naștere celui 'de-al șaptesprezecelea copil. Pruncul are câte șase degete la fiecare mână și la fiecare picior, ca de altfel toți cei 16 frați ai săi. Președintele republicii Chilli, d. Arturo Alessandri, va fi nașul celui de-al 17-lea micuț cu 24 de degete.

PAUL KERN S. p. A.

MAGAZIN DE PIELĂRIE

TELEFON :
35-34. 30-63

TIMIȘOARA

FABRICA, Strada
Ștefan c. Mare 6.
FILIALA; IV., P-ța
Dragalina 11.

Depozit mare și permanent în
piele și materiale pentru ghete,
piele de blane și curele pt. ma-
șini. Prețuri strict solide. En gros
En detail

„INTEREXIM“

S. A.

Internațională

pentru

export și import

O R A D E A

SUCURSALA TARGU - MUREȘ

MAGAZIN DE
COLONIALE. DELI-
CATESE și VOPSELE

**Feistammel
și Walleth**

TIMIȘOARA IV.

Strada Vacarescu 20. Sucur-
sala IV., Bul. Berthelot Nr. 8.

Depozit engros de vin,
spirt, destilație de Șligo-
vitz, licheururi fine, rom,
destilație de vin, specia-
lități: Extract de ierburi
amare din Munții Bă-ăteni,
sirop de smeură de munte,
depozit de bere, fabrică
de gheață și sifon.

R E Ș I T A

TELEFON No. 50

**Rudolf
Scheuchenstein**

Tălmăcirea viselor

A.

Ac, înțepându-te în el: necazuri.
Ac, cosând cu el: spor la muncă.
Ace, mai multe la un loc: belșug.
Acoperiș: mărire.
Aur, împărțind: vei fi foarte bogat.
Adăpând, vitele: recoltă bună.
Aur, mult că ai: risipă.
Albine: nenorocire.
Apă: pretenie.
Apă, curgând repede: dușmani.
Ață, roșie: pagubă în curând.
Ață, neagră: vei plânge.
Albină, roind: bine.
Altar: vieață fericită.
Argint: necaz.
Animale, în jurul tău: preteni.
Arbore, verde: bogație.
Arbore, fără frunză: nenoroc în negoț.
Armă: vremuri tulburi.
Arme, mai multe: vei ieși din impas.
Auzind câinii lătrând: va fi secetă.
Auzind toba bătând: vei fi bolnav.

B.

Babă: vreme schimbătoare.
Bae făcând: prevestește veselie.
Bani găsind: vei auzi vorbe.
Bani svârind: prevestire rea.
Bani sunând: supărare.
Bani primind: îți-vei auzi vorbe.
Barbă albă: sănătate.
Barbă roșie: ceartă și supărare.
Barcă, plimbându-te cu ea: cununie.
Barcă, scufundându-se ci tine: mărire.
Baligă: bogație.
Biserică: mult bine vei afla.
Bogat: necazuri.
Boi împungându-se: bucurie.
Boi, morți: recoltă slabă.
Boi sberând: oboseală și necaz.
Bolnav fiind: vei fi înșelat în amor.
Barză: nuntă.
Bătându-se oamenii: ceartă.
Broască orcăind: vei fi vorbit de rău.
Brânză: belșug.
Bere bând: vei folosi din toate.
Brâu, pierzându-l: vei suferi pagubă.

Beteală de mireasă: supărare.
Bășică de porc: belșug.
Bube având: sănătate.
Bumbac având: afaceri bune.
Biciu ținând în mână: necinste.
Butoi cu vin: secetă.
Busnioc: veste.
Bir plătind: sărăcie.
Bătrân visându-te: călătorie lungă.
Bărbat: speranța nu te va înșela.
Brațul durându-te: jale adâncă.
Blid gol: vei moșteni un neam.
Brici de ras: mahnire.
Buze: te iubește cineva.
Botez făcând: vei avea parte de copii.
Berbec: nevasta te înșală.
Bicigletă, cărându-te: nesaț
Buboaie având: sărăcie.
Baltă mare: cinste și bucurie.
Briceag ascuțit: pețit, logodnă.
Brazdă că tragi cu plugul: instristare.

C.

Cafea văzând: ceartă.
Cai alergând: vei face petrecere.
Călugăr: îți faci drum prin primejdii.
Cămară: lipsuri multe.
Ceapă tăind: supărare și necaz.
Ceartă auzind: veste.
Cămașă: boli.
Cercei purtând: călătorie.
Cizme noi purtând: invidie și nestă-
tornicie.
Cărți citind: bucurie.
Ciori zburând: semn rău.
Casă arzând: îngrijorare.
Casă ruinată: nenorocire.
Ciocan bătând: căsătorie bună.
Cioban cu turmă: gândesc prietenii
la tine.
Car cu boi: lenevire.
Cireșe mâncând: se îmbunătățește
starea.
Caș (brânză): nenorocire.
Cătran negru: nu se împlinesc dorin-
țele.
Căștigând la loterie: necazuri.
Gerneală de scris: credință și supunere

Cerșind: câștig neașteptat.
Ceasornic întorcând: fericire.
Ceasornic: musafiri.
Clopot auzind: certuri și necazuri.
Cocoș cântând: bucurie.
Cuc auzind: prevestire de moarte.
Cumeneacătură luând: vei scăpa de necazuri.
Cucuruz măcinând: greutate.
Curte mare: vei fi în mare adunare.

D.

Daruri primind: câștig și cinste.
Dascăl cântând: moarte.
Datorii având: bucurie mare.
Degetele durându-te: nenorocire mare.
Dinți frumoși având: amor fericit.
Deal suind: succes în planuri.
Desculț umblând: sărăcie.
Dansând: vei plânge după cineva.
Doctor: bine.
Drum de fer: fericire.
Dând mâna cu cineva: vești.

E.

Epure prinzând: vei izbui în plan.
Episcop: reușită în speranțe.
Evangelhie citind: pocăință.

F.

Făină: trai bun.
Fân: te vor prăda hoții.
Făină măcinând: vei afla secrete.
Felinar având: molimă.
Fântână seacă: necazuri.
Fata sărutând: ți se întâmplă ceva.
Fată plângând: necazuri îndragostite.
Pasole mângând: căsnicie.
Femie sfătuindu-te cu ea: vei fi hulit.
Foc: mult noroc.
Fulgere: bucurie.
Fereastră: vei fi mereu iubit.
Flori culgând: supărare.
Fragi: dragoste curată.
Friptură: vei fi îngrijorat.
Frunze verzi: nu vei suferi boală.
Frunze uscate: îngrijorat mereu.
Frig fiindu-ți: vei fi om cu judecată.
Fum eșind pe horn: pagubă.
Foarfece: bună norocire.
Fluturi sburând: amor pasiv.

G.

Găină: veste bună.

Găină cu pui: spor și câștig.
Găină ouând: neînțelegere.
Gâscă zburând: se schimbă vremea.
Groapă: lucru rău.
Ghiață: înșelat în viață.
Gâște: nenorocire mare.
Grăunțe: recoltă bună.
Groapă săpând: moarte în familie.
Ghiociei în ghiuveci: mare dragoste.
Ger: vei fi tare mâhnit.

H.

Haine: vei scăpa de griji.
Haine rupte: om bogat vei fi.
Horă jucând: te vei întâlni cu iubita.
Hrean: necazuri.
Hristos de ți se arată: vei fi mântuit

I.

Iarnă cu zăpadă: an roditor.
Iarbă verde răsărind: groază și teamă
Iarbă uscată: secetă.
Iaz: suferi de nostalgie.
Inel: logodnă, dragoste, despărțire.
Isvor: timpuri bune.
Impărat: spor la avere.
Inchisoare: pagubă.
Inger: bine.
Inger luându-te cu el: rămâi neînșurat
Intuneric: necazuri.
In noroi de te afli: te îmbogățești.
Impușcătură: veste rea.
Imprumutându-te cu bani: mahnire.
Intrunire de oameni: chef.

J.

Jale: vei trăi în judecăți.
Jeg visând pe tine: bogăție.
Jucându-te cu copii: neseriozitate.
Junghiind o vită: mult spor în casă.

L.

Lac: semn bun.
Lacrimi: bucurie.
Lampă stinsă: discordie.
Lampă aprisă: noroc.
Leafa primind: vei duce lipsă.
Lemne: iarnă grea.
Lipitori: ai dușmani.
Lubenită: bucurie.
Lulea: boală.
Lume multă: vei avea judecată.
Lumânare: noroc în amor.
Lumânare aprinsă: primejdie.

Lună: câștig de bani.
Lup: ai dușmani mulți.
Lupi omorând: scapi de dușman.
Lanțuri: semne rele.
Lighian (spălându-te): curățenie.

M.

Mac: vei fi de rușine.
Măgar: vei fi de batjocură.
Mag: aduce cinste.
Mamă văzându-ți: dor.
Mămăligă mestecând: secetă.
Mănuind o arină: necazuri și pierderi.
Mână: prevestire rea.
Masă: semn bun.
Miel gras: belșug.
Mierlă cântând: vreme bună.
Minge: griji și necazuri.
Mec cu coarne scoase: vei fi avansat.
Mere: necazuri.
Metru: strânge-te de cheltueli.
Monument: mărire.
Moară de vânt: vorbă zadarnică.
Moară părăsită: pagubă mare.
Moară de apă: belșug și voe bună.
Must dulce: zile bune.
Muscă sburând: înălțare în slujbă.
Mărgelile: te vor supăra multe griji.
Măța: multă supărare.
Muere goală: vorbe mincinoase.
Mulgând lapte: belșug.

N.

Nădragi cârpind: lucru bun.
Năframă: veste bună.
Naș: loc de cinste.
Necuratul: semn bun.
Nisip: muncă zadarnică.
Noapte: neregulă.
Nori acoperindu-te: rușine mare vei
păți.
Nori deasupra-ți: cinste, boerie.
Nuci mâncând: bătae, suferință.

O.

Oală de pământ: bogăție.
Oală spartă: pagubă mare.
Oglindă oglindindu-te: desfătare.
Oi: semn bun.
Omor: semn bun.
Oraș mare: călătorie.
Oase: necazuri.
Ou: afaceri bune.

Ouă sparte: ceartă în casă.
Ochi: lipsuri mari.

P.

Pac: bucurie mare.
Pădure înverzită: belșug.
Pâine caldă: boală grea.
Pâine rece: nu vei avea lipsuri.
Păianjen omorând: vei primi vizită.
Palma de te mănâncă: bani.
Pălărie nouă având: necazuri.
Pălărie ruptă: sărăcie.
Pasăre sburând: veste.
Pat în casă: zăcere.
Pat dormind pe el: neodihnă.
Pătlașele roșii: afaceri rodnice.
Pelin verde: intristare.
Pepene galben: petrecere.
Perie: vei face chelie.
Perină: neodihnă.
Pește mâncând: sănătate.
Pește prinzând: vei aduna mulți bani.
Pod trecând: schimbare de meserie.
Poesii scriind: te vei amorea.
Popă: semn rău.
Popă cu barbă albă: îți va merge bine.
Furici: bani mărunți.
Pieptene: lipsă, sărăcie.
Piersice mâncând: vei rămâne neîn-
surat.
Piper: zavistie.
Plăcintă mâncând: mângăiere.
Papuci purtând: mult dispreț.
Pistol având: supărare.
Pungă goală găsind: semn rău.
Par lung având: bogăție și putere.
Pușcă: îngrijorări.

R.

Respins de o fată fiind: noroc în dra-
goste.
Roză roșie: vei face dragoste.
Ridiche: belșug mult.
Rândunele în zbor: vești.
Rață: vorbe mincinoase.
Roată: drum lung.
Roi de albine: noroc la dragoste.
Recruți: supărare mare.
Râze (zdrențe): sărăcie.
Raim verde: clevetire.
S.
Sabie: război prevestește.

Sac: belșug.
Sânge: lucru bun.
Sânge curgând: doliu.
Sare: nu-ți va merge bine.
Săpun: cumințenie.
Secure: cobe rea.
Șoarice: bucurie.
Șobolani: chef.
Șopărlă: dușmani.
Spital: lucru rău.
Spic de grâu: belșug.
Suliță: război.
Seceră: vei fi păgubit.
Snopi de grâu: câștig de bani.
Spânzurătoare: minciuni.
Șerpi: vei fi înșelat la amor.
Struguri: vei primi daruri.

T.

Telefon: veste.
Tei (pom): sănătate.
Tigae: vei face masă mare.
Tigani: nestatornicie.
Tipografi: vei avea de lucru.
Toacă auzind: semn bun.
Tobă auzind: veste.
Topor ascuțind: semn rău.
Turn înalt: grandoare.
Tigară fumând: bani iroșiți.
Trandafir mirosind: trai fericit.
Țare: vei fi prădat.

U.

Ucis de vei fi: ani mulți.
Usturoi: ceartă.

Urechi: vorbe rele.
Unghie crescând: bătrânețe.
Unsoare: trudă.
Untură: îți vei face pretenii.
Urechi mari: secrete și se desvăluie.
Ușa casei deschisă: musafiri.
Uliu: moarte.

V.

Vacă: trai liniștit.
Vacă grasă: timpuri bune.
Vacă mulgând: câștig.
Vadră cu vin: chef.
Varză mâncând: economie.
Vapor mergând: afaceri interesante.
Vin turnând: semn rău.
Vin bând: supărări.
Viermi: ploaie.
Viespe: muncă zadarnică.
Vulpe: înșelăciune.
Vânt: te va călca hoții.
Viperă: pretenii bune.
Vâslind: vei apuca timpuri grele.

Z.

Zahăr: dragoste.
Zăpadă: loc străin.
Zidar: pagubă.
Zidind o casă: veselie.
Zăpadă ningând: vești bune.
Zid: semn bun.
Ziduri dărăpănate: scapi de nenorociri.
Zodiac: năzuințele ți se vom împlini.
Zăzor: vei afla lucruri noi.

Industria Textilă Arădiană

FONDATA: 1909

Ocupă
3000
lucrători

**Flatură
Țesătorie
Vopsitorie
Apretură
Nălbitorie și Imprimerie**

Tariful poștal

**pentru scrisori, pachete, telegrame, telefon
și mandate postale.**

O carte poștală simplă	3,50 L.
timbru de aviație de	50 B.
O carte poștală ilustrată	3,50 L.
timbru de aviație de	50 B.
timbru cultural de	2.— L.
O carte poștală militară	1.— L.
O scrisoare închisă (până la 20 gr.)	6.— L.
timbru de aviație de	1.— L.
O scrisoare închisă, trimisă în aceeași localitate	4.— L.
O scrisoare sau carte poștală recomandată 10 lei mai mult.	
Pentru orice scrisoare recomandată sau pachet se plătește	

taxa de înregistrare: 1 leu.

Gazete și reviste pentru fiecare 50 gr. 0.25 bani.

În zilele de sărbători pentru scrisorile recomandate se plătește o taxă de 5 lei.

Carte poștală de felicitări sau condoleanțe în țară: 1 leu și 50 bani timbru de aviație; în străinătate: 2 lei.

Pentru străinătate: O scrisoare închisă, până la 20 grame greutate, pentru țările: Cehoslovacia, Grecia, Turcia și Jugoslavia lei 8; pentru Polonia și Ungaria 8 lei; pentru toate celelalte țări lei 12. Iar de fiecare 20 gr. sau fracțiune în plus 5, 7, 7 lei; Carte poștală simplă, ilustrată 5, 5, 7 lei, cu răspuns plătit 10, 10 14 lei; Imprimare, inclusiv cărțile de vizită cu cel mult cinci cuvinte de fiecare 5 gr. sau fracțiune 1,50, 3, 3 lei; Ziare, cărți didactice, literare sau științifice precum și broșuri și hârtii de muzică de fiecare 50 gr. sau fracțiune 1, 3, 3 lei.

Taxa de expres în afară de taxele ordinare 24, 24, 24 lei.

Taxa de recomandare în afară de taxele ord. 10, 12, 12 lei.

Pachete postale în țară: taxa de greutate de fiecare 1 chilogram în același județ: 4 lei; în județe marginase 6 lei; iar în celelalte județe 8 lei.

Fiecare cuvânt la telegrame 2 lei.

În Duminică și sărbători se plătește încă o taxă de 5 lei pentru fiecare telegramă.

Pentru convorbirile telefonice taxele sunt următoarele:

O convorbire de 3 m. în cuprinsul aceluiaș oraș costă 5 L.

În același județ 20 L.

În județul vecin 40 L.

La depărtări până la 300 kilometri 60 L.

Pentru trimiterea banilor cu mandat poștal taxele sunt următoarele:

Formulare pentru mandate până la 1000 lei costă 3 lei; iar peste 1000 lei: 4 lei.

Până la 5000 lei taxa pentru fiecare 100 lei este 1 leu.

Dela 5001 până la 10.000 lei pentru fiecare 1000 lei: 5 lei.

Dela 10.001 până la 20.000 lei pentru fiecare 1000 lei: 3 lei.

Dela 20.001 până la 50.000 lei pentru fiecare 1000 lei: 2 lei.

Dela 50.000 până la 100.000: 3 lei.

În Dumineci și sărbători la aceste taxe se adaugă câte 5 lei.

La predarea acasă a banilor se plătește: până la 220 lei: 1 leu; până la 1000 lei: 3 lei; până la 5000 lei: 5 lei; până la 10.000 lei 10 lei; peste 10.000 lei 20 lei.

Timpul vânatului

Dăm în cele ce urmează textul referitor la epocile de vânatoare:

Cerbii (tauri) 15 August—1 Noembrie.

Cerbii-lopătari (tauri) 15 August—1 Decembrie.

Căpriorii 1 Mai—15 Octombrie.

Ciutele 1 Noembrie—15 Ianuarie.

Caprele negre 1 Septembrie—1 Decembrie.

Mistreții 1 Iulie—1 Martie.

Muflonii (berbeci) 1 Septembrie—1 Decembrie.

Oile muflonilor interzise tot anul.

Urșii 1 Aprilie—15 Ianuarie.

Râșii permisi tot anul.

Iepurii 1 Octombrie—15 Ianuarie.

Potârnicurile (în Ardeal și Banat) 1 Septembrie—1 Decembrie.

Potârnicurile (în Regat) 1 Octombrie—1 Decembrie.

Prepelitele, cârsteii, porumbii sălbateci, turturele și cocoșarii 15 August—15 Ianuarie.

Spârcacii (ambele sexe) 15 Septembrie—15 Octombrie.

Spârcacii (numai cocoși) 15 Aprilie—15 Mai.

Dropiile (cocoși) 15 Aprilie—15 Mai.

Dropiile (găini) interzise tot anul.

Fazanii 1 Octombrie—15 Ianuarie.

Cocoșul de munte 1 Aprilie—15 Mai.

Cocoșul de mesteacăn 1 Aprilie—15 Mai.

Găinele lor interzise tot anul.

Iruncele (găinușele de alun) 15 Septembrie—1 Decembrie.

Sitarii 15 Septembrie—1 Mai.

Becaținele și dubbele 14 August—1 Mai.

Rațele și găște sălbatice 14 August—1 Aprilie.

Cocorii 1 Septembrie—1 Decembrie.

*

Lupii, vulpile, pisicile sălbatice, vierzurii (bursucii), jderii, nevăstuicile, vidrele (nucile) se pot vâna tot anul.

Strigături și Poezii

Câte pietre sunt în tău
Toate știu de dorul meu
De amar și de suspin
Pe picioare-abia mă țin.

*

Codrule cu frunză deasă
Din tine mi-oi face casă

*

Mândra mea de către mare
Toată ziua n'are stare
Tot horia și să gătea
Și la sapă nu muncea.

Plânsul ciocârliei

— Lie Ciocârlie!
Ce ți-a venit ție
De stai pe câmpie
Singură, pustie?
— Blesteme și plâns
Iacă m'au ajuns:
Să mă las din vânt
Să cad pe pământ,
Un loc să-mi găsesc
Puii să-mi jelesc.

Că eu îmi făcui
Un cuib pentru pui;
Plugarii au venit
Pluguri' și-au pornit
Cuibul au răscolit
Oule au răcit
Puii mi-au murit.

Și eu am rămas
Cu lacrimi pe obraz
Singură pustie
Să stau pe câmpie
Să mă las din vânt
Să cad pe pământ
Puii să mi-i plâng
Doru' să mi-l stâng.

Ghiocelul

Incet, zăpada se topește
Pe plaiurile românești
Și ghiocelul se ivește
Mai slab ca albul din povești...

Micuță floare, cea dintâi
Cu viorica surioară
Tu pe-al zăpezii căpătâi
Mijеști, curată scânteioară.

Tu chemi din slavă rândunica
Și mugurii pe rămurea,
Tu cea dintâi înivns-ai frica
Și asprul vânt și iarna grea...

Ușor i-o fi de-acum pădurii
Să-și pună rochia de soi,
Și'n Mai, bujorilor, răsuri
Să înflorească pentru noi...

Ești cel dintâi soldat ce vine
Și'nfruntă marele dușman:
Asprimea zărilor senine
Dormind pe-al iernii greu noian.

Subt gluga ta micuță, floare,
Cu ochi șiret pândești și vezi
Că nu mai vine-acum ninsoare
Pe brazde lungi și pe livezi.

La semnul tău, gângăni, frunză
Iși lasă negrul adăpost
Și nu mai vor să se ascundă,
Sfios, își caută un rost...

Și zarva 'ncepe: vin albine
Și Boul-Domnului, juțnici,
Incep, în zumzet să se'nchine
Cu labe moi și glasuri mici...

O, ghiocel, plăpândă floare,
Slăvit deapururea să fii,
Căci vii cu păsări și cu soare,
Și bucurii pentru copii!

Bune de știut

MUȘAMALE DE MASĂ.

Se curăță minunat cu gaz. Turnăm câteva picături de gaz pe o mică bucată de flanelă și cu această flanelă freacă apoi mușama. Mirosul de gaz dispare; apoi spălăm mușama bine cu apă.

ISGONIREA FURNICILOR.

În clădirile mai vechi, dar de mai multe ori și în cele noi, se prăsesc colonii de furnici care au cuiburile sub dușumele.

De aci ele es și intră în dulapuri căutând mâncare, mai ales dulciuri, zahăr, dulceață, marmeladă, apoi făină, etc.

Dacă borcanele nu sunt bine legate, ne pomenim că furnicile au intrat în ele. Pentru isgonirea furnicilor, avem un procedeu simplu. Fierbem un pachet sau două de tutun negru într'un litru de apă. Această zeamă o turnăm în locurile unde ies furnicile. Ele dispar îndată dacă repetăm de două trei ori.

DISTRUGEREA GÂNDACILOR NEGRI DE BUCĂTĂRIE (șvabi)

Gândaci negri sau șvabi sunt paraziți foarte neplăcuți.

Ei se înmulțesc foarte repede și umblă peste tot.

Pentru stărpirea lor avem un mijloc foarte simplu. Se cumpără de la drogherie acid boric praf și se amestecă cu zahăr pisat. La o litră (250 gr.) acid boric se pune 150 gr. zahăr și se amestecă bine. Din acest amestec se presară pe jos în locurile unde umblă gândaci. Aceștia mănâncă praful și mor. Pentru a obține distrugerea lor totală, trebuie repetată mai des această operațiune pentru a scăpa de ei.

CONTRA PÂNTICĂRIEI.

Pielita depe miezul nucilor noi verzi, pe care le mâncați în August și Septembrie, nu trebuie s'o aruncați. Ci puneți-o să se usuce. Căci este un leac tare bun contra pânticării. Pentru asta luați între vârful degetelor din aceste pielite uscate și le fierbeți într'o jumătate oca de apă ori le puneți într'o litră de rachiu până se face zeama roșie. Această zeamă răcită, amară ca fierea, o beți atunci când aveți pânticarie.

NIMICIREA COROPIȘNIȚELOR

În grădinile de zarzavat coropișnițele fac mari stricăciuni rozând rădăcinile plantelor care apoi se usucă. Ele umblă după hrană numai noaptea, așa că ziua le vedem rar. Pentru ca să împiedicăm înmulțirea lor și să scăpăm de pagubă ele trebuiesc distruse. Pentru aceasta avem următoarele mijloace:

a) Turnăm în găurile lor apă multă ele es la suprafață și le omorâm. Mai bine e dacă turnăm gaz.

b) Noaptea punem curse: o oală se îngroapă în pământ și se pune pe fund, bucăți de morcov, coropișnițele cad înăuntru și nu mai pot ieși. Dimineața le strângem și le omorâm.

Cântă cucu 'ntr'o răchită

Mândra mea e necăjită

Că în casă n'are pită.

Nu fi mândră tare rău

C'ai băut trei zile zău

Și-acum ai ajuns în rău.

Inălțimea și grosimea arborilor

Se poate spune despre arbori, ca și despre animale, că fiecare specie e legată de o anumită limită a dimensiunilor sale, peste care nu trece.

Datele privitoare la înălțimile maximale ale speciilor de arbori sunt foarte interesante și le dăm în cele ce urmează sub formă de tabelă în metri:

Arborele de eucalypt (*Eucalyptus globulus*) 140-155; Sequoia (*Sequoja gigantea*) 80-145; Bradul (*Abies alba*) 75; Molidul (*Picea excelsa*, 60; Zada (*Larix europaea*) 54; Chiparosul (*Cupressus fastigiata*) 52; Pinul (*Pinus silvestris*) 48; Fagul (*Fagus silvatica*) 44; Cedrul (*Cedrus libani*) 40; Plopul alb (*Populus alba*) 40; Gorunul (*Quercus sessilis*) 39; Platanul (*Platanus orientalis*) 30; Frasinul (*Fraxinus excelsior*) 30; Baobabul (*Adausonia digitata*) 23; Zambrul (*Pinus cembra*) 22; Stejarul (*Quercus robur*) 20; Carpenul (*Carpinus betulus*) 20; Tisa (*Taxus baccata*) 15.

După cum se vede mai sus, arborele cel mai înalt este Eucalyptul, care formează întinsele păduri din Australia și Tasmania. Din flora țării noastre și a Europei, titlul de campion al înălțimii revine bradului (*Abies*

alba) și în al doilea rând Molidului (*Picea excelsa*).

Dar înălțimea nu merge la arbori în aceeași măsură cu grosimea, pentru această din urmă dimensiune se poate stabili tabloul următor cu diametru în metri:

Castanul (*Castanea vesca*) 20; Platanul (*Platanus orientalis*) 16; Sequoja (*Sequoja gigantea*) 11; Baobabul (*Adansonia digitata*) 10; Eucaliptul (*Eucalyptus globulus*) 8; Stejarul (*Quercus robur*) 7; Tisa (*Taxus baccata*) 5; Gorunul (*Quercus sessilis*) 4; Chiparosul (*Cupressus fastigiata*) 3; Bradul (*Abies alba*) 3; Plopul alb (*Populus alba*) 2,8; Fagul (*Fagus silvatica*) 2; Molidul (*Picea excelsa*) 2; Zâmbrul (*Pinus cembra*) 1,7; Frasinul (*Fraxinus excelsior*) 1,7; Zada (*Larix europaea*) 1,6; Pinul (*Pinus silvestris*) 1; Carpenul (*Carpinus betulus*) 1.

Ca o ilustrare a unuia din cei mai groși arbori cunoscuți, dăm ca exemplu un exemplar de Baobab, care în tablele de mai sus ocupă locul al patrulea. Primul loc în grosime îl are Castanul, dar în flora țării noastre nu atinge grosimea maximă; la noi cel mai gros arbore rămâne stejarul.

„Ziarul Științelor și Călătorilor”.

CROITORIE
MILITARĂ
ȘI CIVILĂ

SCHNEIDER

TIMȘOARA I.,
Piața Unirii 3.

Technica - Bossert

LUGOJ, Str. I. G. DUCA 2.
TELEFON: 480

Articole tehnice produse de pietre. Sobe de teracote „PUCHER“

BICICLETE DIFERITE FABRICAȚIUNI etc.

E *Industria Textilă S. A.*
TIMIȘOARA
HRlich și AUSCHER

Industria-Economia

S. A. pt. com. și ind.

Timișoara IV.

Str. Ion Brătianu 34.

Mașini agricole:

Garnituri de treier
M. A. V. A. G., tractoare
secerători, uruitoare, semănătoare, cositoare, pluguri etc.

Telegr.: Industria - Tel.: 43-57

MOBILE

SIEBOLD

*sunt
cele
mai
bune*

TIMIȘOARA

I., PIATA UNIRII

Frații Deutsch

Librărie

Tipografie

Compactorie

R e ș i ț a

FEL DE FEL

FEMEI MAI MULTE IN ANGLIA

Anglia are un excedent de 1.645.000 femei. Această constatare oficială este reprodusă de ziarele londoneze după cea mai recentă statistică demografică în care se arată că Anglia și țara Galilor au împreună, o populație de 40.645.000 locuitori din cari 19.500.000 bărbați și 21.145.000 femei.

De asemenea se poate constata din datele statistice publicate acum, că englezii trăesc din ce în ce mai mult.

Actualmente media anilor de viață este 32.7 ani pentru bărbați și 34,5 pentru femei. Această medie are tendință progresivă. În adevăr, în 1931 media era numai de 31.8 ani la bărbați și 33.5 la femei, iar în 1921 de 29.9 și 31.2 ani.

O STATISTICĂ DESPRE CÂINI

După un statistician german, Franța ar avea cel mai mare număr de câini. Ea posedă 2.864.000 de capete, deci 75 de câini la mia de locuitori.

Vine pe urmă Germania cu 2.450.000 sau 31 de lătrători la 1000 de locuitori. Anglia care se pretinde prietena animalelor, n'are decât 1.700.000. Țara cu cei mai puțini câini din lume pare să fie Rusia, unde nu se găsesec decât 1.500.000.

DE CÂND SE POTCO- VESC CAII

Cine s'a mai gândit la aceasta? Ei bine acum se știe sigur de când se potcovesc caii. De pe timpul Romanilor. Se spune că Neron (împărat roman) și-a potcovit pentru întâia dată caii cu potcoave de aur. Se înțelege însă că era tare bogat.

Mai târziu obiceiul potcovitului a trecut în Franța, apoi în Anglia, de unde pe încetul s'a lătit în toată lumea. Astăzi fiecare nevoiaș (ca să nu zicem țigan) își potcovește mârtoaga.

PRIVIGHETOAREA LA RADIO

În fiecare primăvară Radio Londra transmite un cântec de privighetoare și mica pasăre cu gâtulejul fermecat e însăși executanta în fața microfonului.

Anul acesta originala emisiune va avea loc în seara de 17 Mai, presupunând că timpul va fi favorabil.

Locul, de unde va cânta pasărea se ține secret, pentru a împiedica pe curioși s'o sperie.

Se știe doar atât, că un fervent și entuziast radiofonist și-a instalat un microfon în grădina lui, sub un cuib de privighetoare. Cântecul se transmite prin fir telefonic în casa acestui amator și de acolo e transmis mai departe prin telefonie fără fir

CĂLDURILE DE ALTĂ DATĂ ȘI DEACUMA

Toată lumea, s'a văetat, în vara aceasta, de căldură, în cărțile vechi se vorbește despre călduri cari, noi cei de azi, nici nu le putem bănuî.

Astfel, în anul 558, o vară cu adevărat, „de cuptor“ a învăluit Europa ca într'un brâu de foc. „Natura și oamenii erau ca morți“, spuneau cronicarii timpului.

Tot așa în anul 955.

Mai târziu însă, se pare că soarele a fost mai îndurător. Abia prin 1793 se vorbește iarăși de călduri mari. Se spune chiar, că soarele a ars până și rădăcinile arborilor.

Peste o sută de ani, exact la 13 August 1893, căldura spuneau ziarele, — a fost „neome-nească“. În schimb, ea a ajutat mult la pârguirea strugurilor și vinul a fost, în anul acela, de o calitate deosebită.

Dela această dată, verile de o căldură deosebită au devenit din ce în ce mai dese, spre ciuda învățaților prea încrezători: cari anunțau mereu că soarele se răcește. Ceva mai mult, valurile de căldură se abat asupra noastră nu numai în timpul verei, ci și primăvara ori toamna.

O MICĂ SOCOTEALĂ...

...Însă numai pentru oamenii înșurați:

În ce an v'ați născut?

Ce vârstă aveți în 1939?

În ce an v'ați înșurat?

Câți ani aveți dela căsătorie?

Adunați toate aceste numere și veți obține, totdeauna, totalul 3878. Încercați spre a vă convinge.

Măsuri și greutăți

Spre a putea constata lungimea, greutatea, volumul, circumferența, suprafața unui lucru, se întrebuițează diferite măsuri. În țările europene acestea sunt întemeiate pe *sistemul decimal*.

În cele ce urmează dăm măsurile mai des întrebuițate în viața de toate zilele.

În *sistemul decimal* sau *metric* (folosit în Europa) unitatea de bază pentru *lungime* este metrul; pentru *greutate*; *gramul*; pentru *capacitate*; litrul, care nu este decât cantitatea de apă (4C. ce cântărește 1.000 de grame sau un kgr. (kilogram). Celelalte măsuri nu sunt decât subdiviziunile, sau multiplicările decimale ale unităților anumite. De ex. un decimetru cubic (dm^3) e un litru și cântărește un kgr. de apă.

Pentru numirea lor folosim prefixe ca mili (001); centi (01); deci (1, adică a zecea parte); apoi deka (10); hectar (100); și kilo (1.000). De ex. 1 litru are 10 centimetri; 1 hectometru 100 metri.

Carol Farbas

Instalație de lumină
Electrică și reparație
de motoare

R E Ș I Ț A

Str. M. Viteazul No. 5

Glume

Când nu asculți

— Să vezi dragă, când eram mic, doctorul mi-a spus să nu fumez, c'am să rămân idiot.

— Vezi ce rău e când nu asculți sfatul celor competenți.

Nevasta mea soacră

Cum dracu ai putut s'o dai pe fiică-ta lui Stamate de nevestă?

Doar erați dușmani de moarte.

— Da! Păi tocmai de asta i-am dat-o ca s'o aibe pe nevestă mea de soacră.

Nimica toată

— Dar ce ți s'a întâmplat Vasile?

Ai capul spart, brațul legat, schiopătezi, ce ai pățit?

— Nimica toată! Nevastă-mea Zoe mi-a scuturat azi dimineață hainele.

— Dar unde era hainele?

— Pe mine.

Boală grea

— Gripa e o boală grea spune Ionescu amicului său Lache. Ori mori, ori rămâi tâmpit.

— Nu mai spune! De unde știi?

— Păi n'am fost și eu bolnav?

O sticlă în plus

De câteori se ducea la vânatoare, Ludovic XV lua cu el patruzeci de sticle de vin, din cari nu gusta niciodată.

Intr'o zi, îl apucă setea. Ceru un pahar de vin.

— Cum așa? N'ați adus cele patruzeci de sticle?

— Ba da, Sire, dar s'au băut toate!

— De aci nainte să se aducă patruzeci și una, să rămâie o sticlă și pentru mine!

Propunere de căsătorie

— Dece nu se mărită Maria?

— Așteaptă să-i iasă în cale idealul.

— Și care este idealul ei?

— Primul bărbat care îi va face o propunere de căsătorie.

Atunci nu e fiul meu

— Fiul d-tale a dat cu o piatră în mine. Să știi că îl voi reclama la poliție.

— Te-a lovit?

— Nu...

— Atunci nu era fiul meu.

Mâna ficei mele

— Nu nu-ți pot acorda mâna ficei mele.

— Bine, dar te rog să mă lași să plec pe scara de serviciu... Creditorii mei așteaptă la ușa din față.

O singură fată și patru gineri.

— Am trei fete și nici un singur ginere.

— Ciudat. Eu, dinpotrivă n'am decât o singură fată și patru gineri.

Va cădea în apă

— Tăticule, citesc în ziar că „conferința navală va cădea la apă”. Ce va eși?

— Vor eși vase de războiu, copilul meu.

M'am născut așa

Reporterul: — Și cum ați devenit nudistă, domnișoară?

Miss X: — Pot zice că m'am născut așa.

Suferă mult

— Soția d-voastră suferă mult?

— Foarte doctore: nu poate să vorbească.

Poate moare măgarul

Un sultan avea un măgar la care ținea foarte mult.

Auzindu-l cum spunea destul de limpede: „I! Al, sultanul a hotărât să-l învețe carte.

Prin mica publicitate, prin radio, a dat de știre în lumea largă că este în căutarea unui profesor care, într'un an de zile, să-i învețe măgarul să citească. Sultanul oferea locuință frumoasă, masă îmbelșugată, dar sub amenințarea că dacă peste un an măgarul nu va ști să citească, profesorul să fie tras în țeară.

Cu multă greutate s'a găsit un profesor: un biet țigan.

Dar rudele pe capul lui:

— Ești nebun băăăă?! Cum o să-l înveți pe măgar să citească? O să fii tras în țeară!!

— Ehei! Peste un an ce nu se poate întâmpla: poate moare măgarul, poate moare sultanul!...

Mi-am căpătat licența

— Ai auzit că mi-am căpătat licența?

— Eu nu te știam pe tine student.

— Vai de mine, pentru beuturi spîrtoase.

Mi-ar plăcea să fiu calendar

Femeia: Tu citești în cărți Dumitre și îți uiți cu totul de mine. Știi, a-și vrea să fiu și eu carte.

Bărbatul: Așa zău, dar atunci mie mi-ar plăcea să fiu mult, ca tu să fii un calendar.

Femeia: De ce?

Bărbatul: Ca în tot anul să-mi cumpăr unul nou...

Iubire de ginere

Soacra: Să ști Ioane, că de voi câștiga prcesul pentru moșia fratelui meu, am să mor de bucurie.

Ginerele: Să dea Dumnezeu să-l câștigă mamă soacră.

Fiți sigur . .

Șeful serviciului. — Și fiți cu băgare de seamă să nu se întâmple cumva să se facă vre-o prostie în timpul absenței mele.

Impiegatul. — Fiți sigur dom'le șef că în absența dv. nu se poate face nici o prostie.

Pe vremea lui Adam și Eva

— Domnule profesor, toate animalele existau pe vremea lui Adam și Eva?

— Se înțelege.

— Atunci, moliile cari mănâncă haine cu ce se hrăneau?

JIMBOLIA

BOHN

JIMBOLIA

A uitat să pună apă...

O lăptăreasă ducea câțiva litri de lapte unei doamne la oraș. Când la măsurătoare văd amândouă, că în loc de lapte era apă curată dela izvor.

— Bine, lele Marie, îmi aduci apă în loc de lapte, o între-bă doamna.

— Lăptăreasa necăjită începu atunci să strige:

Ian te uită, păcătosul de bărbatul meu a uitat să pună și lapte în apă.

Dialog autentic

— Îți jur că ești primul bărbat pe care îl iubesc!

— Te cred, draga mea...

— Și am să-ți mai spun încă mai mult: ești primul care o crezi.

Seamănă perfect

— Vezi tu? Aparatul de Radio seamănă perfect cu nevasta mea.

E suficient să întore puțin șurubul și ridică vocea.

Ajutor grabnic

Intr'un sătuleț de munte, pe o casă, este așezată o scândură pe care scrie următoarele:

„Loc de ajutor grabnic, în caz de primejdie. Deschis Miercurea și Dumineca”.

Primul inventator

Micul Petrică. Nu-i așa, tată, că acela care a inventat prima mașină de vorbit a fost Edison?

Tatăl. Nu, băiețele! Primul care a inventat mașina de a vorbit a fost Dumnezeu creatorul Evei.

Mi-am făcut carieră

— Te-am ținut om cuminte și nu ți-ai putut forma încă o carieră.

— Doară nu ști că mi-am făcut o carieră de peatră, pe bă-răgan.

Câți dinți are omul

Invățătorul: Nelule câți dinți are omul?

Nelu: Atârnă după câți a scos.

Jurământul evreesc

Judecătorul: Iar te-ai apucat de înșelătorii?

Evreul: Să orbesc de ochiul cel drept, dacă am înșelat pe cineva.

Judecătorul: Cum să mai orbesci, când tu doar ești orb de ochiul drept?

Evreul: Aveți dreptate, dom-nule judecător, dar am uitat. Atunci să dea Dumnezeu să văd cu ochiul cel drept numai decât dacă sunt vinovat...

F R A T I I F E H Ê R

Fabrică articole din celuloid, galalit și bachelit. -:- SPECIALITAȚI: Jucării, art. de voiaj, de sport, de reclam și GEANTA WEEKEND.

REȘITA. - Telefon 30 - Cont la cec 89117
„CELUNA“ Str. Ferarin Rafael No. 6 BUCUREȘTI

Medicul acela sunt eu

Sergentul. — Ai noroc domnule, că ai fost călcat tocmai aici. Drept în față locuiește un medic.

Rănitul: — Medicul acela sunt eu!

Mai stai o lună

„Sunt de o lună aici la mare și m'am redus la jumătate.

Cât să mai stai”.

— „Mai stai o lună” îi răspunde, telefonic, soțul.

Reconstituirea delictului

— Domnule polițai, colo pe alee un tânăr m'a luat în brațe și m'a sărutat cu forța.

— Așa? să începem întâiu cu o reconstituire a delictului.

Am făcut-o din greșeală.

— Ești acuzat că ai furat, la o cafenea, o duzină de lingurițe de alpaca. Ce ai de răspuns?

— O, domnule judecător, am făcut-o din greșală! Credeam că sunt de argint.

Cu înțeles

Doctorul: Suntem de acord: nici un fel de surmenaj intelectual.

Pacientul: Domnule doctor, dar romanul meu cel nou..

Doctorul: Poți să continui să-l scrii.

Mama mea e vitregă

Președintele. — Cum te numești?

Martorul. — Ion al Vădanei.

Președintele. — Când te-a născut?

Martorul. — Nu m'am născut: mama mea e vitregă.

I-am arătat ușa

— Mizerabilo! Orice explicație e de prisos. Trebuia să te opui, să nu te lași amețită de vorbe.

— Eram singură, fără nici o apărare.

— Dece n'ai făcut ceiace trebuie să facă orice om în asemenea împrejurări?

— Ce să fac?

— Să-i fi arătat ușa!

— I-am arătat ușa! Dar în loc să i-o arăt pe aceia care dă în stradă i-am arătat-o pe aceia care dă în dormitor.

Mă declar satisfăcut

— Domnule îți cer scuzele mele pentru faptul de a-ți fi strigat: ești un idiot!

— Primesc scuzele d-tale. Mă declar satisfăcut!

— Îți mulțumesc! Noi oamenii sinceri avem un mare păcat! totdeauna spunem tare ceia ce gândim!

Băncile Bănățene Unite S. A.

Banater Bankverein A. G.

TIMIȘOARA

I., Strada Mărășești No. 2 - Tel. 21-80

Povești din popor

Doftoriile nevestii

Un om trăia ca vai de el cu neavasta.

Ea toată ziua numai îl ocăra, numai îl mai cârpea și așa ducea o viață ca cănele în puț.

Femeea, cum sunt mai toate, îi spuse:

— „Mă, Ioane, du-te la farmacie și cere niște doctorii pentru mine, ca să mă mai îmbunez!”

El săracul, îngrozit, se duse.

Cum intră în farmacie cere să-i dea doctorii pentru nevastă că e rea.

Farmacistul, văzându-l că-i prost, se gândi nițel și dându-se pe lângă el, îi trage patru palme ca de farmacist.

— „Ei mă du-te și dă-i doftoriile astea și de nu s'o face bine să vii să-ți mai dau!”

Bietul om iese afară cu obrații roșii.

Cum intră în casă, nevasta îl întreabă:

— „Ei omule, ți-a dat doftorii?” iar el îi șterge două palme ce nu făcuse nici odată până atunci.

— „Iată două hapuri, celelalte mai târziu!”

Femeea, dacă a văzut, s'a făcut blândă.

Țăranul, văzând că nevasta s'a îndreptat se duse să dea restul bulinelor farmacistului.

Intră în farmacie și hârș două palme spițerului.

— „Iacă, Domnule, două buline îndărăt, femeia s'a făcut bine numai cu două!”

David
Schwarz Fii S. A.
LUGOJ

Magazin de Coloniale,
Mărunțișuri și tot felul
de semințe

DEPOZIT DE PETROLIFERE
Comerț cu Mere de albine

INDUSTRIA DE LEMN

Mundus Borlova, Armeniș S. A.

TIMIȘOARA II., Bulevardul Regina Maria No. 7.

Telefon: Timișoara 44 - 34, Caransebeș 39, Boroșineu 6
Adresa telegrafică: BOR Ő R F A.

Uzine de păduri

și de cherestea: Caransebeș, Armeniș, Semel și Valeaiaului.

Fabrica de plăci (furnir) Caransebeș

Fabrica de mobile curbate: Boroșineu.

Hărnicie

O femeie bărbată foc, nu lu-
crase toată săptămâna, că se
odihnise săraca; iar Duminică,
hai să toarcă...

Cum Dumineca e însă lăsată
spre odihnă și închinăciune,
biata femeie, de frică să nu se
mânie Dumnezeu pe ea, că lu-
crează nedeslegată, fuga la po-
pa să-i ceară deslegare:

— Părinte, sfinția ta,
Desleagă-mi Dumineca,
Ca să pot și eu lucra,
Căci am un caier de lână
Și-o să-l trec astăzi prin mână...
— Șease zile 'n săptămână,

N'ai tors un caier de lână?

— Apoi de, părințele, — îi
răspunde femeia, — uite cum
au mers lucrurile:

Lunea, Marțea, n'am lucrat.
Și tot mi s'a arătat;

Miercurile-mi sunt oprite

N'am lucrat de nu țiu minte;

Joile îmi sunt legate,

Nu-mi lucrez să-mi fac păcate;

Vinerile le postesc,

Nici eu nu mă prea silesc;

Sâmbătă m'am bolnăvit,

M'am culcat, m'am hodinit...

Iaca și Dumineca, —

Zi părinte, nu-i așa?...

*Recunoscută țigla pentru acoperiș în toată
țara sunt fabricatele*

Țiglariei **Dr. PETŐ S. A.**
CĂRPINIȘ (Banat)

Cereți prospecte gratuit !

Secretul frumuseții femenine

Ea face să dispară **pistruii, petele**
și **coșurile** în cel mai scurt timp.

este **CREMA, ALIFIA**
și **APA „2900” BĂBY.**

Se capăta la: Farmacia
KELLER, Timișoara III.
Bulevardul Carol No. 27

Cine a inventat țigara ?

V'ați gândit vreodată, fumând o țigară, — sau cel puțin văzând pe cineva fumând-o, — cine a fost inventatorul acestui mod de a aspira aroma parfumată și otrăvitoare a tutunului ?

Iată o întrebare la care, — ca de obicei, — în asemenea cazuri, dăm mai multe răspunsuri.

Unii pretind că soldații francezi ar fi învățat dela indigenii algerieni acest fel de a fuma. După alții, lucrurile s'ar fi petrecut astfel:

În cursul unui război între turci și egipteni, la începutul secolului trecut, un combatant își văzu pipa sfărâmată de un glonte. Nevoind să renunțe însă, la plăcerea de a fuma, se uită în jur, căutând cu ce ar putea înlocui pipa distrusă și, văzând o hârtie îi trecu prin minte o idee genială: să înfășure într'ânsa tutunul. Țigara era astfel inventată.

Moda aceasta se răspândi foarte repede, ajungând până în Rusia, unde se înființă prima fabrică de țigări pe la anul 1850.

Ceva mai târziu, în 1858, un fabricant de țigări, — grec de origine, — anume Nicolae Conduris, începu să exporteze produsele sale în Occidentul Europei.

Astăzi nu e țară în care să nu

se fumeze țigări și acest mod de a fuma e chiar cel mai răspândit.

Notăm, în treacăt, că în lumea întreagă se consumă pe an 2 500.000 de tone de tutun.

Mijloace practice pentru combaterea șoarecilor

Șoarecii sunt animale foarte fricoase și deci de cele mai multe ori cursele nu dau rezultate bune, deaceia trebuie să ne folosim de alte mijloace. Dintre acestea gipsul s'a arătat ca foarte eficient în acest scop. Se ia gips și se amestecă cu puțin praf de zahăr și se pune apoi într'o farfurie întinsă. Lângă această farfurie se pune o altă cu apă. Din cauza zahărului gipsul este mâncat cu plăcere de șoareci; gipsul însă le produce o mare sete și beau imediat apă. Acțiunea chimică a gipsului în prezența apei duce însă la moartea șoarecilor.

Un alt mijloc constă în punerea în locurile umblate de șoareci a unor mici bucăți de burete sau plută, cari au fost mai înainte înmuiate în grăsime sau ulei. Șoarecii înghit mici porțiuni în întregime, fără a le mesteca. Aceste momeli se umflă în stomacul lor și le produce moartea.

Boabele otrăvite de obicei rar sunt mâncate de șoareci. Dacă însă aceste boabe sunt ascunse în bucățele de slănină, de carne sau de brânză sunt ușor înghițite.

Cum se hrănesc șerpii?

Invățații au aflat, că viperile nu mănâncă nimic atunci când sunt prinse și închise. Ele trăesc vreme de câteva luni fără mâncare, apoi mor de slăbiciune. Alți șerpi sunt destul de lacomi. Așa bunăoară unele năpârci lungi de o jumătate de metru înghit ouă de găină întregi. Șerpii numiți Pitoni, lungi de 12 metri, se nutresc cu șobolani, iar uneori înghit chiar și cerbi. Când un astfel de șarpe mănâncă un cerb, nu mai are nevoie de hrană vreme de 2 ani încheiați. In grădina de animale din orașul Londra se găsește un șarpe numit „Cobra”,

care se hrănește numai cu niște șerpi mici, cari costă cam 500 lei bucata. In fiecare zi șarpele „Cobra” mănâncă vre-o 5 șerpi, astfel, că hrana lui zilnică se ridică la 2500 lei.

Cel mai înalt om din Turcia

Cel mai înalt om din Turcia este un anume Emmer Mehmet. El s'a născut acum 17 ani la Bilegic, cântărește 140 kilograme și este înalt de 2 și 50 m.

Uriașul a sosit la Istambul pentru a deveni profesionist de lupte greco-romane.

Ultimele Modele din Paris și
București la Salonul de
Pălării de dame

REGINA

TIMIȘOARA II.
Piața Traian No. 8.

ARHITECT

**CONSTANTIN
PURCARIU**

Birou de arhitectură, studii,
construcții expertize

Întreprindere de lu-
crări publice și par-
ticulare

TIMIȘOARA
Splaiul Tudor Vladimirescu 2.

E. STAM succ. FRANCISC RESCH

M E C A N I C

TIMIȘOARA I. Strada Merți No. 4.

**Mașini de cusut și biciclete
în execuție de primul rang
Raparțiuni prin specialiști**

HUMOR

LA PLECARE.

- Îți place pălăria Lenuței?
- Nespus. O îmbătrânește cu cel puțin zece zile!...

DACĂ ESTE FEMEIE SAU BĂRBAT.

Humorul copiilor este în deobște cunoscut. Iată o nouă pildă — care dovedește că humorul acesta al copiilor primește din vreme caracteristica sexului respectiv.

La o școală de fete în clasa 4-a primară, profesoara întreabă

— Ce vârstă are cineva care s'a născut în anul 1893.

— Depinde, doamnă, răspunde o micuță elevă.

— Cum „depinde” se miră profesoara.

— Depinde dacă este femeie sau bărbat, răspunde calm eleva.

LA VĂCĂREȘTI.

— Aici fiecare deținut trebuie să-și aleagă o meserie. Ce vrei să te faci?

— Aviator!...

PĂI EU L-AM INSTALAT.

— Nu izbutesc dom'le cu nici un preț, să prind un post, cu radio ăsta:

— De ce nu chemi instalatorul?

— Păi eu l-am instalat.

O PERECHE DE PANTOFI.

— O pereche de pantofi No. 42, domnișoară.

— 42. Nu avem domnule.

— Atunci dă-mi două părechi No. 21.

INTRE PRIETENI.

— Doi prieteni stau de vorbă. Unul dintre ei are mania ghici-torilor.

— Ascultă Manole poți tu să-mi spui ce devine un negru, dacă se scaldă în Marea Neagră?

Cel întrebat chibzuiește nițel:

— Dacă se scaldă în Marea Roșie atunci el devine roșu.

— N'ai ghicit!

— Prostule. Devine ud!...

O scrisoare de mulțumire.

EA. — Croitoreasa mi-a spus că nu-mi mai lucrează nimic până nu-i achităm datoria. Ce-i de făcut?

EL. — Am să-i scriu imediat o scrisoare de mulțumire.

MORALĂ.

Bătrânul bancher chiamă pe secretarul său particular, contabil de meserie și-i spune:

— Ascultă-mă, tinere! De patru ani, mă furi cu nerușinare. De trei ani trăiești cu nevastă-mea și de doi ani te-ai încurcat cu amanta mea. De vr'un an, ai pus gând rău și fetii mele.

Te înștiințez că dacă se mai întâmplă ceva, cât de neînsemnat, te dau afară.

„CONTINENTAL“

Industria pentru
discuri de lustruit

Propr. **Victor Iorgovici**

LUGOJ

STR. OLOȘAGULUI No. 2

GROASĂ GRINDĂ

S'au dus unii în pețit la o fată.
In casă, părinții fetii i-au primit bine: le-au pus masa să mănânce, le-au adus vin cu plosca, — cum e obiceiul pela nunțile noastre țărănești...

Și începură să mănânce din bucate.

Cum însă varza era prea fierbinte, toți suflau în linguri ca s'o mai răcească; iar dacă se opăreau, mai cereau și ei apă, ori îi mai dau cu vin, și se răcoreau...

Dar ginerile, — că de el e vorba, — el când a luat întâi cu lingura, n'a mai suflat în ea și a dat-o repede peste cap... de l-a trecut lăcrămile...

Așa el, dacă s'a julit i-a fost rușine să bea vin, ori să ceară măcar apă, ca să nu-l cunoască ceilalți ce-a pățit; el, a pironit ochii drept în tavan, și ca să-și facă de vorbă, a zis tare, mofle-când sorbitura în gură:

— Mă, da groasă grindă măi!...

Și toți cătară spre el...

Tatăl fetii însă îl pricepu că-și julise gura și-i răspunse și el, ca să-l facă să înțeleagă:

— Apăi... este din pădurea lui... suflă adusă, tată! Din pădurea lui suflă e adusă și cu mare băgare de seamă e aci pusă!...

PENTRU CĂ UITASE.

Medicul intrând în odaia bolnavei, o găsește sărind ca o turbată.

— Pentru D-zeu, ce faci, coană, cum îți permiți să sai!

— Să vedeți! Am uitat să scutur sticla înainte de a lua doftoria, și acu săi ca să se mestece bine doftoria în mine.

AUZI COLO!...

La judecătoria ocolului 14.

— Milosiță Pitpalac.

— Prezent!

— Dece ești adus aici, băiatule?

— Tentativă de corupție a unui funcționar public.

— Auzi colo! Și ce-ai făcut mă?

— Am dat un os unui câine polițist.

PROST, FOARTE PROST.

Medicul de plasă îndeamnă pe un țaran să se ducă la oraș să cumpere un termometru și acesta din eroare cumpără un barometru.

La a doua vizită, medicul întreabă:

— Ei, azi cum îți merge?

— Prost, foarte prost. Barometru arată ploaie vânt și furtună.

BAPAG

*Mărfuri de hârtie
și cartonaje*

TIMIȘOARA III.

Str. Rusu Șirianu 41.

Telefon 26—47

Corul din Ohaba

DE SPĂRIAT

Mama pădurii, mama pădurii,
Strângeți alioarele,
că de li-istrânge
cu focu ardete-oi,
cu mătura măturate-oiu,
cu săcurea mici bucătorele
făcete-oiu,

În calea ciurzi aruncate-oiu
Ciurda în coarne luate-o
În picioare călcate-o,
copilul acesta să doarmă curat,
Ca Dumnezeu ce la dat.

*Bună-i gura la nevestă
Când bărbatu-i dus în coastă
Neștiind de treaba noastră.*

*Și-aseară am fost la fete
Și dormiau ca niște iepe
Cu capul către părete
Cu buzele drâmboete.*

Pentru vânători

Păsările cântătoare, — respectiv insectivore — precum și strîgiile, huhurezii, cucuvelele, ciufii sunt oprite tot anul.

Specii rare, pe cale de descreștere ori dispariție specii cari stituiesc o parte întregitoare (în sens ecologic și estetic) a naturii, cum sunt: vâltanii hoitari, vulturii bărboși (zăganii), aquilele, egretele mari și mici, pelicanii, lebedele, stârcii lopătari și pescărușii de mare, sunt oprite pe întreg anul. Se pot împușca numai cu autorizație specială.

Focele din litoralul Mării Negre sunt strict oprite tot anul.

Reuniunea pentru Ajutorare din Timișoara

Centrala : TIMIȘOARA I, Strada GHEORGHE LAZAR 1
TELEFON 16—83

Sucursale și agenții în orașele și satele
mai însemnate din Transilvania și Banat.

Primește membrii dela vârsta de 18 până la 85 ani și fără
examinare medicală, pe lângă cotizațiuni lunare modeste.

Acordă ajutoare dela 8000 Lei până la
50.000— pt. caz de moarte, căsătorie etc.

Sumele de ajutorare achitate în decurs de un an se cifrează la 8-10.000.000 Lei

NUMĂRUL MEMBRILOR cca 16.000
— Cca 200 Filiale și agenții în țară —

„FIL-ART“ S. A.

INDUSTRIA DE
PASMANTERIE

TIMIȘOARA

*Mare asortiment
în articole de mode*

**WILIAM
SCHWIMMER**

Magazin de mode

R E Ș I Ț A

FABRICA UNITĂ
DE LACURI ȘI VOPSELI
S. A.

TIMIȘOARA I., Strada Mărășești

Șoareci cântăreți

De câțeva vreme, „șoarecii cântăreți sunt la ordinea zilei”, mai ales în Anglia, unde s'a transmis chiar la radio un mic concert dat de câțiva semeni de-ai lui Mickey-Mouse.

Pentru lămurirea acelor care n'au mai auzit de astfel de concertisti, trebuie să spunem că unii șoareci, când, — din pricina vreunei bronșite cronice, — răgușesc, scot niște sunete particulare extrem de armonioase, care pot fi interpretate ca un soi de cântec.

Există unii cu calități vocale absolut excepționale, care-i pune, păstrând bine înțeles proporțiile, — pe treapta unui Caruso, sau a unei Galli Curci.

Așa, la grădina zoologică din Moscova există un astfel de cântăreț, care se bucură de o faimă puțin comună.

Sute de auditori vin zilnic să-i asculte vocea melodioasă. Dar, cum șoarecii nu trăesc prea mult, autoritățile s'au gândit să-i procure micului „te-

nor” nu mai puțin de șase neveste în speranța că minunatul său dar se va transmite eventualei progeneruri.

În acest scop el și soțiile sale au fost găzduiți într'un apartament special chiar la Universitatea din Moscova, și sunt obiectul unor îngrijiri aproape egale cu acelea ce se dau faimoaselor gemene Dionne.

POPULAȚIA PARISULUI

Populația Parisului era de:

120.000 locuitori în veacul al XIV-lea.

150.000 locuitori în veacul al XV-lea.

200.000 locuitori în veacul al XVI-lea.

492.000 locuitori sub Ludovic al X-lea.

653.000 locuitori în a. 1776

713.000 locuitori în a. 1817

890.000 locuitori în a. 1829

1.053.000 locuitori în a. 1846

1.696.000 locuitori în a. 1861

2.706.000 locuitori în a. 1901

Astăzi are peste 4.000.000 locuitori.

Vizitați

Drogueria

„NINON“ Parfumerie

ORADEA

Piața Unirii 2. — Telefon 19 — 21.

„FIRUL ROMÂNESC” S. A.

Comerț intern și import
de fire bumbac și lână

T I M I Ș O A R A
Strada V. Alexandri No. 9

„UFA” DEMED

Laborator de pro-
duse chimice far-
maceutice S. A.
Comerț engros de
medicamente

TIMIȘOARA

Str. PREYER - Iosefin

NUMĂRUL 225

Numărul 225 se poate forma
din adunarea numerelor întregi
compuse din 9 cifre întrebuin-
țate o singură dată:

$$1+23+45+67+89=225.$$

Observați că fiecare din a-
ceste numere este cu 22 mai
mare decât numărul precedent.

Pe de altă parte suma nume-
relor întregi, compuse din cele
9 cifre sunt un multiplu al lui 9:
care este divizibil prin 9.

J. SCHUBERT

MECANIC

TIMIȘOARA II.

Str. Ștefan cel Mare 5

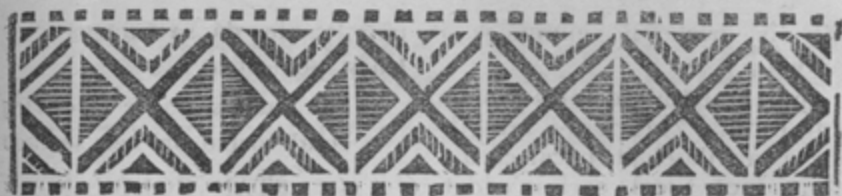
MAȘINI DE CUSUT

BICICLETE

pentru industrie și casnice

mare asortiment în accesorii,
piese de schimb

Gura Satului

La givan

Apoi frați paori, după atâta amar dă vrieme, iacă-ni pliecați la drum, cu „Călindariu Voința Bănatului pră anu 1939”.

Să fie într'un șias bun și cu năroc!

Mult m'o trăbuit să-mă socot cu baba miă, cari m'o spus nu odată: Măi Stane, nu-ți băga capu într'un lucru așa dă mare, îu îți poviestesc numa șie mândru o scris odată, d. Bălțeanu, poet mare bănățean, lu un priecen a lui, în șirile dă mai la vale:

Așa-ți trebue Bălțene,

Dacă mi-te umfli 'n pene,

Ai băgat în poezii

Douăzeci și trei dă mii

Tu n'ai socotit 'nainte,

Cărțile nu sunt plăcinte,

Pâine caldă din cuptor,

Să le dai așa ușor.

Azi romane de senzații

Trebuesc acestei nații,

Nu idei dumnezești

De prin cărți bisericești.

Altă cale nu-ți rămâne,

Cuviosule creștine,

Când o fi și tu să pieri,

Îți i-ai cărțile la ceri,

Îți deschizi o librărie

In vreo casă cu chirie

Pela iad sau pela rai,

C'altă treabă n'o să ai,

Ș'atunci ca la ouă roșii

Alerga-vor credincioșii

De prin toate părțile

Să-ți apuce cărțile.

Așa că mulțumită Bunului Dumnezeu, prântru înșieput, și-citorii notrii, ni vor ierta dă or găsi șieva vină și la anu ne-or spune greșala s'o îngirieptăm.

Tăt odată tân dă datoria miă, ca unu cari nu vriau să triacă cu vigierea, ai dă nior dat ajiutori. Mai năince dă tăți, mulțumim dlui directăr al Tipografiei, Gheorghe Nichin, fost luptător mare la „Tribuna” dila Arad, fain om și d'omenie, care o tricut prăstă tăcie piegișile, numa și numa să ieșim, să nu buetăm anu, că vigeți bine, vrie-

mile îs grievele și scumpiecea-i mare.

Apoi mulțămiesc tare frumos dlui Dănilă, cari iară-i fain, fișior și tari dășciept, păcat că n'a ajuns încă fișcal, cari m'o dat un ajiutori atât dă mare, dă nu știu zău ungie să li scriu. Lu fracili Cilan îi mulțămiesc, băiat dă triabă și paginator năîntrecut, în călindare d'alie lu Bolovan și Călpac. Nu trăbi să uităm, culiegătorii călindariului, mășinișcii, cari s'or purtat așa dă frumos dă iera gata, gata să ieșim înaincea lu tăți pră piață. Nu trăbi să uităm niși drăguțali dă fiecie dila liegătorie cu șafu lor fișior dășciept și mândru, tăman ca numili lui, domnu Mandraviel, cari or lucrat zi și noapcie, numa să ieșim la vrieme.

Așa că, acuma noi ni-am făcut datorința, să vigiem cum v'o fașieți voi frați paori. Dacă v'o fașieți binie dila înșieput, atunși promiciem că la anu om fașie un călindari mult mai frumos și

mai liesnie, dă să miargă vies-tea și poviestea...!

Sănătacie și noroc vă dorieș-ce al vostru priecen sărman

STAN BOLOVAN

Frații Rózsa

MARE DEPOZIT
DE MONUMENTE

ARAD, Bulev. Regele
Ferdinand No. 35

Vidu conduce corurile în masă, Timișoara 1924.

Târgurile din Bănat

JUDEȚUL TIMIȘ-TORONTAL

- Banloc: 4 Aprilie, 1 Noemvrie.
Beba-Veche: 6 Martie, 5 Iunie, 4 Septemvrie.
Belinț: 28 Aprilie, 11 August.
Beșenova-Veche: 14 Mai, 13 August, 15 Octombrie.
Biled: 20 Martie, 12 Iunie, 2 Octombrie.
Brestovăț: 1 Aprilie, 14 Octomvrie.
Butin: 24 Aprilie, 24 Iulie, 15 Octomvrie, 20 Decemvrie.
Buziaș: Ultima Vineri din August, a 3-a Vineri din Ianuarie,
Aprilie, Iulie, 1-a Vineri din Octomvrie.
Cărpiniș: 13 Aprilie, 12 Iunie, 18 Septemvrie.
Cenadul-Mare: 19 Iunie, 13 August, 9 Octomvrie, 4 Decemvrie.
Cenei: 24 Maiu, 24 August, 24 Octomvrie.
Clacova: 7 Aprilie, 30 Iunie, 25 August, 13 Octomvrie, 10 Nov.
Checia Română: 5 Maiu, 26 Octomvrie.
Chevereșul-Mare: 10 Martie, 9 Iunie, 4 August, 3 Noemvrie.
Chizătău: 11 Ianuarie, 28 Aprilie, 18 Iunie, 15 Octomvrie.
Comloșul-Mare: 28 Februarie, 12 Iunie, 28 August, 13 Noemvrie.
Clopodia: 7 Ianuarie, 7 Aprilie, 4 August, 6 Octomvrie.
Denta: 20 Maiu, 2 Noemvrie.
Deta: prima Sâmbătă din Februarie, 19 Martie, 11 Iunie, 10 Septemvrie, 26 Noemvrie.
Fibiș: 8 Februarie, 9 Maiu, 7 Noemvrie.
Gătaia: 23 Ianuarie, 23 Iulie, 23 Octomvrie, prima zi de Luni după 23 Aprilie.
Gherteniș: 10 Ianuarie, 10 Aprilie, 10 Iulie, 10 Octomvrie.
Giulvăz: 12 Maiu, 12 August, 7 Octomvrie.

Blănăria

Domokos Petru Reșița

Strada Principesa Elisabeta No. 14

Execută haine de blană, gulere, căciuli,
Precum și vopsiri de haine de piele, căptușiri, reparații, etc.

Lucrările se execută prompt și eficient

Ghizela: 21 Martie, 21 Septemvrie.
Igrış: 4 Septemvrie.
Iohanisfeld: 15 Aprilie, 15 Octomvrie.
Iamul-Mare: 17 Aprilie, 4 Septembrie, 17 Februarie, 10 Nov.
Jebel: 21 și 22 Aprilie, 1 Iunie, 1 Septemvrie, 20 și 21 Oct.
Jimbolia: 26 și 27 Martie, 25 și 26 Iunie, 3 și 4 Sept., 5-6 Nov.
Lenaueim: 6 Martie, 24 Aprilie, 9 Octomvrie.
Liebling: 10 Maiu, 7 Septemvrie.
Lipova: 22 Aprilie, 20 Iulie, 8 Sept., 8 Noemvrie.
Lovrin: 12 Martie, 25 Iunie, 10 Septemvrie, 29 Octomvrie.
Moravița: 3 Aprilie, 4 Octomvrie.
Mertișoara: 20 Aprilie, 10 August.
Morișfeld: 20 Martie, 8 Maiu, 21 August, 6 Noemvrie.
Nichișoara: 22 Maiu, 6 August.
Ohaba-Foargaci: 20 Ianuarie, 26 Maiu, 14 Iulie, 27 Octomvrie.
Orțișoara: 8 Septemvrie.
Peciul-Non: 3 Aprilie, 7 August, 23 Octomvrie.
Periam: 24 Aprilie, 15 Iunie, 24 Septemvrie, 14 Noemvrie.
Pesac: 1 Aprilie, 24 Iunie, 14 Octomvrie.
Recaș: 20 Februarie, 3 Iunie, 31 August, 29 Octomvrie.
Sacoșul-Mare: 19 Martie, 28 Iunie, 28 Septemvrie.
Sacoșul-Turcesc: 17 Maiu, 17 Noemvrie.
Sănnicolaul-Mare: Sâmbătă înainte de 5 Aprilie, 1 Iulie, 18 Octomvrie, 18 Decemvrie.
Saravale: 26 Martie, 27 August.
Satchinez: 15 Maiu, 15 August, 15 Noemvrie.
Secușgiu: 25 Ianuarie, 27 Iulie, 23 Octomvrie.
Semlăc: 19 Martie, 18 Iunie, 22 Octomvrie.
Sânpetru German: 16 August.

Cassa Agricolă de Păstrare

**Arad-Cenadană S. A.
A R A D**

**Sediul: Bul. Reg. Ferdinand I.
No. 5. — Sucursale: Chișineu-
Criș, Ineu, Rovine**

**Capital Soc.: Lei 20.000.000
R. B. No. 1/1934.**

Banca VICTORIA S. A. ARAD

**Sediul Central: Arad, Bul. Reg. Ferd. 1-3
Sucursale: Timișoara și Oradea
Agenți: Buteni, Chișineu-Criș, Radna
Salonta, Siria.**

**Capital: Lei 80.225.000, Rezerve 24.000.000
Inregistrată în Registrul Bancar sub No.
3/30 VI. 1934. Telefon: 16—40.**

**Face orice operațiuni bancare în
cele mai avantajoase condițiuni.
Acordă împrumuturi pe ipotecă,
pe gaj de mărfuri, scotează cambii
și efecte comerciale, face remiteri
de bani, incaso, cumpără-vinde tit-
luri. Primește depuneri spre fructifi-
care. Autorizată a garanta exporturi.**